

НОВА УКРАЇНЬСЬКА ШКОЛА

Тамара ПРОШКУРАТОВА,
Аліна ПАРХОМЕНКО, Любов ПИЛІПКО

МАТЕМАТИКА

ЧАСТИНА ДРУГА

3

Тамара Прошкуратова, Аліна Пархоменко, Любов Пиліпко

«Математика»
підручник для 3 класу
закладів загальної середньої освіти

Частина друга

Видавництво «Грамота»
2025

УДК
П

Рекомендовано Міністерством освіти і науки України
(наказ МОН від 10.03. 2025 № 430)

Умовні позначення:

— запам'ятай;	— кругові та ланцюгові вирази;
— робота в класі;	— логічне завдання;
— робота в парі, у групі;	— словник;
— завдання на вибір;	— домашнє завдання.

Прошкуратова Т., Пархоменко А., Пиліпко Л.

П84 Математика : підручник для 3 кл. закл. заг. середн. освіти : у 2-х ч. : Частина друга. Київ : Грамота, 2025. 144 с.

ISBN 978-617-559-046-1

ISBN 978-617-559-048-5 (частина друга)

Підручник створено відповідно до Державного стандарту початкової освіти та Типової освітньої програми, розробленої колективом авторів під керівництвом *О. Я. Савченко*.

У виданні передбачено формування математичних компетентностей і застосування їх у житті, поєднано математичну галузь із літературною, мистецькою, природознавчою, громадянською, соціальною та здоров'язбережувальною.

Для учнів / учениць, учителів, методистів і батьків.

УДК

**За Модельною навчальною програмою колективу авторів
під керівництвом О. Я. Савченко.**

ISBN 978-617-559-046-1

ISBN 978-617-559-048-5 (частина друга)

© Прошкуратова Т. С., Пархоменко А. В.,
Пиліпко Л. М., 2025

© Видавництво «Грамота», 2025

Навчальне видання

ПРОШКУРАТОВА Тамара Сергіївна,
ПАРХОМЕНКО Аліна Валеріївна, **ПИЛІПКО** Любов Миколаївна

МАТЕМАТИКА

Підручник для 3 класу закладів загальної середньої освіти
(у 2-х частинах)

Частина друга

Рекомендовано Міністерством освіти і науки України

Підручник відповідає Державним санітарним нормам і правилам
«Гігієнічні вимоги до друкованої продукції для дітей».

Редакторка *Н. Забаштанська*. Художня редакторка *О. Андрущенко*.

Комп'ютерна верстка *С. Груніної*. Коректорки *С. Бабич, М. Осіпова*

Формат 84×108/16. Ум. др. арк. 15,12. Обл.-вид. арк. 14,45. Наклад прим. Зам. №

Видавництво «Грамота», вул. Паньківська, 25, оф. 15, м. Київ, 01133.

E-mail: info@gramota.kiev.ua; www.gramota.kiev.ua

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру України суб'єктів видавничої справи
ДК № 341 від 21.02.2001 р.

ДЕРЖАВНІ СИМВОЛИ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ
ПРАПОР УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ
ГЕРБ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ ГІМН УКРАЇНИ

Музика *Михайла Вербицького*
Слова *Павла Чубинського*

Ще не вмерла України і слава, і воля,
Ще нам, браття молодії, усміхнеться доля.
Згинуть наші воріженьки, як роса на сонці.
Запануєм і ми, браття, у своїй сторонці.

Приспів:

Душу й тіло ми положим за нашу свободу
І покажем, що ми, браття, козацького роду.

Додавання і віднімання трицифрових чисел

ЗЕМЛЯ – НАША ПЛАНЕТА

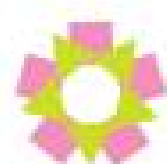
83–84

Додавання чисел виду $430 + 260$.
Складання і розв'язання
обернених задач

Царство хвойних дерев

1. Обчисли. Вирази з результатами, більшими 100, укажуть цікаве про тайгу.

$90 + 40 + 10$	У тайзі живе більше 300 видів птахів і 32 000 видів комах.
$70 + 70 + 30$	У тайзі найбільше хутрових звірів, які впадають узимку в сплячку.
$(70 - 20) : 10$	У тайзі є багато високих будинків.

2. Поясніть за схемами та записами, як знайдено суму чисел 430 і 260.

Кожний із доданків
розкладаємо
на сотні й десятки.

$$\begin{array}{r} 430 + 260 \\ \swarrow \quad \searrow \quad \swarrow \quad \searrow \\ 400 + 30 \quad 200 + 60 \end{array}$$

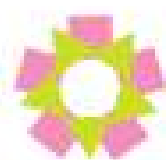
Сотні додаємо до сотень,
десятки — до десятків.
Знайдені суми додаємо.

$$\begin{array}{r} 400 + 30 + 200 + 60 \\ \swarrow \quad \searrow \quad \swarrow \quad \searrow \\ 600 + 90 \\ \swarrow \quad \searrow \\ 690 \end{array}$$

$$430 + 260 = 400 + 30 + 200 + 60 = (400 + 200) + (30 + 60) = 600 + 90 = 690$$

3. Обчисли вирази з поясненням.

$$240 + 320 \quad 420 + 240 \quad 630 + 350 \quad 260 + 210 \quad 330 + 440$$

4. Розгляньте записи й поясніть, як було знайдено суму чисел.

$$620 + 300 = 920$$

$$600 + 20$$

$$600 + 300 = 900$$

$$900 + 20 = 920$$

$$620 + 30 = 650$$

$$600 + 20$$

$$20 + 30 = 50$$

$$600 + 50 = 650$$

5. Обчисли вирази з поясненням.

$$240 + 20$$

$$420 + 40$$

$$630 + 30$$

$$620 + 20$$

$$240 + 200$$

$$420 + 400$$

$$630 + 300$$

$$620 + 200$$

6. Прочитай задачі. Розглянь короткі записи. Що в них спільного, а що відмінного?

1) У Миколи було 160 грн. Він купив книжку про рослинний і тваринний світ тайги за 90 грн. Скільки грошей залишилось у Миколи?

2) У Миколи було 160 грн. Після того як він купив книжку про рослинний і тваринний світ тайги, у нього залишилося 70 грн. Скільки гривень коштує книжка?

3) Микола купив книжку за 90 грн, у нього залишилося 70 грн. Скільки гривень було в Миколи спочатку?

Було — 160 грн

Було — 160 грн

Було — ? грн

Витр. — 90 грн

Витр. — ? грн

Витр. — 90 грн

Зал. — ? грн

Зал. — 70 грн

Зал. — 70 грн

Зверни увагу!

Обернених задач є стільки, скільки є числових даних в умові першої задачі.

7. Розв'яжи задачу. Склади обернену (усно).

У бібліотеці є 55 книжок. З них 20 енциклопедій, а решта — художні твори. Скільки книжок із художніми творами в бібліотеці?

8. Розв'яжи рівняння.

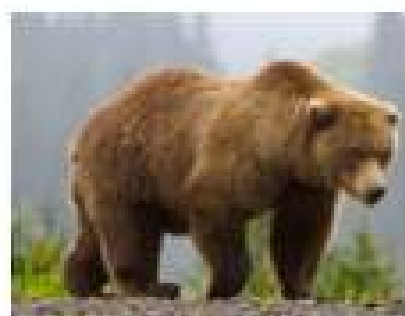
$$x + 200 = 500$$

$$x - 300 = 400$$

$$900 - x = 700$$

..... *Тварини тайги*

1. Обчисли вирази під зображеннями тварин, які, на твою думку, живуть у тайзі.

$$420 + 240$$

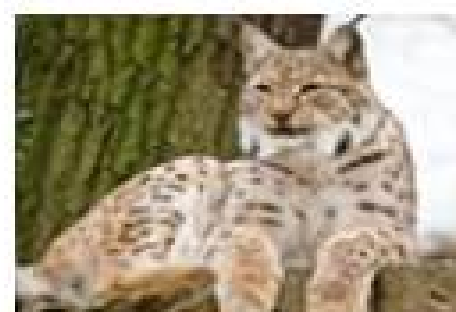
$$450 + 130$$

$$770 + 120$$

$$240 + 330$$

$$710 + 220$$

$$720 + 140$$

Рись — тварина з родини котячих, що мешкає в тайзі.

2. Поясніть за схемами та записами, як знайдено різницю чисел 960 і 420.

Кожне із чисел розкладаємо на розрядні доданки.

$$\begin{array}{r} 960 - 420 \\ \swarrow \quad \searrow \quad \swarrow \quad \searrow \\ 900 + 60 \quad 400 + 20 \end{array}$$

Сотні віднімаємо від сотень, десятки — від десятків. Знайдені різниці додаємо.
 $(900 - 400) + (60 - 20)$

$$\begin{array}{r} 500 \quad + \quad 40 \\ \swarrow \quad \searrow \\ 540 \end{array}$$

$$960 - 420 = (900 + 60) - (400 + 20) = (900 - 400) + (60 - 20) = 540$$

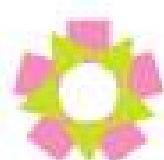
3. Обчисли вирази з поясненням.

$$650 - 220$$

$$740 - 320$$

$$680 - 550$$

$$990 - 620$$

4. Розгляньте записи й поясніть, як знайдено різницю чисел.

$760 - 500 = 260$ $700 + 60$ $700 - 500 = 200$ $200 + 60 = 260$	$760 - 50 = 710$ $700 + 60$ $60 - 50 = 10$ $700 + 10 = 710$
---	---

5. Обчисли вирази з поясненням.

$530 - 200$	$860 - 40$	$790 - 60$	$250 - 20$
$530 - 20$	$860 - 400$	$790 - 600$	$250 - 200$

6. Знайди значення виразу $b + 8$, якщо: $b = 30$; $b = 23$; $b = 17$.

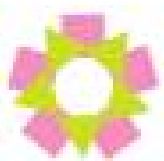

7. Дві білки разом зібрали 28 горіхів і шишок. Коли розклали шишки на дві однакові купи, то з'ясувалося, що одна шишка зайва, а горіхів стільки, скільки шишок в одній купі. Скільки шишок зібрали білки?

8. Запиши в сантиметрах і міліметрах подану довжину (за зразком).

$257 \text{ мм} = 25 \text{ см } 7 \text{ мм}.$

$257 \text{ мм} \quad 135 \text{ мм} \quad 537 \text{ мм} \quad 456 \text{ мм} \quad 298 \text{ мм}$

9. Задумайте число. Якщо від нього відняти 150, то залишиться 120. Яке число було задумане? (Числа й дії можна змінювати.)

10. Знайди значення виразу $750 - c$, якщо: $c = 30$; $c = 300$; $c = 50$.

11. Для консервного заводу заготовили 300 кг малини, 200 кг брусниці та 400 кг ожини. Першого дня переробили 600 кг ягід. Скільки кілограмів ягід залишилося?

12. Розв'яжи рівняння.

$x + 200 = 460 \quad 30 + x = 270 \quad x - 120 = 400$

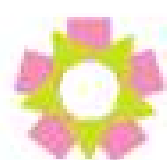
>86–87

Різні способи віднімання чисел виду $970 - 230$

..... *Праця людей у тайзі*

1. Обчисли. Результати, менші 600, укажуть, чим займаються люди в тайзі.

$970 - 450$	Збиранням ягід, горіхів, грибів.
$860 - 330$	Заготівлею деревини.
$580 - 430$	Рибальством, полюванням на звірів.
$980 - 160$	Вирощуванням ананасів.

2. Розгляньте записи та порівняйте різні способи обчислення різниці чисел $970 - 230$.

$$\begin{aligned} 970 - 230 &= (900 - 200) + (70 - 30) = 700 + 40 = 740 \\ 970 - 230 &= (970 - 200) - 30 = 770 - 30 = 740 \\ 970 - 230 &= 97 \text{ д.} - 23 \text{ д.} = 74 \text{ д.} = 740 \end{aligned}$$

3. Обчисли вирази зручним способом.

$$360 - 250 \quad 940 - 630 \quad 270 - 160 \quad 890 - 240 - 240$$

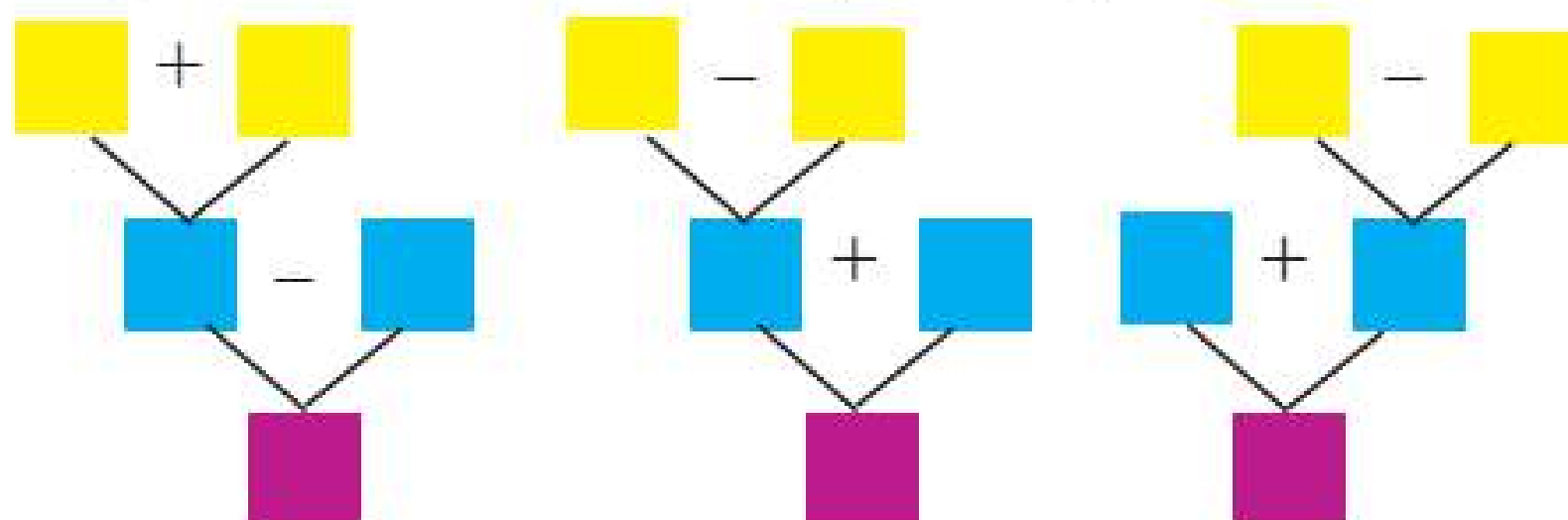
4. Обчисли вирази.

$$\begin{array}{lll} 560 - 3 \cdot 10 & 120 - 80 : 8 & 670 - 540 - 50 \\ 560 + 3 \cdot 10 & (120 - 80) : 8 & 60 + 70 + 320 \end{array}$$

5. Прочитай та порівняй задачі. Розв'яжи першу задачу трьома способами за поданими схемами.

- Чи є різні способи для розв'язання другої задачі?

- 1) Агрофірма заготовила 500 кг маслюків і 400 кг боровиків. На консервний комбінат відправили 300 кг грибів. Скільки кілограмів грибів залишилося?

2) Агрофірма заготовила 400 кг маслюків і 300 кг боровиків. На консервний комбінат відправили 600 кг грибів. Скільки кілограмів грибів залишилося?

6. У тайзі перша бригада заготовила 200 контейнерів деревини, а друга — 300 контейнерів. На лісокомбінат відправили 400 контейнерів деревини. Скільки контейнерів деревини залишилося?

7. Улов бригади рибальського катера становить 600 кг оселедців і тріски. Оселедців було 230 кг. На скільки більше рибалки виловили тріски, ніж оселедців?

Під час рибальства треба дотримуватися відповідних правил!

8. Розглянь малюнок. Опиши ситуацію. Чи дотримуються хлопці правил під час рибальства?

9. У пакеті було 890 г горіхів. Для виготовлення торта використали 200 г горіхів, а для приготування печива — 150 г горіхів. Скільки грамів горіхів залишилося в пакеті?

10. Розв'яжи рівняння.

$$230 + a = 670$$

$$8 \cdot c = 56$$

$$81 : x = 9$$

88

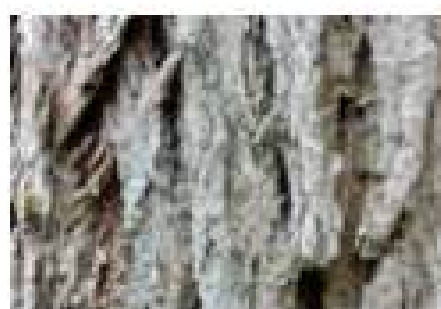
Додавання і віднімання чисел виду
 $540 + 60$, $480 - 30$

..... Царство мішаних лісів

1. Обчисли вирази. Утвори рівності. Результати вкажуть, якому дереву належить кора.

$$560 - 30 : 3$$

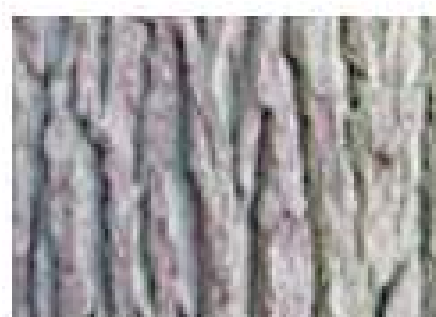
$$480 - 60 : 6$$

$$970 - 70 : 7$$

$$120 - 80 : 8$$

$$940 - 30 : 3$$

$$780 - 50 : 5$$

550 дуб

470 тополя

110 сосна

960 кедр

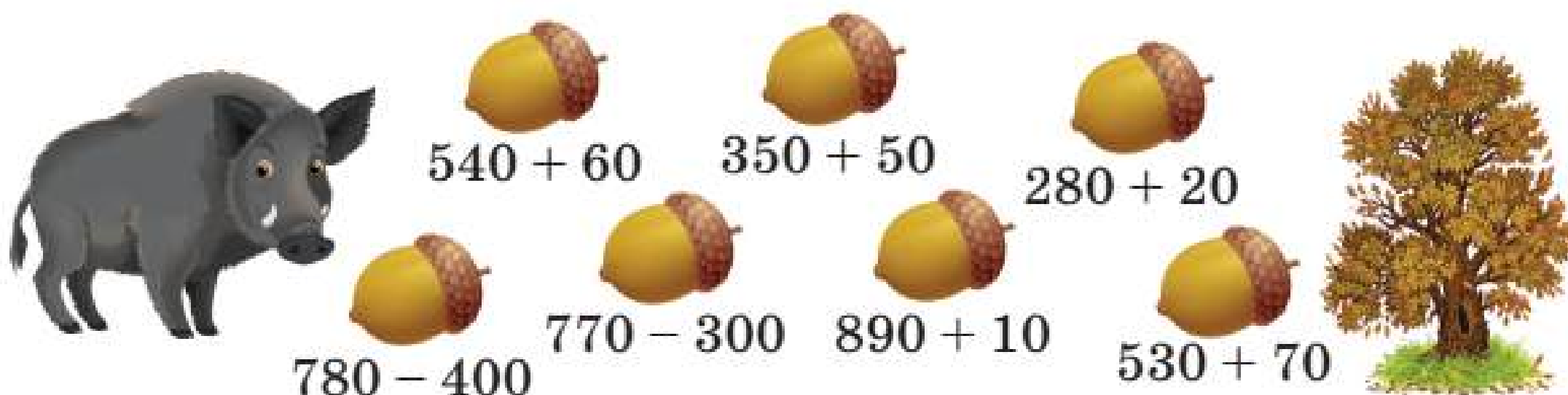
770 береза

930 бук

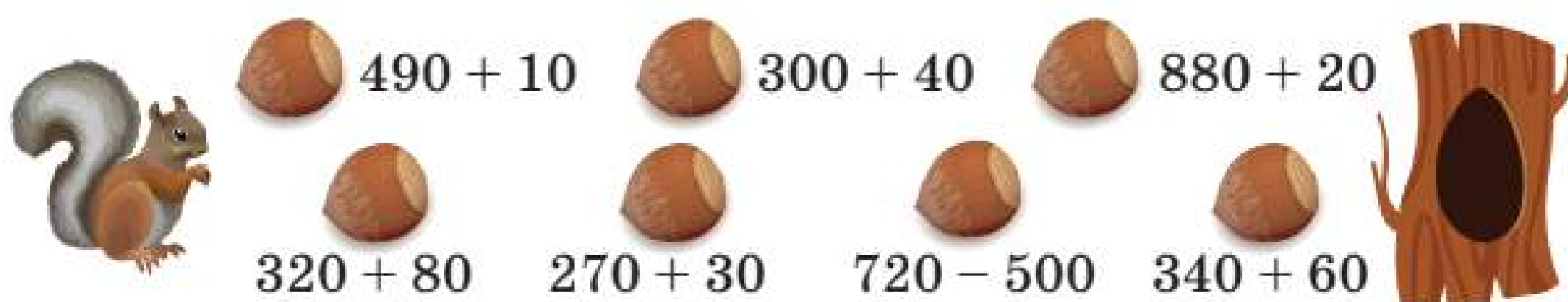

2. Обчисли вирази.

- Допоможи вепру дістатися до жолудів. Іти він має стежкою з виразами, у яких результат більший 500. Запиши ці вирази в зошит.

- Допоможи білці наносити в дупло горіхів, результат яких менший **500**. Запиши ці вирази в зошит.

3. Лісник поділив на карті ліс на 3 ділянки. Дізнайся, скільки дерев росте на кожній із них.

$$880 \text{ дерев} \left\{ \begin{array}{l} 1 \text{ діл.} - ? \text{ д.} \\ 2 \text{ діл.} - ? \text{ д.} \\ 3 \text{ діл.} - ? \text{ д.} \end{array} \right\} \begin{array}{l} 620 \text{ д.} \\ 540 \text{ д.} \end{array}$$

4. Яка відстань від дуба до сосни? Склади вираз та обчисли значення.

5. Лісник створив сайт для любителів природи. У понеділок сайт відвідало 220 користувачів інтернету, у вівторок — на 130 користувачів більше, ніж у понеділок, а в середу — на 150 менше, ніж у вівторок. Скільки користувачів інтернету відвідали сайт лісника у вівторок і середу?

6. Під яким кущем заєць ховається від дощу?

7. Для підгодівлі лісових мешканців було заготовлено 450 кг жолудів, а каштанів — на 50 кг більше. Скільки жолудів і каштанів було заготовлено для лісових мешканців?

8. Виконай дії з іменованими числами.

$$45 \text{ м} : 5 \text{ м}$$

$$80 \text{ дм} : 10 \text{ дм}$$

$$30 \text{ т} + 170 \text{ т}$$

$$860 \text{ л} - 220 \text{ л}$$

$$100 \text{ кг} - 5 \text{ кг}$$

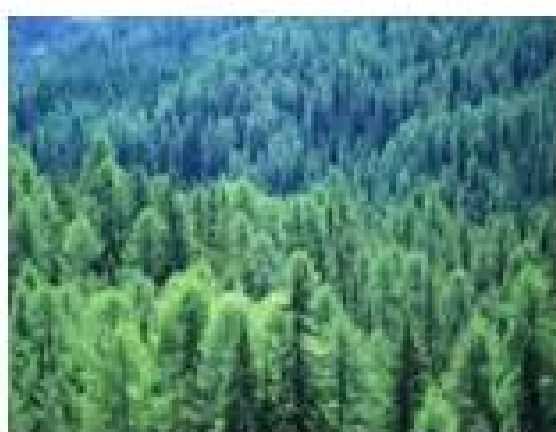
$$50 \text{ км} + 7 \text{ км}$$

89

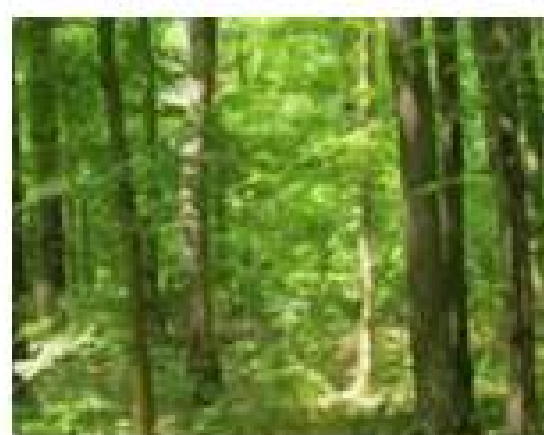
Віднімання чисел виду $400 - 80$.
Розв'язання задач

...Царство широколистяних лісів...

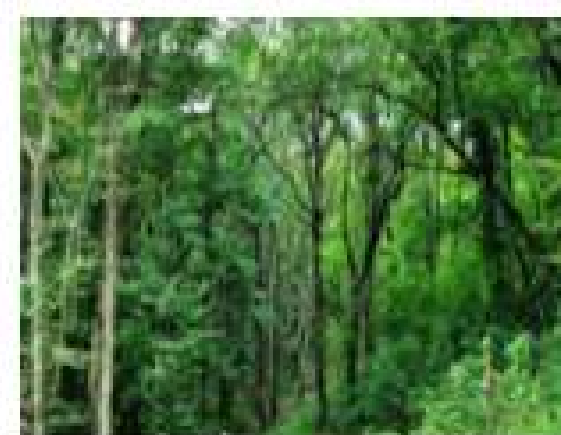
1. Обчисли вирази під зображеннями широколистяних лісів.

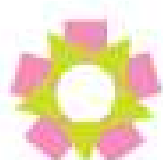
$$160 + 40$$

$$800 + 20$$

$$640 + 60$$

2. Розгляньте записи й поясніть, як знайдено різницю чисел $400 - 80$.

$$\begin{array}{l} 400 - 80 = 320 \\ \swarrow \quad \searrow \\ 300 + 100 \\ 100 - 80 = 20 \\ 300 + 20 = 320 \end{array}$$

3. Обчисли вирази з поясненням.

$$700 - 40$$

$$900 - 30$$

$$700 - 20$$

$$300 - 60$$

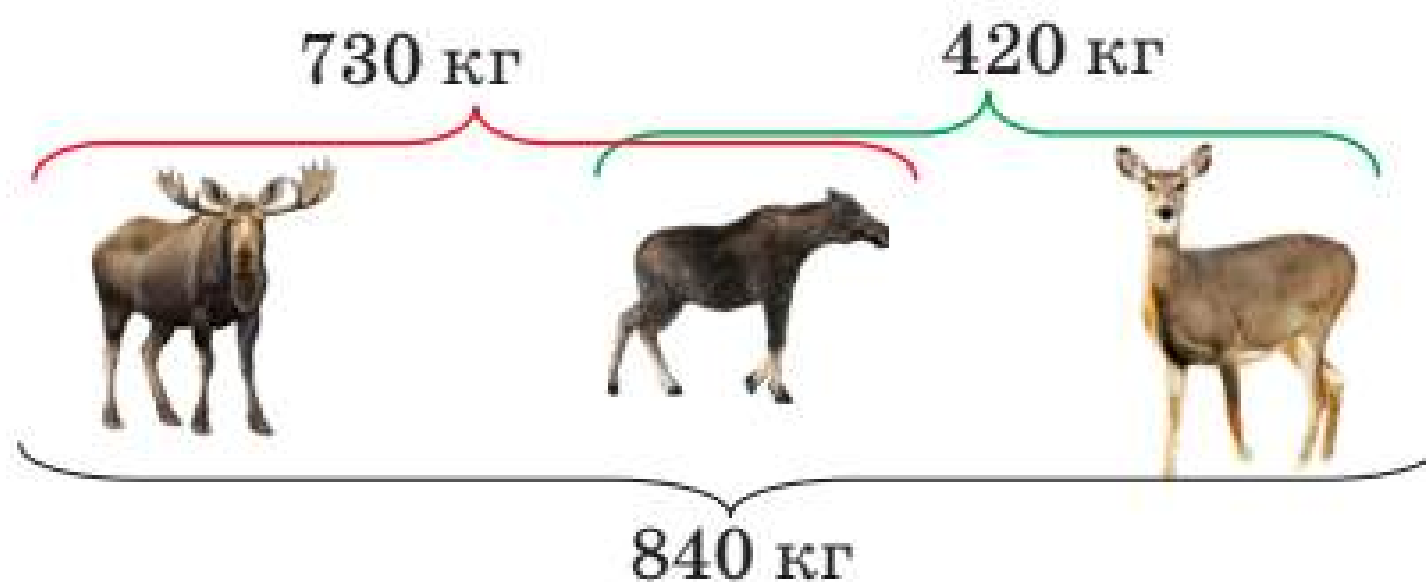
$$500 - 80$$

$$200 - 60$$

$$800 - 80$$

$$500 - 50$$

4. Обчисли масу лося, лосихи та лосеняти за малюнками та числовими даними.

5. Розв'яжи рівняння.

$$x - 60 = 130$$

$$x + 50 = 400$$

$$x : 8 = 7$$

6. У грудні єгер для косуль і лосів розклав 130 кормових віників, а в січні — на 50 віників більше. Скільки кормових віників залишилося на лютий, якщо було заготовлено 500 віників?

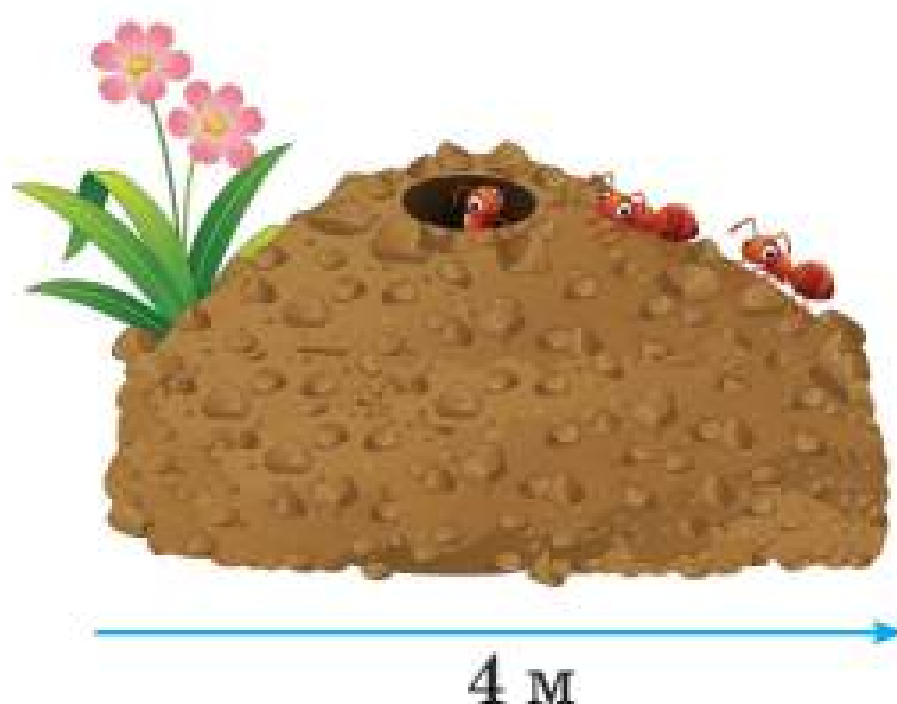

7. Для лісових мешканців розклали 390 кг солі-лизунців. Лосі злизали 210 кг солі, косулі — 80 кг, а решту солі злизали інші мешканці лісу. Скільки кілограмів солі злизали не лосі? Скільки кілограмів солі злизали не косулі? Скільки кілограмів солі злизали інші мешканці лісу й не косулі?

8. Що легше — 1 ц макулатури чи 100 кг металобрухту?

9. Якої довжини потрібно зробити огорожу для мурашника, підніжжя якого має квадратну форму?

10. Береза випаровує за добу 6 л води, а тополя — 7 л. Скільки літрів води випаровують 9 беріз і 10 тополь?

11. Порівняй. Постав знаки ($>$, $<$, $=$).

$$500 - 70 \quad \square \quad 430$$

$$240 - 130 \quad \square \quad 20 + 100$$

$$500 - 60 \quad \square \quad 24$$

$$600 - 60 \quad \square \quad 600 + 60$$

$$800 - 80 \quad \square \quad 120$$

$$340 + 40 \quad \square \quad 690 - 250$$

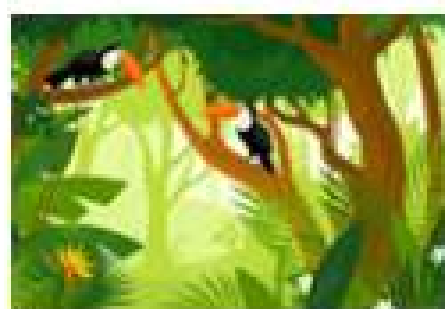
... Царство вічного літа й непрохідних лісів ...

1. Обчисли вирази, і ти дізнаєшся, як називають царство непрохідних лісів і вічного літа.

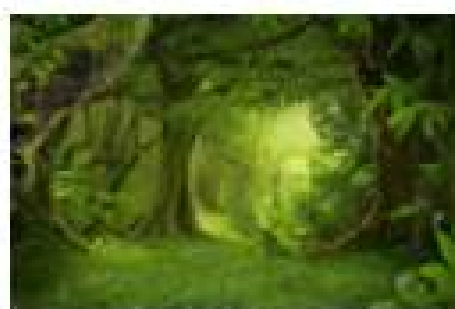
$500 - 70$	У	$340 + 140$	Д
$900 - 20$	І	$600 + 150$	Н
$1000 - 40$	Л	$900 - 380$	Ж
$700 - 50$	Г		

480	520	430	750	650	960	880

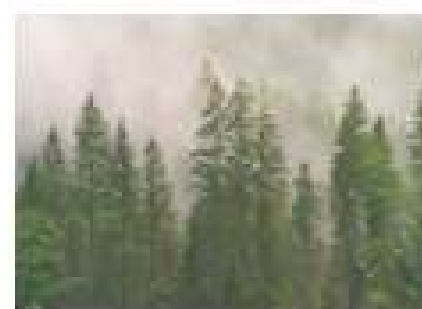
2. Обчисли вирази під ілюстраціями, де, на твою думку, зображені джунглі.

$$120 + 130$$

$$750 + 120$$

$$340 + 130$$

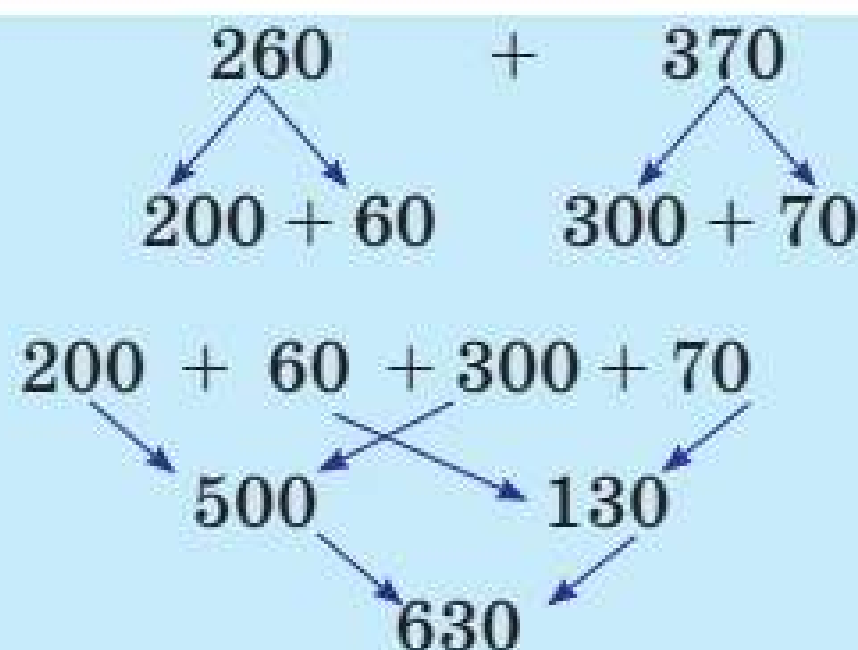
$$620 + 250$$

3. Поясни за схемами й записами, як знайдено суму чисел 260 і 370.

Кожний із доданків розкладаємо на сотні й десятки.

Сотні додаємо до сотень, десятки — до десятків. Знайдені суми додаємо.

4. Обчисли вирази з поясненням.

$$270 + 380$$

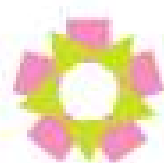
$$480 + 350$$

$$70 + 260$$

$$550 + 370$$

$$190 + 90$$

$$620 + 380$$

5. Розгляньте інший спосіб знаходження суми чисел 260 і 370.

$$260 + 370 = 630$$

$$26 \text{ д.} + 37 \text{ д.} = 63 \text{ д.}$$

Зверни увагу!

Письмове додавання розпочинається з одиниць.

Не переплутай! Записуй *одиниці під одиницями, десятки під десятками, сотні під сотнями.*

6. Виконай додавання (письмово).

$$\begin{array}{r} + 134 \\ \hline 121 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} + 253 \\ \hline 142 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} + 284 \\ \hline 303 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} + 611 \\ \hline 327 \end{array}$$

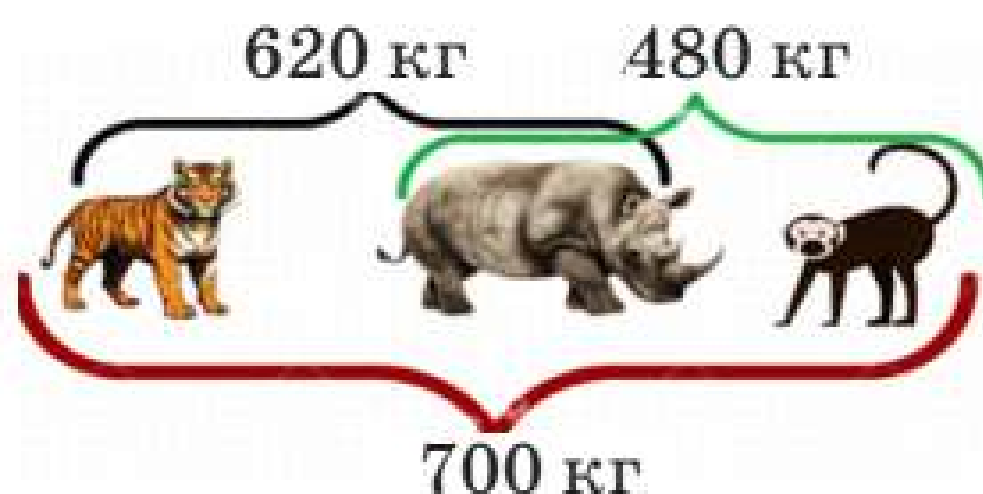
$$\begin{array}{r} + 734 \\ \hline 112 \end{array}$$

7. Розв'яжи задачу за записом-схемою.

Дослідники джунглів за три дні подолали 70 км. Першого й другого дня — 50 км, а другого та третього — 55 км. Скільки кілометрів долали дослідники джунглів кожного дня?

$$70 \text{ км} \left\{ \begin{array}{l} 1 \text{ д.} - ? \\ 2 \text{ д.} - ? \\ 3 \text{ д.} - ? \end{array} \right\} \begin{array}{l} 50 \text{ км} \\ 55 \text{ км} \end{array}$$

8. Розв'яжи задачу, скориставшись малюнком. Яка маса кожної тварини?

9. У Максима, Іллі та Назара було 85 магнітів із зображеннями екзотичних тварин. У Максима й Іллі — 64 магніти, в Іллі та Назара — 55 магнітів. Скільки магнітів було в кожного хлопчика?

10. Запиши рівності в зошит, заповнивши пропуски. Запам'ятай їх.

$$1 \text{ т} = \square \text{ кг}$$

$$1 \text{ т} = \square \text{ ц}$$

$$1 \text{ кг} = \square \text{ г}$$

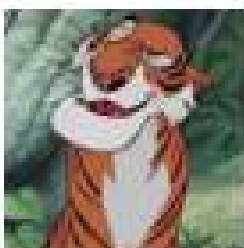
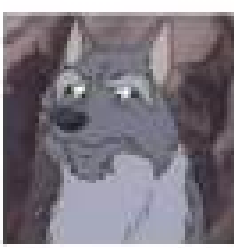
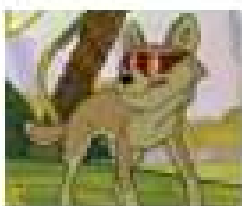
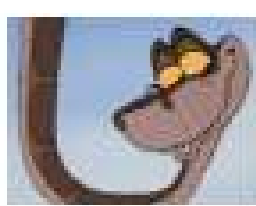
$$1 \text{ ц} = \square \text{ кг}$$

...Царство звірів в індійських джунглях...

1. Казка Р. Кіплінга «Мауглі» містить 126 сторінок. Оксана за перший і другий день прочитала 81 сторінку, а за другий і третій день — 75 сторінок. Скільки сторінок читала Оксана кожного дня?
2. Обчисли вирази. Запиши вираз із найбільшим значенням. Він і дасть відповідь, хто такий Мауглі.

Мауглі	$540 - 90 + 50$	Хлопчик із бідної індійської родини, якого вигодували вовки.
	$540 + 60 - 320$	Хлопчик із багатой англійської сім'ї, якого вигодували мавпи.

3. Обчисли вирази. Утвори рівності. Результати вкажуть на друзів Мауглі та як їх звали.

	890	Балу	
$570 + 20 + 300$	1000	Багіра	$980 - 20 + 40$
	10	Шерхан	
$730 - 420 - 300$	760	Акела	$770 - 50 + 40$
	800	Каа	
$450 + 50 - 499$	1	Табакі	$350 + 420 + 30$

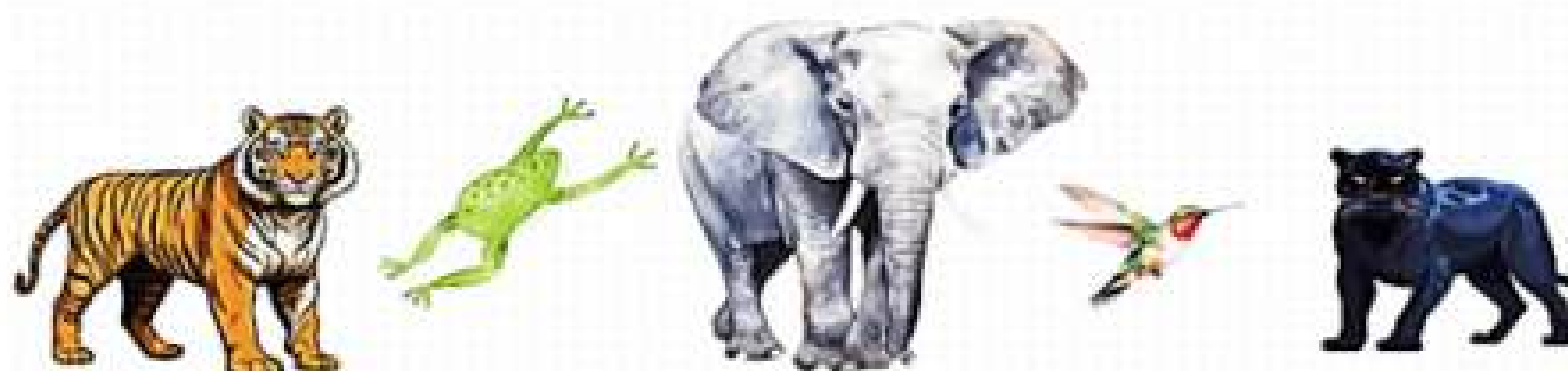
- Вираз із найменшим значенням вкаже на ворога джунглів і Мауглі.
4. Першого дня на урок до Балу прийшло 47 маленьких мешканців джунглів, а другого дня — на 4 мешканці менше. Скільки потрібно лавок, щоб розмістити всіх звірят, якщо на одну лавку сідає 10 учнів?

5. Обчисли вирази біля тверджень, які, на твою думку, можуть бути «Законами джунглів».

$860 - 140$	У природі всі рівні.
$700 - 200$	У природі всі мають допомагати одне одному.
$520 - 310$	Ніхто нікого не карає безпідставно.
$670 - 140$	Зграя сильна тоді, коли всі її члени тримаються разом.
$950 - 340$	Жалій слабшого, ділись із ним здобиччю.

6. Тварини зібралися на водопій. Якими одиницями вимірюється їхня маса?

7. Обчисли вирази. Допоможи Мауглі дістатися до людей. Він повинен іти стежкою з виразами, які мають результати, більші **500**.

$350 + 40$	$327 + 200$
$240 + 440$	$970 - 130$
$350 - 110$	$620 - 110$
$380 + 200$	$420 + 250$
$520 - 300$	$470 - 100$

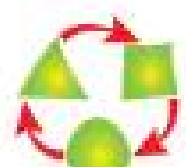

8. Розв'яжи рівняння.

$$x + 150 = 210$$

$$x - 610 = 223$$

$$42 : x = 7$$

9. Обчисли вирази.

$$370 - 40$$

$$70 + 560$$

$$420 - 170$$

$$270 + 120$$

$$250 - 180$$

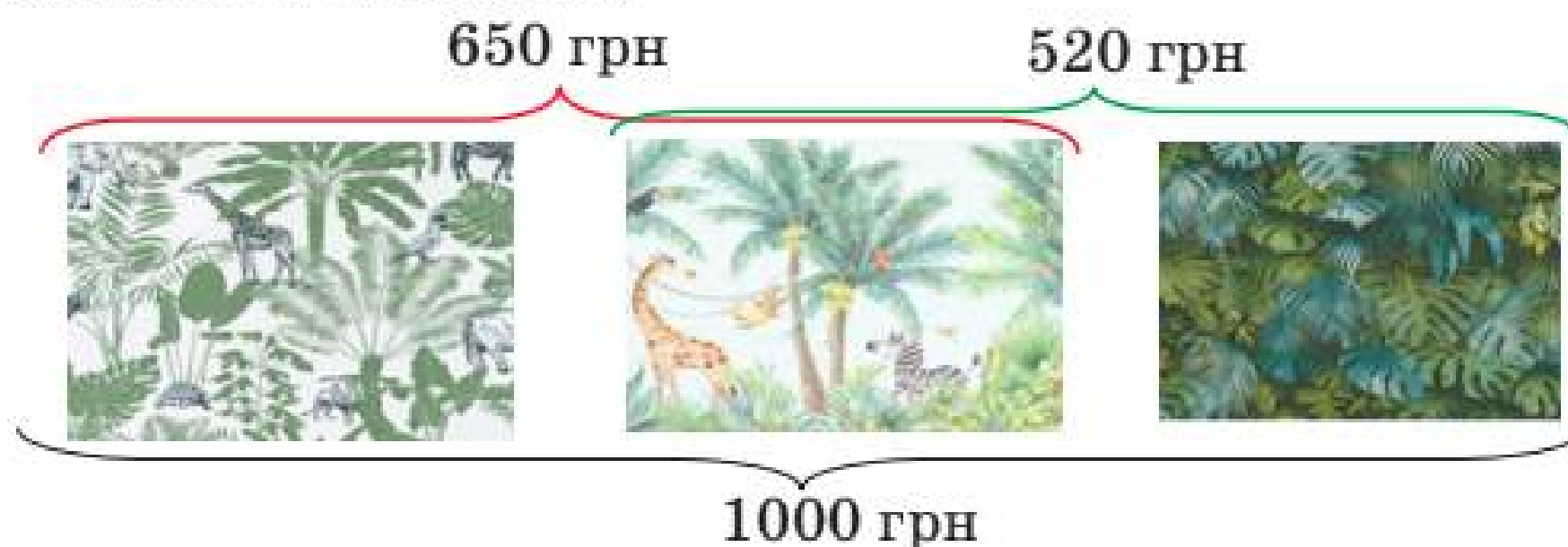
$$630 - 290$$

..... Тропіки по-українськи

1. Розв'яжи задачу зручним способом.

Для створення зимового саду магазин «Українські джунглі» закупив рослини тропічного лісу: кротон, фікус та орхідею. За все разом заплатили 850 грн. Вартість кротона та фікуса — 650 грн, а фікуса й орхідеї — 450 грн. Скільки коштує кожна рослина?

2. Для декорування стін купили фотошпалери із зображенням тропічного лісу. Склади та розв'яжи задачу за малюнками й схематичним записом.

3. Розглянь діаграму. В українському ботанічному саду у відділі «Рослини тропічного лісу» були подані в діаграмі рослини.

- У скільки разів секвоя вища за дерево какао?
- Які дерева в сумі за висотою дорівнюють секвої?
- На скільки метрів бамбук вищий за гевею?
- На скільки метрів бамбук нижчий за бавовняне дерево?

4. Фотошпалеру «Джунглі» завдовжки 4 м 25 см, а завширшки 3 м потрібно оббити багетом. Якої довжини потрібний багет?

5. Обчисли вирази.

$$56 \text{ см} + 12 \text{ см} + 10 \text{ см}$$

$$3 \text{ т} - 8 \text{ ц}$$

$$1 \text{ ц} - 70 \text{ кг}$$

$$34 \text{ см} - 14 \text{ см} - 10 \text{ см}$$

$$6 \text{ см} - 40 \text{ мм}$$

$$29 \text{ ц} - 2 \text{ т}$$

$$96 \text{ км} - 34 \text{ км} + 20 \text{ км}$$

$$1 \text{ год } 30 \text{ хв} - 15 \text{ хв}$$

$$1 \text{ ц} - 60 \text{ кг}$$

6. На подарунок Марку родина Михайла замовила фруктовий кошик «Тропік». За банани заплатили 240 грн, за ананас — на 50 грн більше. За інші фрукти заплатили на 210 грн менше, ніж за банани й ананас разом. Скільки коштував фруктовий кошик?

7. Макар запропонував молочний коктейль за своїм рецептом.

Спосіб приготування однієї порції

1. Очищений від шкірки банан порізати невеликими шматочками.

2. Викласти в глибоку посудину шматочки банана, додати молоко й цукор. Змішати блендером усі інгредієнти.

3. Перелити суміш у бокал і покласти кульку морозива.

4. Прикрасити коктейль шпажкою з фруктами.

Молоко — 200 г
Банан — 1 шт.
Морозиво — 50 г
Ванільний цукор — 5 г

Макар приготував 4 порції коктейлю.

- Скільки бананів він поклав?
- Скільки грамів продуктів кожного виду він використав: молока, морозива, ванільного цукру?

8. Виконай віднімання іменованих чисел.

$$7 \text{ дм} - 9 \text{ см} - 2 \text{ см}$$

$$7 \text{ т} - 9 \text{ ц}$$

$$4 \text{ см} - 2 \text{ мм}$$

$$46 \text{ м} - 15 \text{ см} - 30 \text{ см}$$

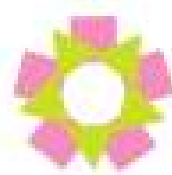
$$8 \text{ ц} - 200 \text{ кг}$$

$$4 \text{ см} - 20 \text{ мм}$$

$$25 \text{ дм} - 20 \text{ дм} - 5 \text{ дм}$$

$$1 \text{ год} - 20 \text{ хв}$$

$$1 \text{ рік} - 7 \text{ міс.}$$

1. Розгляньте записи та поясніть, як знайдено різницю чисел $730 - 290$ різними способами.

$$\begin{aligned} 1) \quad & 730 - 290 \\ & 730 - 200 = 530 \\ & 530 - 90 = 440 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} 2) \quad & 730 - 290 = 440 \\ & 73 \text{ д.} - 29 \text{ д.} = 44 \text{ д.} \end{aligned}$$

$$3) \quad 730 - 290 = 730 - 300 + 10 = 430 + 10 = 440$$

2. Обчисли вирази з поясненням.

$$420 - 100$$

$$730 - 580$$

$$840 - 290$$

3. Обчисли вирази зручним способом.

$$870 - 180$$

$$600 - 170$$

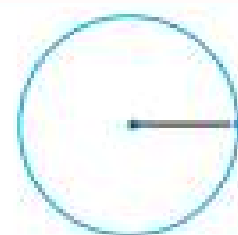
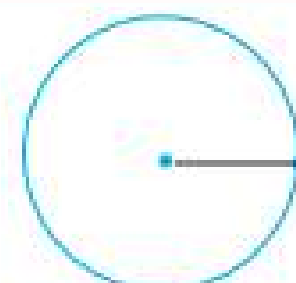
$$510 - 150$$

$$1000 - 340$$

Радіус кола позначаємо латинською літерою r . Записуємо $r = 35 \text{ мм}$.

4. Визнач радіус кожного кола.

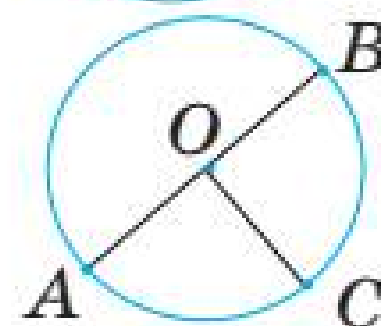

5. Як можна назвати відрізки **OA**, **OB**, **OC**?

Яка їхня довжина? Яка довжина відрізка **AB**?

OA, **OB**, **OC** — радіуси.

AB = **OA** + **OB**.

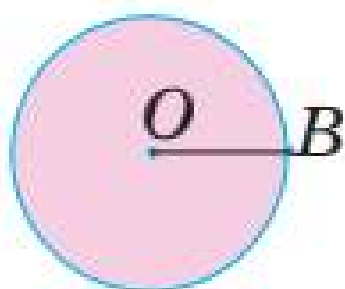
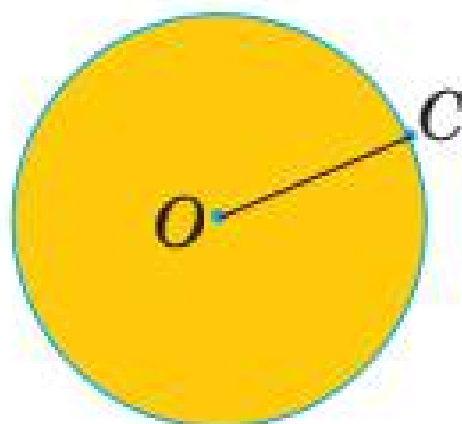
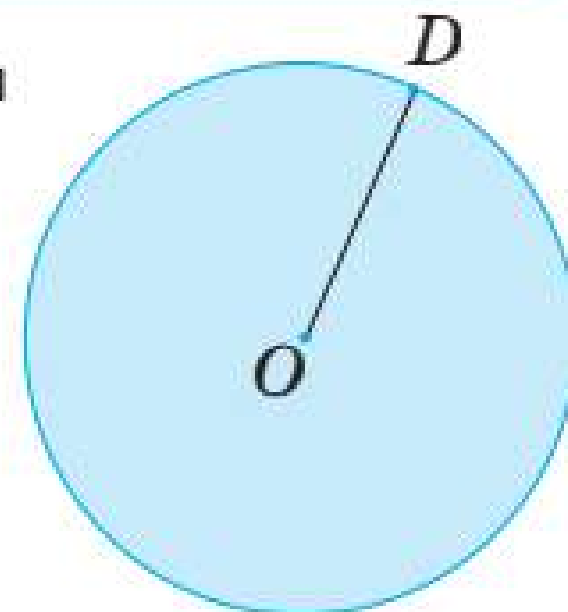

Відрізок, що сполучає дві точки на колі й проходить через його центр, називають **діаметром кола**.

Діаметр позначають буквою d .

Діаметр дорівнює двом радіусам: $d = r + r$.

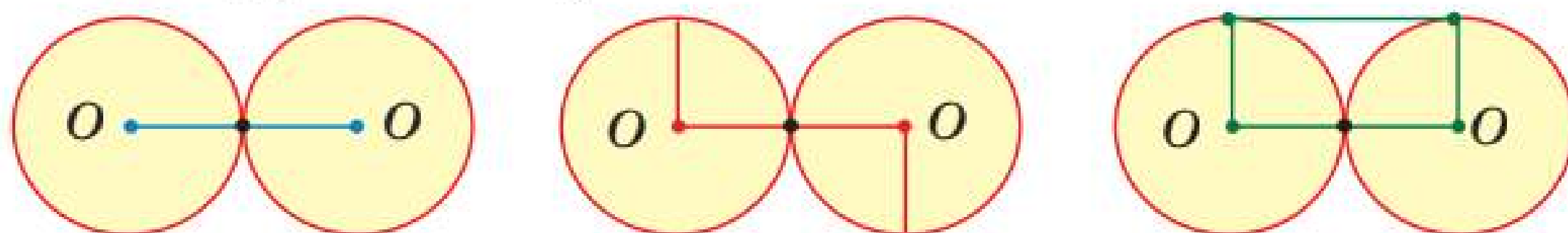
6. Запиши радіуси кругів у порядку збільшення їхньої довжини.

7. Обчисли вирази: помнож числа, що в кругах, і до результату додай число, що в колі.

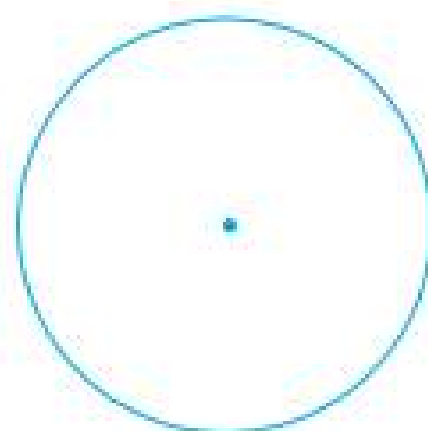
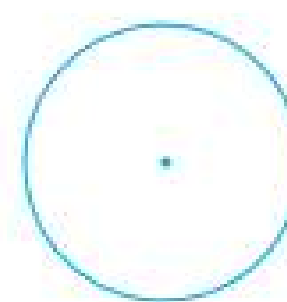
8. Радіус кожного круга — 3 см.

- Яка довжина синього відрізка?
 - Яка довжина червоної ламаної?
 - Який периметр зеленого прямокутника?
9. Чорна й руда мурахи ходили в гості до своїх друзів. Вони пробігли маршрут, позначений на малюнках. Радіус кожного кола дорівнює 2 см. Скільки сантиметрів пробігла чорна мураха? А руда?

10. Визнач радіус і діаметр кола, біля якого зображена міфічна берегиня лісу.

11. Накресли кола радіусом 2 см і 2 см 5 мм. Визнач діаметр кожного кола.

>96–97

Діагностувальна робота й аналіз
діагностувальної роботи.
Узагальнення знань

98

Письмове додавання трицифрових чисел
виду $124 + 222$. Розв'язання задач
із непрямым збільшенням числа

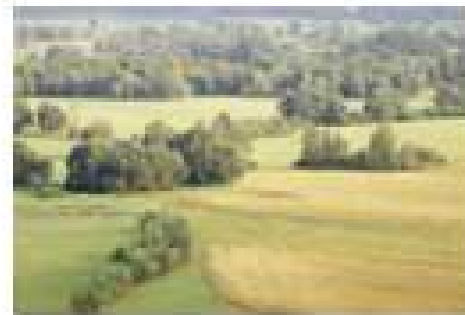
..... Царство лісів і трав

1. Обчисли вирази під світлинами лісостепу.

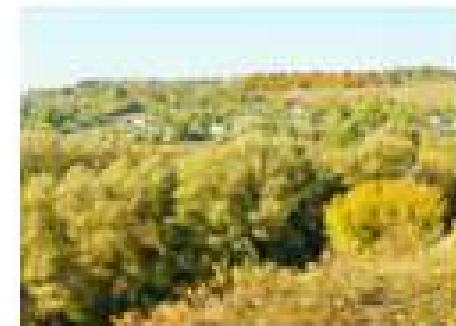
Письмове
додавання починають
з одиниць.

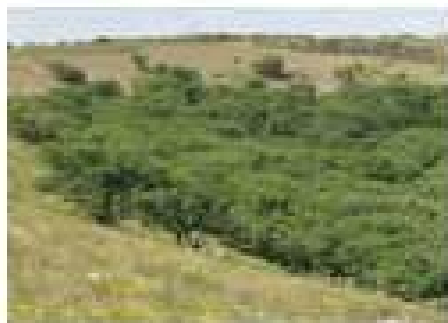
$$213 + 135$$

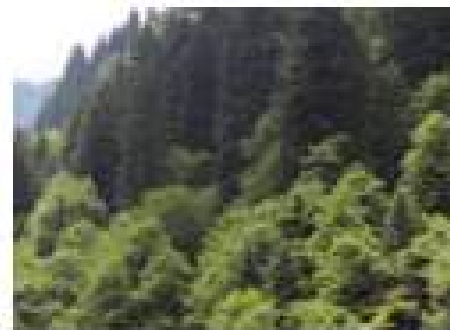
$$256 + 142$$

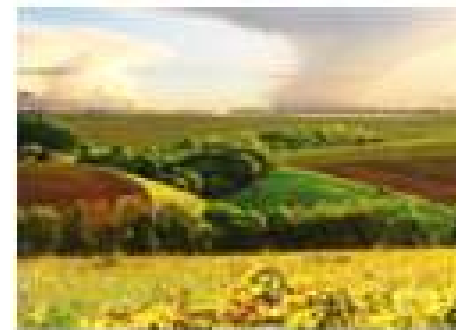
$$783 + 115$$

$$252 + 347$$

$$436 + 423$$

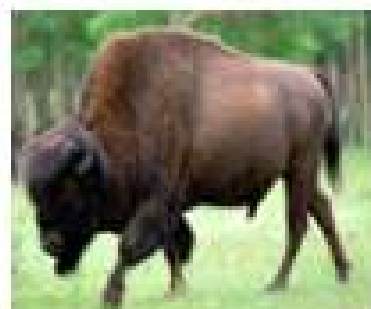

$$815 + 173$$

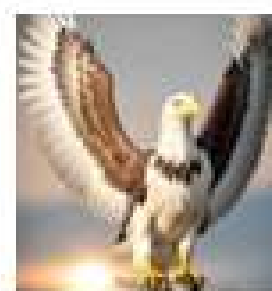
2. Запиши в зошит іменовані числа, що характеризують тварин лісостепу, в інших одиницях вимірювання.

довжина
11 мм

маса
1 т

розмах крил
220 см

довжина
50 см

3. Боячись гострих рогів корови, вовки ніколи не нападають на неї спереду. Якщо хижаки намагаються напасти на череду, то корови стають так, щоб захистити і себе, і телят. Розкажи, як вони це роблять.

4. Обчисли вирази.

$$4 \text{ дм} - 5 \text{ см}$$

$$1 \text{ кг} - 300 \text{ г}$$

$$2 \text{ м} - 40 \text{ см}$$

$$1 \text{ ц} - 90 \text{ кг}$$

$$3 \text{ ц} + 500 \text{ кг}$$

$$3 \text{ м} + 80 \text{ см}$$

$$2 \text{ м} + 20 \text{ дм}$$

$$7 \text{ м} - 60 \text{ см}$$

$$7 \text{ м} + 60 \text{ дм}$$

5. Розв'яжи задачі. Що в них спільного, а що відмінного?

1) Висота берези 15 м, а висота тополі — на 6 м більша.
Яка висота тополі?

2) Висота берези 15 м. Це на b метрів менше, ніж висота тополі. Яка висота тополі?
 $15 + b$

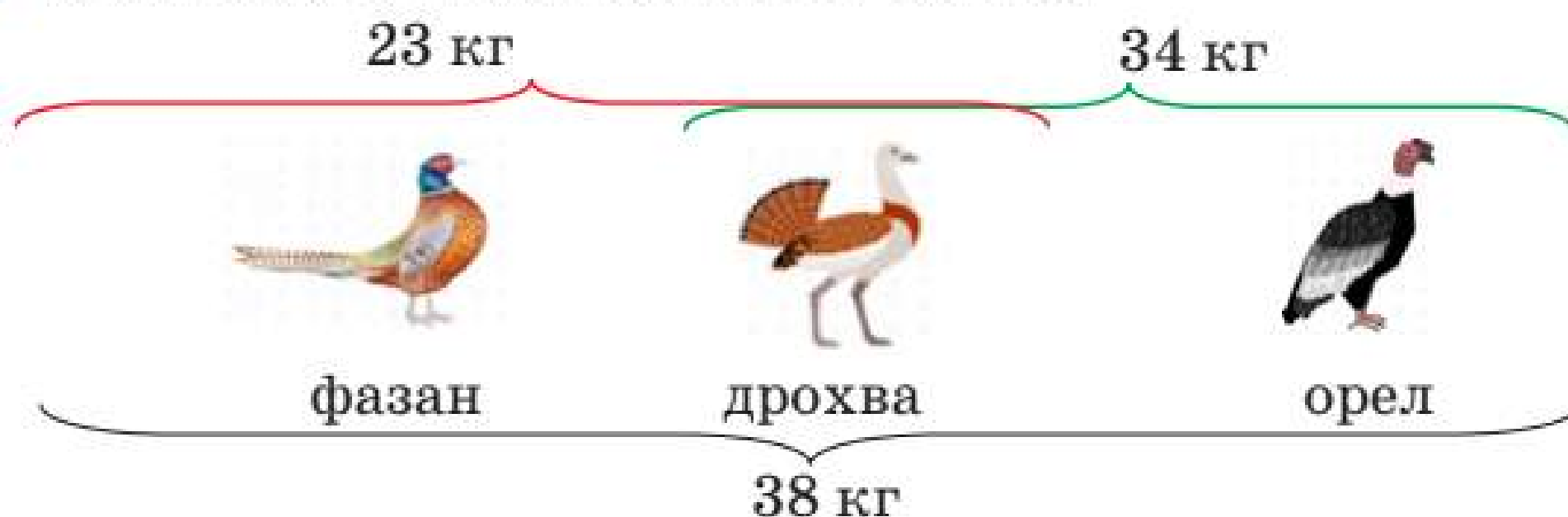

Таке формулювання співвідношення чисел називаємо **непрямим збільшенням числа**.

Знаходимо шукане число за допомогою дії додавання.

6. Маса дитинчати оленя становить 45 кг. Це на 110 кг менше, ніж маса дорослого оленя. Яка маса дорослого оленя?

7. Дізнайся масу птахів за записом-схемою.

8. Виконай додавання.

$$\begin{array}{r} + 516 \\ 232 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} + 318 \\ 201 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} + 724 \\ 133 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} + 641 \\ 252 \\ \hline \end{array}$$

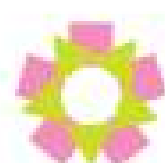
$$\begin{array}{r} + 871 \\ 108 \\ \hline \end{array}$$

9. Лісник посадив 70 кленів. Це на 20 саджанців менше, ніж лип. Скільки лип посадив лісник?

>99–100

Письмове віднімання
трицифрових чисел виду
 $563 - 441$

..... *Царство ковили, тюльпанів
і високих хлібів*

1. Розгляньте таблицю і записи. Поясніть обчислення різниці чисел $563 - 441$.

	С.	Д.	Од.
Зменшуване	5	6	3
Від'ємник	4	4	1
Різниця	1	2	2

$$\begin{array}{r} 563 \\ - 441 \\ \hline 122 \end{array}$$

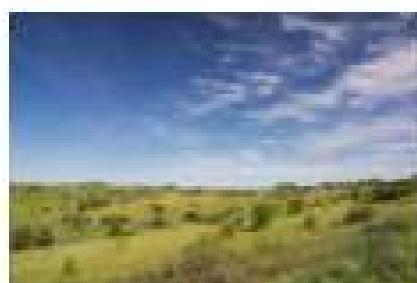

Під час письмового віднімання розряди зменшуваного та від'ємника пишемо один під одним. Віднімання починаємо з одиниць.

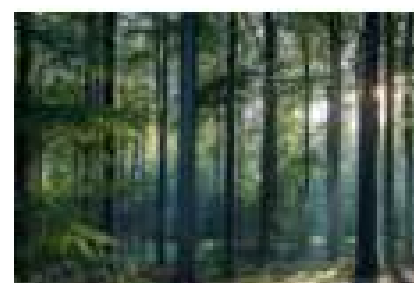
2. Обчисли вирази під світлинами степу.

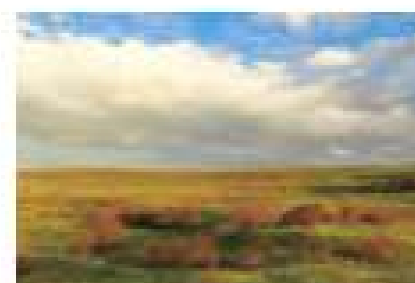
$$123 + 622$$

$$548 + 111$$

$$815 + 133$$

$$422 + 127$$

3. Обчисли вирази біля правильних, на твою думку, тверджень.

$459 - 317$	У степах люди вирощують злаки й овочі.
$957 - 651$	У степу розводять коней та овець.
$888 - 345$	У степовій зоні видобувають корисні копалини.
$735 - 221$	У степовій зоні створюють заповідники.
$627 - 316$	У степовій зоні розводять пінгвінів.

4. Обчисли вирази. Утвори рівності. Результати вкажуть, які на вигляд колоски названих рослин.

$$695 - 261$$

653 пшениця

434 овес

$$884 - 231$$

$$353 + 124$$

555 рис

477 просо

$$333 + 222$$

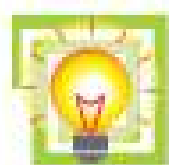
5. Склади та розв'яжи задачу за коротким записом.

$$960 \text{ кг} \left\{ \begin{array}{l} \text{жито} \\ \text{пшениця} \\ \text{ячмінь} \end{array} \right\} 440 \text{ кг} \left\{ \right. 660 \text{ кг}$$

6. Яра пшениця достигає за 90 днів. Колоски пшениці на полі зазеленіли 12 травня. Коли будуть збирати урожай із цього поля?
7. Озиму пшеницю посіяли 1 жовтня, а збирати врожай почали 1 липня. Скільки часу пройшло від посіву до жнив?

Озиму пшеницю сіють восени, а яру — навесні.

8. Жайворонка в небі не видно вже на висоті 292 м, але його спів чути з висоти, на 301 м більшої. З якої висоти чути спів жайворонка?

9. Які з назв є геометричними фігурами: точка, трикутник, метр, квадрат, довжина відрізка, круг?

- Радіус круга 5 см. Чи поміститься в цьому крузі відрізок завдовжки 8 см?

12. Для сарни в заповіднику заготовили 570 кг овочів, а сіна — на 150 кг менше. Скільки кілограмів корму заготовили для сарни?

13. Обчисли вирази.

$$243 - 221$$

$$780 - 80$$

$$537 - 123$$

$$246 - 134$$

$$858 - 333$$

$$385 - 64$$

101

Письмове додавання трицифрових чисел
виду $137 + 256$.

Обчислення значень виразів

... *Царство мустангів, бізонів, антилоп* ...

Степи в Північній Америці називають преріями.

1. Обчисли вирази. Результати, менші **500**, укажуть на тварин, які живуть у преріях Америки.

бізон

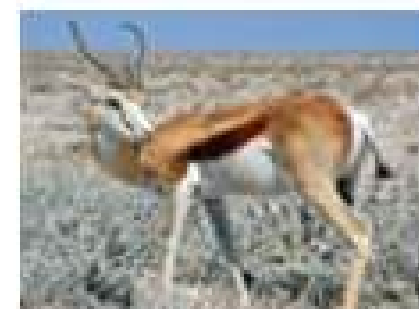
$$764 - 352$$

мустанг

$$843 - 421$$

антилопа

$$957 - 724$$

койот

$$631 - 321$$

рись

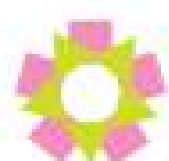

$$654 - 222$$

білий ведмідь

$$988 - 124$$

2. Додайте до одиниці кожного числа ще **6** одиниць. Поясніть, як ви отримали нове число.

445 238 714 98

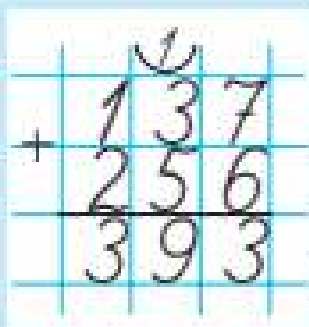
Міркуйте так: $445 = 400 + 45$.

$45 + 6 = 51$, $400 + 51 = 451$. Отже, $445 + 6 = 451$.

3. Прочитайте пояснення. Розгляньте зразок міркування і зразок запису.

Якщо під час письмового додавання сума одиниць певного розряду дорівнює **10** або більшому числу, то цей десяток додаємо до вищого розряду (робимо позначку над стовпчиком). Не забувайте додати цю одиницю у відповідному розряді!

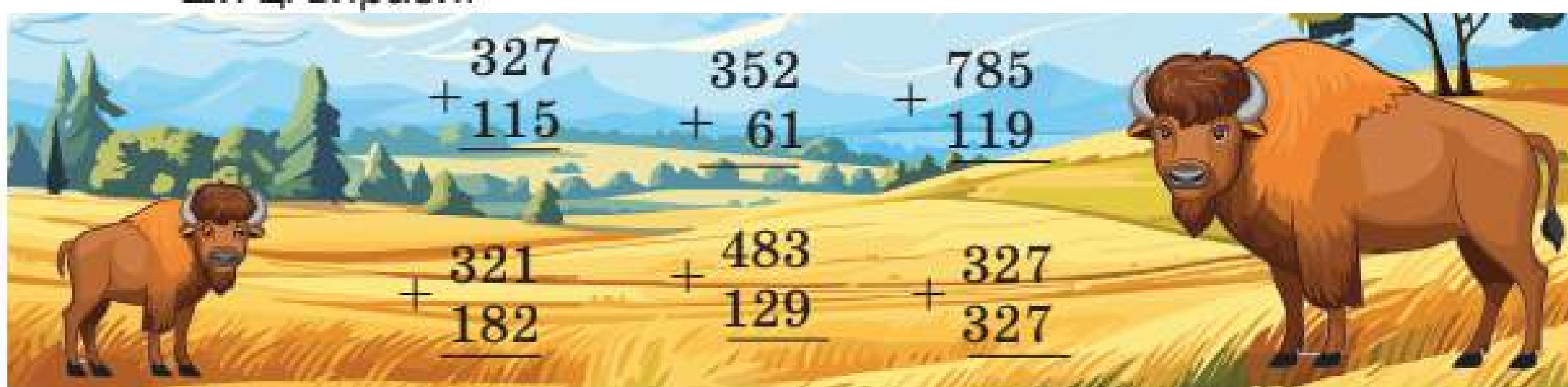

Додаємо одиниці: $7 + 6 = 13 = 10 + 3$
(записуємо цифру 3 в розряді одиниць і помічаємо 1 в розряді десятків).

Додаємо десятки: $1 + 3 + 5 = 9$
(записуємо цифру 9 у розряді десятків).

Додаємо сотні: $1 + 2 = 3$
(записуємо цифру 3 в розряді сотень).

4. Допоможи маляті-бізону дістатися до мами. Він прямуватиме стежкою з виразами, які мають результати, більші **500**. Запиши ці вирази.

5. Склади задачу за коротким записом і розв'яжи її.

Бізон — 534 кг ← }
 Пума — ?, на 502 кг менше ← } ?
 Мустанг — ?, на 216 кг більше ← }

6. Олівер із фоторушниці зробив 225 знімків мустангів у преріях Америки, це на 115 знімків більше, ніж зробив Джек. Скільки знімків зробив Джек?
7. Один ковбой проскакав на мустангу 82 км, це на 20 км менше, ніж другий ковбой. Скільки кілометрів проскакав на мустангу другий ковбой?

8. Хлопчик колекціонує жуків і павуків — усього 7 штук. Якщо полічити всі ноги, то отримаємо число 50. Скільки в колекції в нього жуків, а скільки павуків?

9. Маса чорного ведмедя становить 245 кг, це на 223 кг більше, ніж маса койота. Яка маса койота?

10. Обчисли вирази.

$$\begin{array}{l} 683 + 311 \\ 642 + 118 \end{array}$$

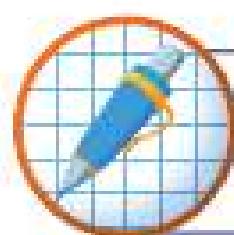
$$\begin{array}{l} 548 + 122 \\ 634 + 116 \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 786 + 104 \\ 734 + 196 \end{array}$$

>102–103

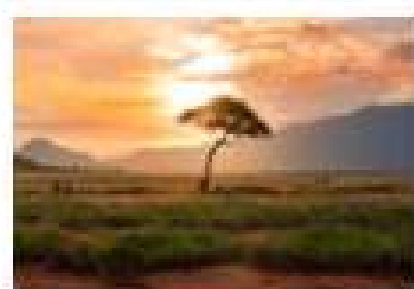
Письмове додавання трьох доданків. Розв'язання задач, поданих у непрякій формі

..... Царство левів і баобабів

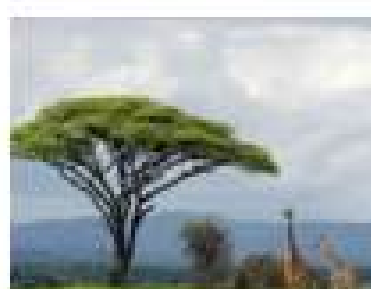

Степ із рідколіссям в Африці називають саваною.

1. Обчисли вирази під світлинами савани.

$$246 + 325$$

$$246 + 432$$

$$958 - 105$$

$$274 - 123$$

2. Знайди суму трьох послідовних чисел: **125, 126, 127**.

$$\begin{array}{r} + 125 \\ + 126 \\ + 127 \\ \hline \end{array}$$

Зверни увагу на те, як правильно записувати три доданки в стовпчик.

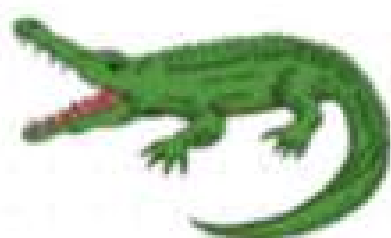
3. Крокодил жив в озері, яке через спеку поступово висихало. Він проливав сльози вдень і вночі. Удень він виплакував 564 сльозини. Уночі він трохи спав, тому виплакував на 223 сльозини менше, ніж удень. Скільки сльозин виплакував крокодил за добу?

4. Стовбур баобаба містить 520 л води в суху погоду. Це на 210 л менше, ніж у сезон дощів. Скільки літрів води вміщує баобаб у сезон дощів?
5. Висота жирафа 615 см. Це на 210 см вище, ніж висота слона. Яка висота слона?

6. Обчисли вирази під малюнками-розгадками в порядку розгадування загадок.

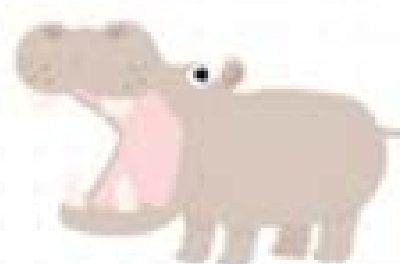
- Є у Африці тварина, височенна, як драбина.
- Він усюди виживає, бо зубища гострі має.
- В нього паща, як ворота, в товстопуза-... .
- Біла смужка, чорна смужка, заздрять їй усі подружки.

$$212 + 548 + 154$$

$$311 + 156 + 143$$

$$210 + 26 + 48$$

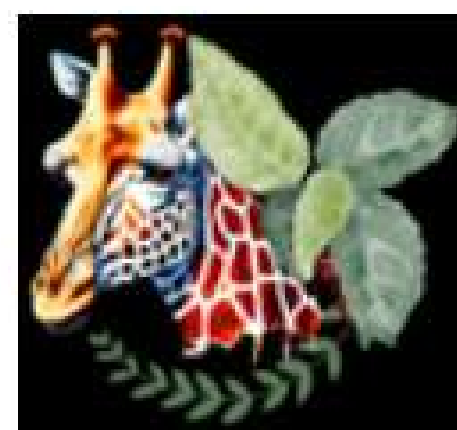

$$159 + 437 + 66$$

7. У савані сьогодні спека, 39 градусів вище нуля. Це на 11 градусів більше, ніж було місяць тому. Яка температура була в савані місяць тому?

8. Фламінго важить 3 кг. На скільки кілограмів згряя з 5 фламінго легша за зграю з 9 фламінго?

9. Брат сказав жирафі: «Ти зжувала 127 листків. Я рахував. Це на 30 листків більше, ніж зжував я». Скільки листків зжував брат жирафи?

10. У двох носорогів 2 роги. Скільки рогів у 20 носорогів?

11. Обчисли вирази.

$$753 + 128$$

$$454 + 376$$

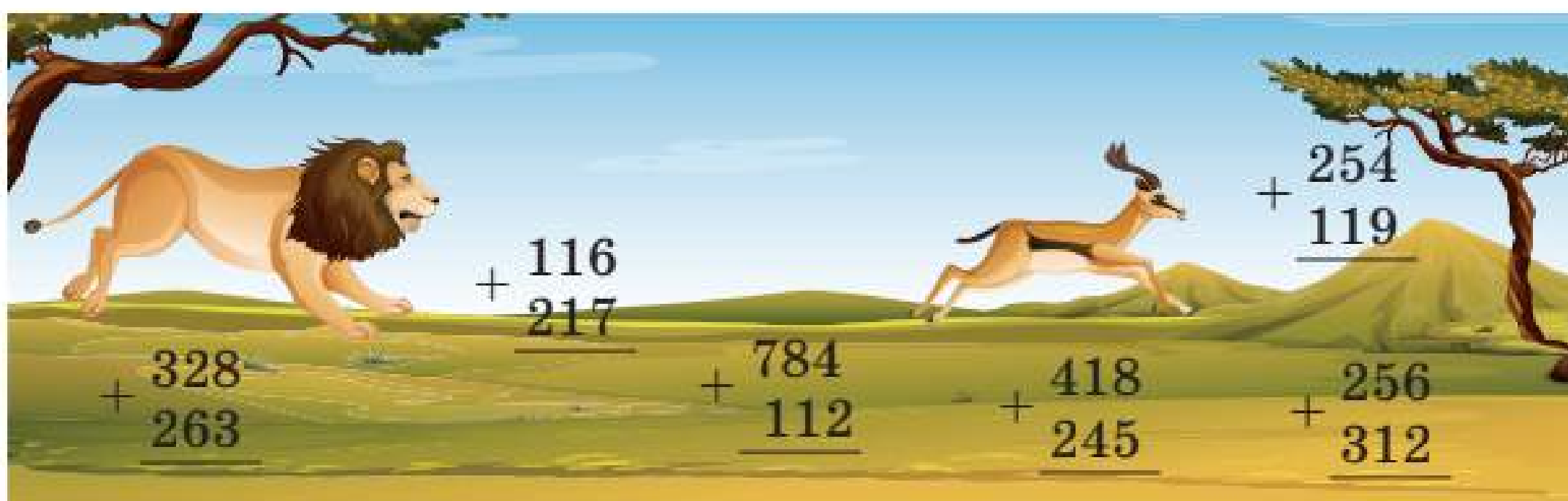
$$957 - 143$$

$$284 - 132$$

12. Оксана купила книжку «Цар звірів» за ціною 197 грн та альбом, ціна якого на 60 грн менша. Скільки коштує вся покупка Оксани?

..... Царство левів, слонів, баобабів

1. Допоможи газелі втекти від лева. Вона має бігти саваною з результатами виразів, більшими 500. Запиши вирази в зошит.

2. У родині сурикатів на варті стоїть 11 дозорців. Це на 39 тваринок менше, ніж тих, хто відпочиває в норах. Скільки сурикатів перебуває в норах?

3. Хобот слона — це видовжений ніс, який зрісся з верхньою губою. Слон може підняти хоботом вантаж, що дорівнює масі мотоцикла, велосипеда та скутера. Який вантаж може підняти слон хоботом?

290 кг

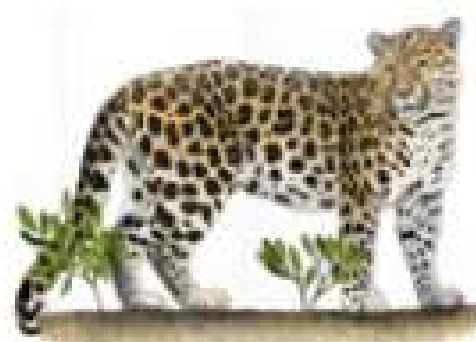

40 кг

80 кг

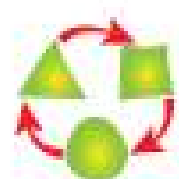
4. Визнач за малюнками та числовими даними, на скільки кілограмів сурикат легший від леопарда.

70 кг

18 кг

5. Якою стежкою повинен дійти сурикат до нори під номером 10?

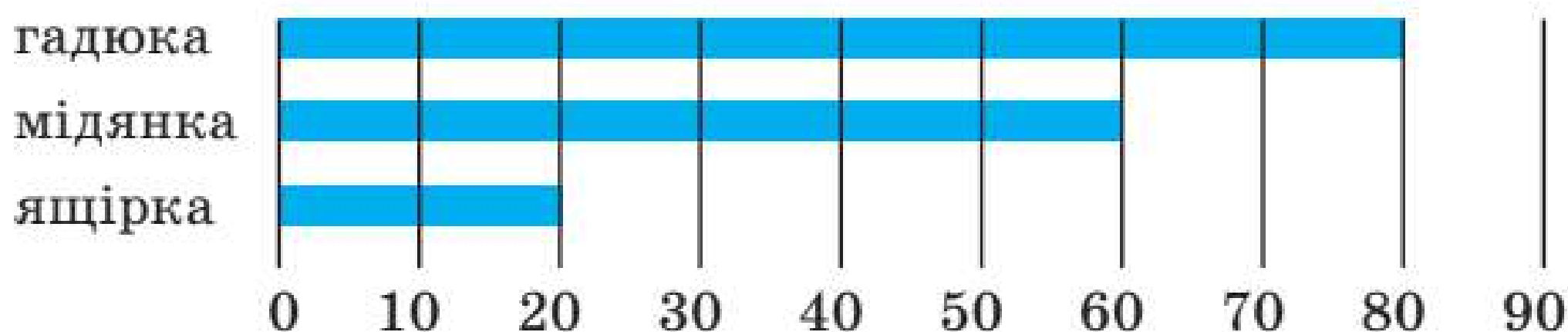
$$25 : 5 \cdot 6 + 12 : 7 \cdot 4 + 50$$

$$81 : 9 \cdot 4 : 6 \cdot 8 + 12 : 6$$

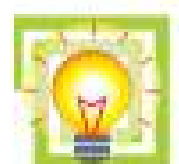

6. Маса леопарда й лева — 250 кг, а лева та тигра — 230 кг. Яка маса кожної тварини, коли разом вони важать 4 ц?
7. У пустелі є отруйні змії і павуки: скорпіони, тарантули, кобри, гадюки. Розглянь діаграму довжини тіла плазунів, які поширені в пустелі.

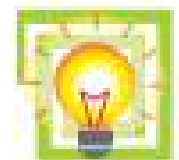
Довжина плазунів (см)

- На скільки сантиметрів довжина ящірки менша, ніж довжина гадюки?
- На скільки сантиметрів довжина мідянки менша, ніж довжина гадюки?
- У скільки разів довжина гадюки більша, ніж довжина ящірки?

8. Зі слів *метр, кілометр, кілограм, дециметр, сантиметр, міліметр* вилучи «зайве» слово.

9. З паперу вирізали круг. Як знайти його центр?

10. Полюючи на здобич, рись пробігла 37 км, а лев — на 12 км менше; тигр пробіг на 8 км більше, ніж рись і лев разом. Скільки кілометрів пробіг тигр?

11. Розв'яжи рівняння.

$$x : 8 = 9$$

$$x - 216 = 78$$

$$x + 215 = 968$$

>105

Письмове віднімання трицифрових чисел виду $354 - 138$

..... Царство верблюдів і піску

1. Обчисли вирази під світлинами пустелі.

$$385 + 148$$

$$423 + 276$$

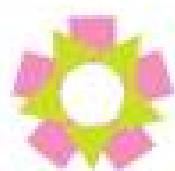

$$323 + 489$$

2. Зменш на 6 кожне число: 14, 44, 144, 444, 744.

3. Розкажи сусіду / сусідці по парті, чому верблюда називають «кораблем пустелі».

4. Прочитайте пояснення, як треба виконувати письмове віднімання.

Якщо під час письмового віднімання від розряду одиниць зменшуваного не можна відняти одиниці від'ємника, то беремо 1 десяток у вищому розряді (робимо позначку над стовпчиком). Не забувайте віднімати цю одиницю у відповідному розряді!

Віднімаємо одиниці. Від 4 одиниць не можна відняти 8 одиниць. Беремо 1 десяток у десятків зменшуваного (ставимо крапку над цифрою десятків) і додаємо усно 10 одиниць до числа одиниць зменшуваного. Отримуємо 14 одиниць.

$14 - 8 = 6$ (записуємо цифру 6 у розряді одиниць).

Віднімаємо десятки. Десятків стало 4.

$4 - 3 = 1$ (записуємо цифру 1 у розряді десятків).

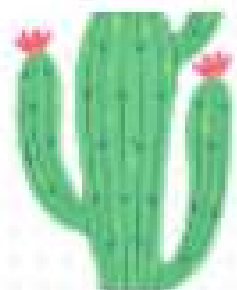
Віднімаємо сотні. $3 - 1 = 2$ (записуємо цифру 2 в розряді сотень).

Так само міркуємо, коли не можна відняти десятки.

3	5	4	
-	1	3	8
2	1	6	

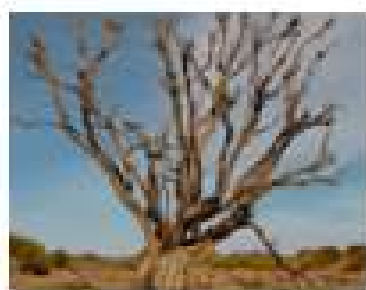
5. Обчисли вирази. Результати виразів, менші **500**, укажуть, які рослини та тварини є в пустелях.

кактус

$$467 - 249$$

саксаул

$$350 - 235$$

верблюжа колючка

$$624 - 317$$

яблуня

$$748 - 129$$

верблюд

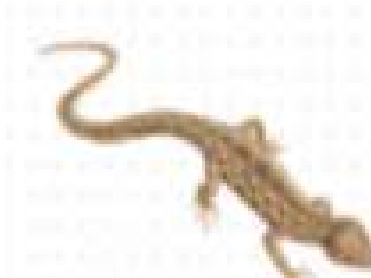
$$846 - 432$$

пінгвін

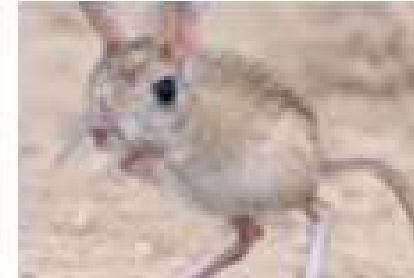
$$974 - 158$$

ящірка

$$594 - 238$$

тушканчик

$$738 - 519$$

6. У каравані було 256 одногорбих верблюдів. Це на 93 більше, ніж двогорбих. Скільки двогорбих верблюдів було в каравані?

7. За допомогою 3D-ручки Остап створив двогорбого верблюда. Він використав 4 мотки бежевих, 3 коричневих і 2 мотки чорних ниток з екологічного пластику по 7 м у кожному. Скільки метрів ниток із пластику використав Остап для створення двогорбого верблюда?

8. Що буде з верблюдом, коли йому мине 7 років?

9. Кінь за день випиває 30 л води. Це на 25 л менше, ніж випиває верблюд. Скільки літрів води потрібно, щоб напоїти двох верблюдів?

10. Верблюд, ідучи пустелею, подолав відстань завдовжки 124 км. Назад він ішов іншою дорогою, яка на 15 км коротша. Яку відстань подолав верблюд, ідучи туди й назад?

11. Маса верблюда 726 кг, що на 634 кг більше, ніж маса його дитинчати. Яка маса дитинчати верблюда?

12. Обчисли вирази.

$$764 - 573$$

$$842 - 628$$

$$236 - 175$$

$$412 - 124$$

$$326 - 194$$

$$531 - 124$$

>106

Перевірка додавання трицифрових чисел за допомогою дії віднімання

..... Царство верблюдів і піску

1. Обчисли вирази. Утвори рівності, і ти дізнаєшся, як називають зображені місця в пустелі.

піщані горби

539

в пустелях

оазис

$658 - 385$

багате рослинністю

273

місце в пустелі

бархани

$867 - 328$

2. Обчисли вирази, і ти дізнаєшся, як називають найбільшу у світі пустелю.

$824 - 216$

A

$327 + 128$

X

$341 - 138$

P

$156 + 488$

C

644	608	455	608	203	608

3. Перевір додавання за допомогою дії віднімання. Правильні результати вкажуть на цікаві факти про пустелі. Вирази на віднімання запиши в зошит.

$356 + 293 = 649$	У пустелі вдень жарко, а вночі дуже холодно.
$481 + 246 = 727$	На розпеченому піску можна смажити яєчню.
$432 + 181 = 613$	Верблюди можуть місяць обходитися без їжі та води.
$721 + 259 = 980$	Верблюди відчувають джерело води за 60 км.
$354 + 158 = 512$	У верблюдів чотири ряди вій, які захищають очі від піску.

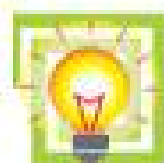
4. Добери значення, що є розв'язком рівняння. Запиши.

$$934 - y = 700 \quad 260 + x = 980$$

5. 5 ховрахів і 6 тушканчиків бігли та стрибали наввипередки. Кожен ховрашок біг чотирма лапами, а кожен тушканчик стрибав тільки двома. Скільки всього лап було у тварин?

6. У страусів, верблюдів і змій разом 12 голів, 12 крил і 20 лап. Скільки є змій?

7. Чи може страус себе назвати птахом?

8. Максимова мама вирішила зібрати колекцію кактусів. Першого дня вона закупила кактусів на 252 грн. Це на 96 грн менше, ніж другого дня. Скільки грошей витратила мама на кактуси?

9. Мама купила 20 кактусів. На кожному десятому кактусі була квітка. Скільки кактусів мали квітки?

10. Якими цифрами позначено на малюнку фігури, що не належать до многокутників?

11. Довжина ящірки 37 см. Якщо її взяти за хвоста, то її довжина стане 21 см. Якої довжини хвіст у ящірки?

12. Прямокутник із довжинами сторін 8 см і 4 см поділили на 2 квадрати. На скільки більший периметр прямокутника, ніж квадрата? Накресли в зошиті.

13. Обчисли вирази.

$$\begin{array}{r} 673 - 382 \\ 584 - 265 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 377 - 92 \\ 408 - 144 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 512 - 209 \\ 413 - 109 \end{array}$$

>107–108

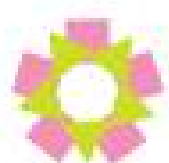
Письмове віднімання трицифрових чисел виду $623 - 347$

... Царство засніжених вершин і печер ...

1. За допомогою діаграми порівняй вершини гір світу.

- Яка гора вища, Роман-Кош чи Говерла?
- Яка гора нижча, Кіліманджаро чи Ельбрус?
- Яка гора найвища?
- Які із цих гір є українськими?

2. Пояснить, як виконано віднімання.

$\begin{array}{r} 623 \\ - 347 \\ \hline 276 \end{array}$	$\begin{array}{r} 705 \\ - 137 \\ \hline 568 \end{array}$	$\begin{array}{r} 347 \\ - 288 \\ \hline 59 \end{array}$	$\begin{array}{r} 1000 \\ - 867 \\ \hline 133 \end{array}$
---	---	--	--

3. Обчисли вирази. Результати виразів, менші 400, укажуть на цікаві факти про гори.

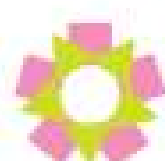
$679 - 487$	Кіліманджаро — це не просто гора, а вулкан.
$532 - 387$	Альпіністу потрібно 2 місяці, щоб зійти на Еверест.
$703 - 428$	Сніг на вершинах гір ніколи не тане.
$241 - 197$	У горах трапляються печери.
$1000 - 210$	На вершинах гір квітнуть тюльпани.

4. Запиши в зошит вирази й обчисли їхнє значення.

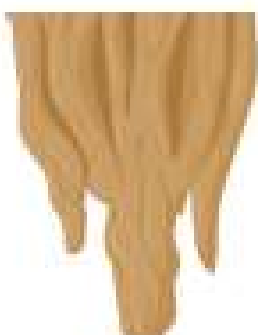
- Суму чисел 347 і 285 зменш на 580 .
- Різницю чисел 500 і 178 зменш на добуток чисел 7 і 8 .

5. У гірських печерах є підземні озера, а зі стелі звисають вапняні бурульки. А є і такі бурульки, що ростуть знизу вгору. Утвори рівності, і ти дізнаєшся їхні назви.

369	сталагміти		Звисають зі стелі.
269	сталактити		Ростуть знизу вгору.
			$538 - 269$ $727 - 358$

6. З енциклопедії або інтернету дізнайтеся і розкажіть однокласникам / однокласницям, як називають бурульки, що зрослися.
7. Склади різниці з будь-якими числами, записаними на вершинах вапняних бурульок. Обчисли їхнє значення (вирази можуть бути на 1 і 2 дії).

			600		111
					
248	209	354	127	408	

8. Мама придбала квитки на екскурсію в печери: собі за 350 грн і 2 дітям по 200 грн за кожний. У касу вона дала 2 купюри по 500 грн. Яку решту отримала мама?
9. Довжина сталактита 421 см. Це на 87 см більше, ніж довжина сталагміта. Яка довжина сталагміта?

10. Екскурсія на гору розпочалася о 10-й годині та тривала 4 год 40 хв. О котрій годині завершилася екскурсія?

11. Обчисли вирази.

$$856 - 543 - 175$$

$$856 - (543 - 175)$$

$$200 - 4 \cdot 9$$

$$6 \cdot 9 + 382$$

$$800 - 9 \cdot 7$$

$$7 \cdot 8 + 604$$

>109–110

Обчислення значень виразів
на дві дії. Розв'язання задач

.....*Тисячниця Антарктиди*.....

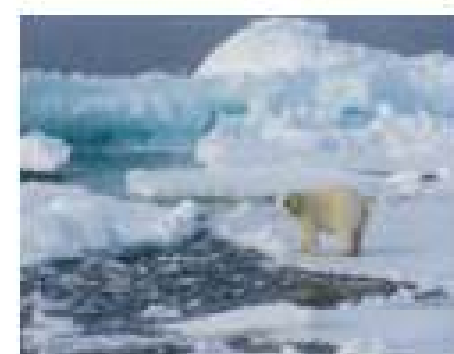
1. Обчисли вирази під світлинами Антарктиди.

$$124 + 691$$

$$704 - 225$$

$$309 + 183$$

2. Обчисли вирази біля тверджень, які, на твою думку, характеризують Антарктиду.

$154 + 316 - 272$	Антарктида — це пустеля.
$654 - 328 + 143$	Там пів року день, а пів року ніч.
$904 - 227 + 286$	Антарктида не належить жодній країні.
$371 + 524 - 749$	В Антарктиді немає свого часового поясу. Дослідники живуть за часом своїх країн.
$513 - 409 + 286$	В Антарктиді вирощують овець.

3. Обчисли вирази. Результат із більшим числом укаже, у якій півкулі розташований материк Антарктида.

А Північній

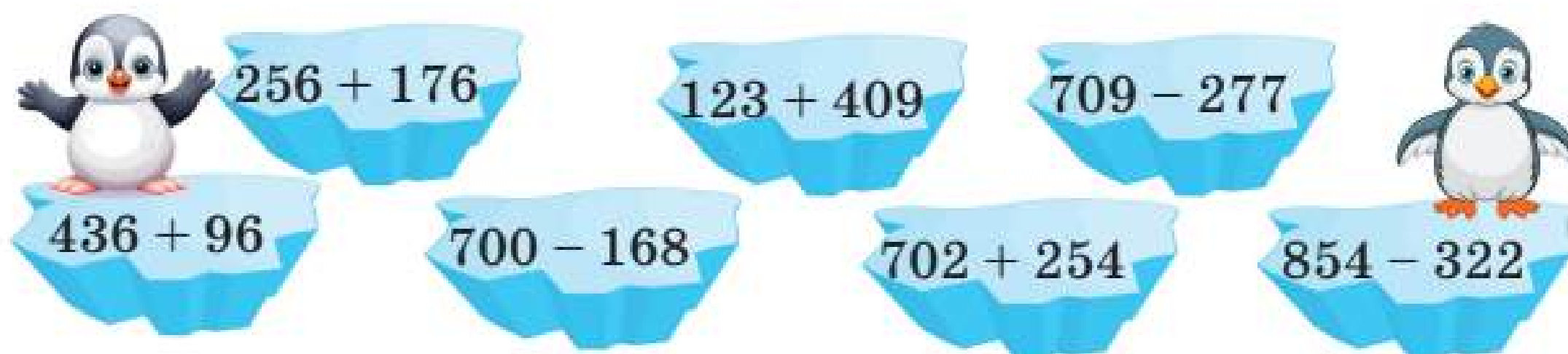
$$705 - 371$$

Б Південній

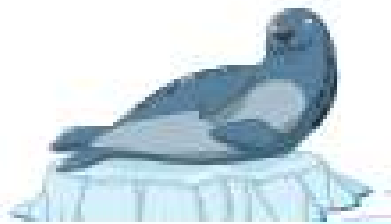
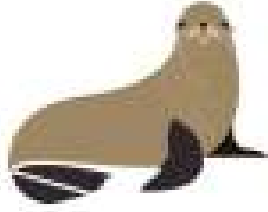
$$249 + 641$$

4. В Україні у 2006 р. зафіксовано висоту снігового покриву 1 м 98 см. Це на 77 см менше, ніж у 2021 р. біля української станції «Академік Вернадський» в Антарктиді. Який рекордний рівень снігу зафіксовано в Антарктиді біля української дослідної станції?

5. Допоможи пінгвіну Лоло дістатися до пінгвіна Пепе. Іти він повинен крижинами з виразами, які мають результат 532. Запиши ці вирази в зошит.

6. В одній колонії було 457 пінгвінів. Це на 32 пінгвіни менше, ніж у другій колонії. Скільки пінгвінів в обох колоніях разом?
7. Пінгвін за один день з'їдає 30 кг риби. Скільки кілограмів риби з'їдає пінгвін за 2 дні, 5 днів, за тиждень?
8. Порівняй вирази й числа під зображеннями тварин, які, на твою думку, можуть жити в Антарктиді. Постав знаки ($>$, $<$, $=$).

		
$381 - 154 \square 205$	$621 - 157 \square 400$	$743 - 216 \square 527$
		
$346 + 215 \square 600$	$418 - 300 \square 128$	$916 - 428 \square 500$

9. У зоопарку пінгвінам першого дня дали 274 кг риби. Це на 60 кг менше, ніж другого дня. Скільки кілограмів риби дали пінгвінам за два дні разом?

10. Розв'яжи рівняння.

$$x + 654 = 841$$

$$x - 124 = 358$$

$$701 - x = 158$$

111-112

Діагностувальна робота
й аналіз діагностувальної
роботи. Узагальнення знань

Множення і ділення чисел в межах 1000

МАНДРІВКА КОНТИНЕНТАМИ

113

Множення чисел на 10 і 100.
Порівняння виразів

..... *Європейська спільнота держав*

У цьому розділі за допомогою математики ти здійсниш віртуальну мандрівку країнами різних континентів, дізнаєшся про найцікавіші міста планети. Ти матимеш нагоду розв'язати задачі з підручників «Математика» твоїх зарубіжних однолітків. Довідаєшся, які слова запозичені в українську мову з інших мов, якими зарубіжними винаходами ти користуєшся.

1. Обчисли вирази під назвами океанів, які омивають Європу.

Північний
Льодовитий

$$15 - 7 \cdot 2$$

$$15 - 2 \cdot 7$$

Тихий

$$48 - 8 \cdot 2$$

$$48 - 2 \cdot 8$$

Атлантичний

$$9 \cdot 3 - 9$$

$$3 \cdot 9 - 9$$

Індійський

$$3 \cdot 8 - 24$$

$$8 \cdot 3 - 24$$

2. Порівняй. Постав знаки (>, <, =).

$$8 \cdot 10 \square 10 \cdot 8$$

$$6 \cdot 10 \square 10 \cdot 6$$

$$8 \cdot 10 \square 7 \cdot 10$$

$$7 \cdot 10 \square 10 \cdot 7$$

$$3 \cdot 10 \square 10 \cdot 3$$

$$9 \cdot 10 \square 10 \cdot 4$$

Щоб помножити число на **10**, достатньо до нього справа приписати **один нуль**.

Щоб помножити число на **100**, достатньо до нього справа приписати **два нулі**.

3. Розгляньте записи та поясніть, як виконано обчислення.

$$10 \cdot 5 = 50 \quad 1 \text{ д.} \cdot 5 = 5 \text{ д.} \quad 100 \cdot 5 = 500 \quad 1 \text{ с.} \cdot 5 = 5 \text{ с.}$$

4. Обчисли вирази біля правильного, на твою думку, твердження.

Євросоюз — це	об'єднання народів Європи заради спільного розвитку.	$10 \cdot 3$ $100 \cdot 3$	$10 \cdot 9$ $100 \cdot 9$
	об'єднання народів Європи заради перегляду цікавого фільму.	$10 \cdot 4$ $100 \cdot 4$	$10 \cdot 7$ $100 \cdot 7$

5. Спрости вирази й обчисли їхнє значення.

$$100 + 100 + 100 + 100 + 100 - 270 \quad 100 + 100 + 100 + 148$$

6. Обчисли вирази. Найчастіше повторюваний результат укаже на кількість країн, які входять до Євросоюзу.

$$\begin{array}{lll} 156 + 135 - 264 & 673 - 138 + 79 & (151 - 142) \cdot 3 \\ 784 - 537 - 210 & 134 - 7 \cdot 7 & 854 + 102 - 929 \end{array}$$

7. Під час подорожі країнами Європи турист купив друзям три сувеніри по 100 грн кожний та один сувенір вартістю 245 грн на подарунок мамі. Скільки грошей витратив турист на всі сувеніри?

8. 25 червня 2024 р. розпочалися переговори про вступ України до Євросоюзу. Скільки часу минуло від тієї дати?

9. Оксана пропрацювала за кордоном 215 днів, Тетяна — на 108 днів більше, ніж Оксана, а Марія — на 238 днів менше, ніж Оксана й Тетяна разом. Скільки днів пропрацювала Марія за кордоном?

10. Обчисли вирази.

$$\begin{array}{lll} 100 \cdot 6 - 252 & 570 - 100 \cdot 4 & 254 + 100 \cdot 3 \\ 100 \cdot 8 - 341 & 1000 - 100 \cdot 8 & 186 + 100 \cdot 5 \end{array}$$

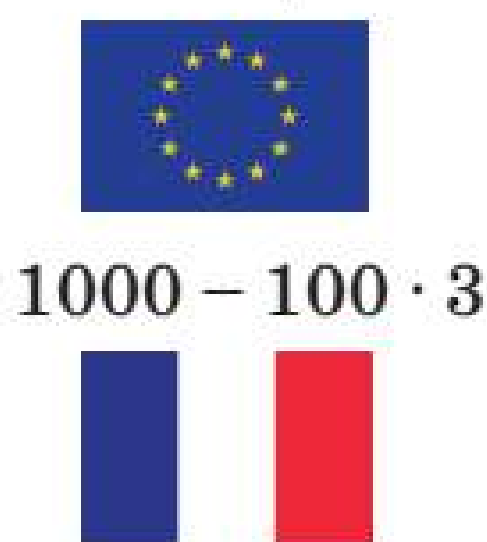
..... Франція

1. Обчисли вирази, і ти дізнаєшся назву столиці Франції.

$520 + 127$	И	$715 + 92$	А
$567 + 368$	Ж	$900 - 143$	Р
		$614 - 135$	П

479	807	757	647	935

2. Обчисли вирази. Результати з найбільшими значеннями вкажуть на державний прапор і національний одяг жителів Франції.

920 - 100 · 2

400 + 3 · 100

440 + 100 · 5

420 + 100 · 2

3. Знайди добутки, скориставшись переставною властивістю множення.

$7 \cdot 10$	$4 \cdot 100$	$3 \cdot 100$	$8 \cdot 100$
$6 \cdot 10$	$7 \cdot 100$	$10 \cdot 100$	$8 \cdot 10$

4. Обчисли вирази біля правильного, на твою думку, твердження.

Найбільша країна Європи — це

Франція	$100 \cdot 4$	$100 \cdot 2$	$10 \cdot 3$
Італія	$100 \cdot 5$	$100 \cdot 3$	$10 \cdot 5$
Україна	$100 \cdot 6$	$100 \cdot 7$	$10 \cdot 9$

5. Обчисли добутки. Запиши та знайди частки (за зразком).

$$8 \cdot 10 = 80$$

$$9 \cdot 10$$

$$4 \cdot 10$$

$$5 \cdot 10$$

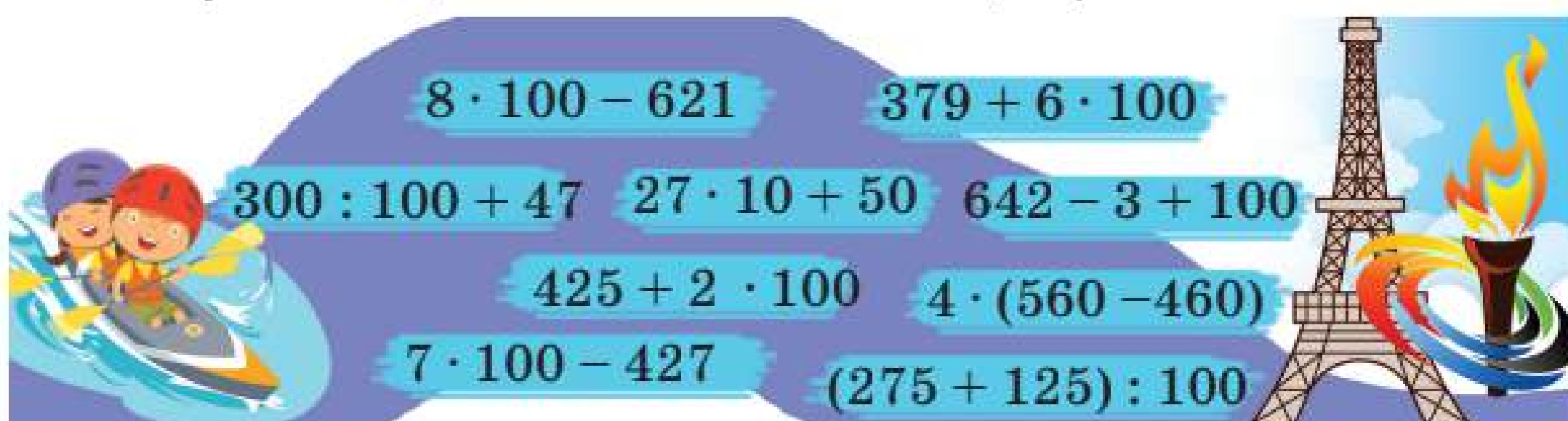
$$80 : 8 =$$

$$80 : 10 =$$

Щоб поділити кругле число на **10**, достатньо в ньому справа відкинути **один нуль**. Щоб поділити число на **100**, достатньо в ньому справа відкинути **два нулі**.

6. Допоможи олімпійцям пропливти Сеною на відкриття Олімпійських ігор–2024. Для цього потрібно пливти між хвилями з результатами, меншими 500. Запиши ці вирази.

З підручника «Математика» твоїх французьких однолітків

7. Дорога від Парижу до Лувра 700 км. П'єр на кожні 100 км витрачає 8 л пального. Скільки літрів пального витратить автомобіль П'єра, щоб подолати цю відстань?
8. Покажи на лінійці 1 дм. На скільки рівних частин поділено дециметр?

$\frac{1}{10}$ дециметра — це 1 см, $\frac{1}{100}$ дециметра — це 1 мм.

9. Виміряй і запиши довжину кожного відрізка в сантиметрах і міліметрах.

10. Розв'яжи рівняння.

$$c \cdot 100 = 600$$

$$e : 100 = 7$$

$$a - 250 = 362$$

115

Обчислення значення виразів.

Робота з геометричним матеріалом

... Ейфелева вежа та собор Паризької Богоматері – візитівка Франції ...

1. Обчисли вирази під зображеннями архітектурних шедеврів Франції.

Ейфелева
вежа

$$354 + 20 \cdot 3$$

собор Паризької
Богоматері

$$932 - 30 \cdot 3$$

статуя
Свободи

$$129 + 40 \cdot 2$$

Лувр

$$952 - 2 \cdot 40$$

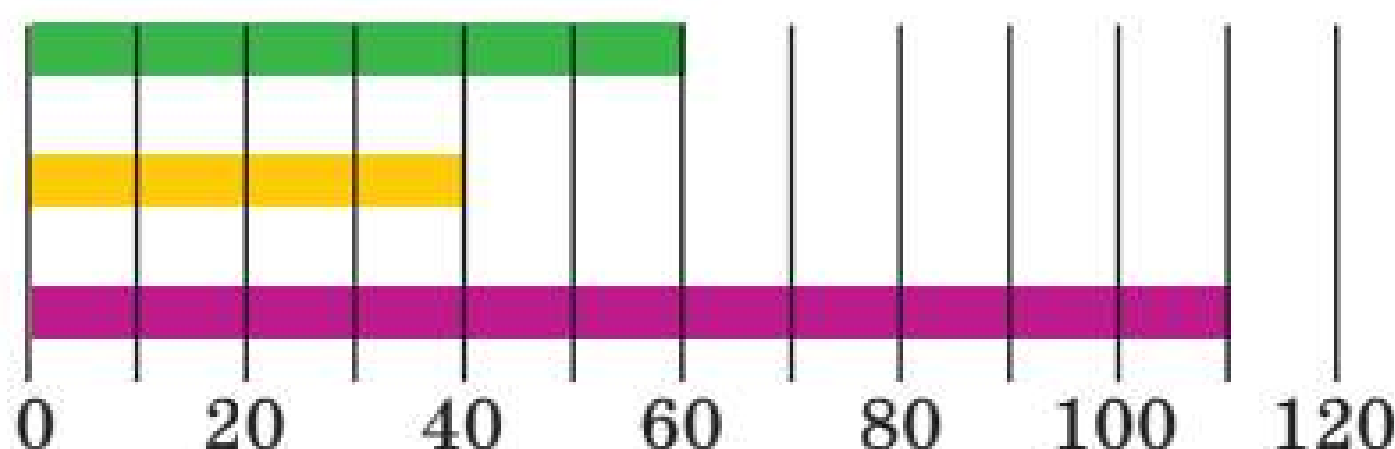
Статуя Свободи виготовлена у Франції і передана в подарунок Америці.

2. Розглянь діаграму. Яку з архітектурних пам'яток туристи вважають найцікавішою у Франції?

собор Паризької
Богоматері

Лувр

Ейфелева вежа

- Скільки туристів вважають найцікавішою Ейфелеву вежу?
- На скільки більше туристів вважають Ейфелеву вежу цікавішою за Лувр?
- Скільки всього туристів узяли участь в опитуванні?
- На скільки більше туристів вважають собор Паризької Богоматері цікавішим за Лувр?

3. Обчисли вирази. Найбільший результат укаже на квітку, яка є національною квіткою Франції.

$$300 : 100 \cdot 6$$

$$900 : 100 \cdot 9$$

$$300 : 100 \cdot 9$$

$$400 : 100 \cdot 8$$

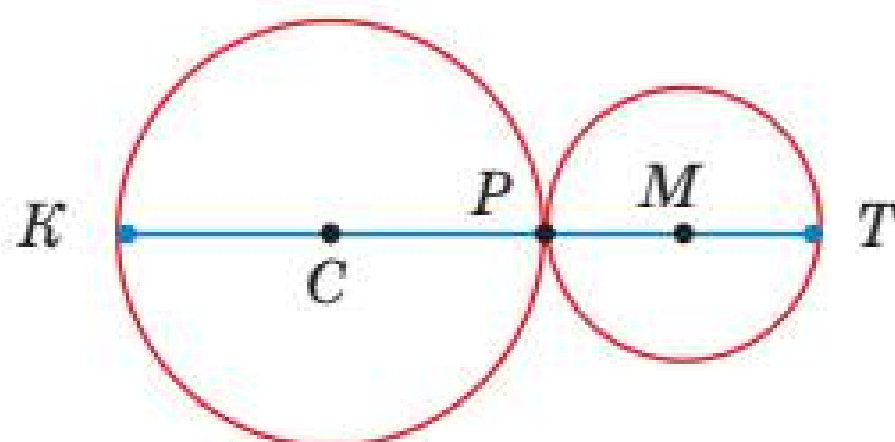
4. Розв'яжи задачу за умовою та схемою.

За три дні Париж відвідало 845 туристів. За перший день — 267 туристів, за другий — на 38 туристів більше, ніж за перший день. Скільки туристів відвідало Париж за третій день?

I д. — 267 т.
 II д. — ?, на 38 т. >, ніж
 III д. — ?

} 845 т.

5. Радіус кола із центром у точці C дорівнює 15 см, а радіус кола із центром у точці M — 10 см. Знайди відстань між точками K і T .

6. Протягом літа на гору Монблан піднялося 347 альпіністів. У червні їх було 86, у липні — на 42 альпіністи більше. Скільки альпіністів піднялося на гору Монблан у серпні?

7. Обчисли вирази.

$$1000 : 100 \cdot 0$$

$$480 : 10 + 610$$

$$630 : 10 : 7$$

$$600 : 6 + 453$$

$$590 : 10 + 74$$

$$810 : 10 : 9$$

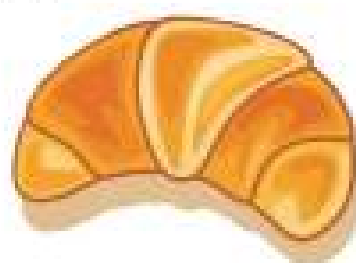
..... Французькі винахідники

Світ завдячує Франції безліччю відкриттів і винаходів: від круасанів і майонезу до військової техніки.

1. Обчисли вирази. Результати, менші 300, укажуть на предмети, які винайшли у Франції.

$$400 : 100 \cdot 9$$

$$100 \cdot 2 + 68$$

$$800 : 8 + 43$$

$$810 : 10 : 9$$

$$36 : 4 \cdot 10$$

$$36 : 4 \cdot 100$$

2. Французи мають особливі кулінарні вподобання. Порція равликів коштує 20 євро, а жаб'ячих лапок — 30 євро. У кафе на березі Сени продали 10 порцій равликів і 10 порцій жаб'ячих лапок. Скільки євро виторгували в кафе за продаж равликів і жаб'ячих лапок разом?

- Зміни запитання задачі, щоб останню дію можна було виконати відніманням.
3. Восени в багатьох містах Європи проводять фестивалі їстівних каштанів. У кафе продали 100 порцій по 8 штук солодких каштанів і 100 порцій по 5 штук солоних. На скільки більше продали солодких каштанів, ніж солоних?
- Зміни запитання задачі, щоб останню дію можна було виконати додаванням.

4. Круасан у Парижі коштує 2 євро, а в провінції Бургундія — 1 євро. На скільки євро дорожчі 100 круасанів у Парижі, ніж у Бургундії?

5. Багато слів в українській мові запозичено з французької. Обчисли вирази. Результати, більші 300, укажуть на ці слова.

книжка	$54 : 6 \cdot 10$	флот	$35 : 5 \cdot 100$
актор	$63 : 9 \cdot 100$	режим	$32 : 4 \cdot 100$
купюра	$72 : 9 \cdot 100$	натюрморт	$49 : 7 \cdot 100$
балет	$20 : 4 \cdot 100$	пісок	$21 : 7 \cdot 100$

6. Обчисли вирази, користуючись умовними позначеннями шрифту.

Французький педагог Луї
Брайль розробив рельєф-
но-крапковий шрифт.
Цим шрифтом у всьому
світі користуються люди
з особливими потребами
(недостатній зір).

0	1	2	3	4
○ ●	● ○	● ○	● ●	● ●
● ●	○ ○	● ○	○ ○	○ ●
○ ○	○ ○	○ ○	○ ○	○ ○
5	6	7	8	9
● ○	● ●	● ●	● ○	○ ●
○ ●	● ○	● ●	● ●	● ○
○ ○	○ ○	○ ○	○ ○	○ ○

$$\begin{array}{c} \bullet \bullet \\ \bullet \bullet \\ \circ \circ \end{array} \cdot \begin{array}{c} \bullet \circ \circ \bullet \circ \bullet \\ \circ \circ \bullet \bullet \bullet \bullet \\ \circ \circ \circ \circ \circ \circ \end{array} = \left| \begin{array}{c} \bullet \bullet \circ \bullet \circ \bullet \\ \bullet \bullet \bullet \bullet \bullet \bullet \\ \circ \circ \circ \circ \circ \circ \end{array} : \begin{array}{c} \bullet \circ \circ \bullet \circ \bullet \\ \circ \circ \bullet \bullet \bullet \bullet \\ \circ \circ \circ \circ \circ \circ \end{array} =$$

7. Запропонуй однокласникам / однокласницям варіант виразу, користуючись шрифтом Брайля.

8. За 1 год кухар приготував 6 страв, а його учень — у 2 рази менше. Скільки страв вони приготують за 4 год разом, якщо працюватимуть із такою продуктивністю?

9. Обчисли вирази.

$$42 : 7 \cdot 100$$

$$81 : 9 \cdot 100$$

$$700 : 100 \cdot 4$$

$$900 : 100 \cdot 6$$

$$50 : 10 \cdot 100$$

$$800 : 10 \cdot 10$$

117

Множення чисел виду $2 \cdot 50$, $2 \cdot 400$.
Розв'язання задач із «зайвими» даними

..... Велика Британія

1. Обчисли вирази, і ти дізнаєшся назву столиці Великої Британії.

$$730 : 10 + 120$$

О

$$420 : 10 : 6$$

Л

$$800 : 100 \cdot 9$$

Н

$$600 : 100 \cdot 9$$

Д

7	193	72	54	193	72

2. Обчисли вирази. Результати з найбільшими значеннями вкажуть на державний прапор і національний одяг жителів Великої Британії.

$$(543 + 57) : 100$$

$$49 : 7 \cdot 100$$

$$(397 + 3) : 100$$

$$700 : 100 \cdot 9$$

$$800 : 100 \cdot 9$$

3. Розгляньте записи та поясніть обчислення.

$$20 \cdot 3 = 60$$

$$200 \cdot 2 = 400$$

$$300 \cdot 3 = 900$$

$$2 \text{ д.} \cdot 3 = 6 \text{ д.}$$

$$2 \text{ с.} \cdot 2 = 4 \text{ с.}$$

$$3 \text{ с.} \cdot 3 = 9 \text{ с.}$$

4. Обчисли вирази з поясненням.

$$30 \cdot 3$$

$$30 \cdot 2$$

$$40 \cdot 2$$

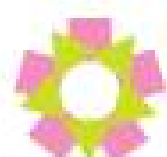
$$20 \cdot 4$$

$$300 \cdot 3$$

$$300 \cdot 2$$

$$400 \cdot 2$$

$$200 \cdot 4$$

5. Розгляньте різні способи обчислення добутку $2 \cdot 50$ (за зразком).

$$2 \cdot 50 = 50 \cdot 2 = 100$$

$$2 \cdot 50 = 2 \cdot 5 \cdot 10 = 10 \cdot 10 = 100$$

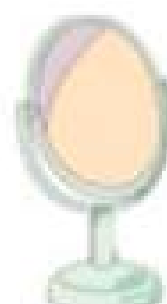
6. Обчисли вирази зручним способом.

$$2 \cdot 40 \quad 3 \cdot 30 \quad 4 \cdot 20 \quad 2 \cdot 30 \quad 7 \cdot 60 \quad 9 \cdot 20$$

7. Вилучи «зайві» дані та розв'яжи задачі.

- 1) Квиток на оглядову екскурсію по Лондону коштує 200 фунтів, а в Британський музей — на 70 фунтів менше. Скільки фунтів заплатили туристи за 3 квитки на оглядову екскурсію по Лондону?
- 2) У кафе привезли 100 кг цукру, а чаю — у 3 рази більше. За день приготували 200 чашок чаю. Скільки всього кілограмів цукру й чаю завезли в кафе?

8. Обчисли вирази. Найбільший результат укаже на найпоширеніший аксесуар в Англії.

$$200 \cdot 4 + 199 \quad 300 \cdot 2 + 134 \quad 400 \cdot 2 - 623 \quad 700 - 200 \cdot 3$$

9. Висота оглядового колеса в Києві 43 м. Це на 92 м менше, ніж у Лондоні. Яка висота оглядового колеса в Лондоні?

10. Склади задачу із «зайвими» даними та запропонуй сусіду / сусідці по парті її розв'язати.

11. Вилучи «зайві» дані й розв'яжи задачу.

Туристи, які відвідували Англію, пішки пройшли 20 км, а пропливли по Темзі вдвічі менше. Пішки вони йшли 10 год, а пливли 4 год. Скільки кілометрів туристи пропливли Темзою?

12. Обчисли вирази.

$$\begin{array}{lll} 75 + 4 \cdot 70 & 890 - 80 \cdot 5 & 30 : 3 + 30 \cdot 3 \\ 36 + 2 \cdot 80 & 720 - 30 \cdot 5 & 600 - 40 \cdot 4 \end{array}$$

... Велика Британія – Туманний Альбіон ...

1. Обчисли вирази під світлинами архітектурних споруд Великої Британії.

Біг Бен

$$750 - 90 \cdot 3$$

Тауерський міст

$$120 + 300 \cdot 2$$

Букінгемський палац

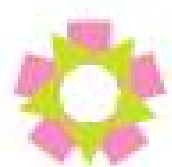

$$200 + 300 \cdot 2$$

піраміда Хеопса

$$700 - 80 \cdot 3$$

2. Прочитайте добутки. Поясніть, як знайдено частки.

$$50 \cdot 2 = 100$$

$$100 : 2 = 50$$

$$40 \cdot 2 = 80$$

$$80 : 2 = 40$$

$$300 \cdot 3 = 900$$

$$900 : 3 = 300$$

3. Розгляньте записи та поясніть, як знайдено кожну частку.

$$60 : 3 = 20$$

$$6 \text{ д.} : 3 = 2 \text{ д.}$$

$$600 : 3 = 200$$

$$6 \text{ с.} : 3 = 2 \text{ с.}$$

$$800 : 4 = 200$$

$$8 \text{ с.} : 4 = 2 \text{ с.}$$

4. Перевір вирази. Правильні результати вкажуть на істинні твердження.

$200 : 2 = 100$	Англійська королева ніколи не мала паспорта.
$400 : 2 = 200$	Усі кити, дельфіни, лебеді, які плавають у територіальних водах країни, належать королівській родині.
$900 : 3 = 300$	В Англії з'явився перший у світі зоопарк.
$600 : 4 = 200$	У Великій Британії розмовляють тільки французькою мовою.
$800 : 4 = 200$	У школах Великої Британії є обов'язковою шкільна форма.

5. Обчисли вирази. Результат, більший 500, укаже, як ще називають Велику Британію.

Туманний Альбіон	$40 \cdot 6 + 50 \cdot 7$
Сонячна пустеля	$20 \cdot 6 + 30 \cdot 4$

6. В Англії протягом звичайного року — 125 дощових днів, а туманних — на 73 дні більше, ніж дощових. Решта — сонячні дні. Скільки сонячних днів було в Англії протягом звичайного року?

З підручника «Математика» твоїх британських однолітків

7. Прочитай задачі. Розв'яжи.

- 1) У сувої було 110 м тканини. На пошиття піджаків використали 30 м, а решту тканини — на пошиття кілтів. Скільки пошили кілтів, якщо на 1 кілт знадобилося 2 м тканини?

Кілт — чоловіча спідниця.

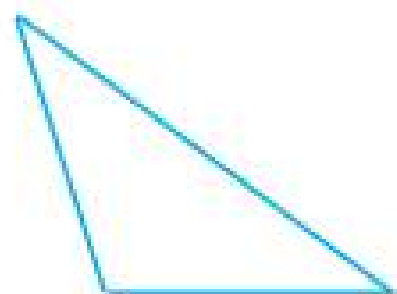
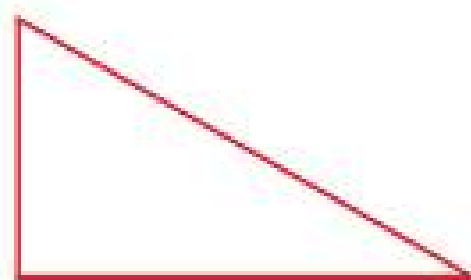
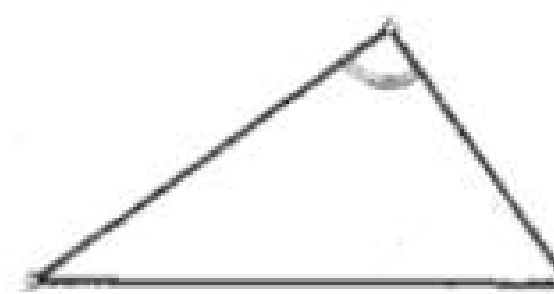

- 2) Якщо павич пана Райта зніс яйце в саду пана Блейка, то хто є законним власником яйця?

8. Довжина Темзи 346 км. Гідролог Беккер першого тижня проплив 146 км, а решту відстані — за 10 днів. Яку відстань долав гідролог Беккер щодня протягом останніх 10 днів?

9. Знайди периметр трикутника, у якого є прямий кут.

10. Обчисли вирази.

$50 \cdot 3 + 240$
 $90 \cdot 4 - 125$

$70 \cdot 4 + 60 \cdot 3$
 $90 \cdot 3 - 800 : 4$

$40 \cdot 5 + 50 \cdot 4$
 $70 \cdot 5 - 900 : 3$

..... Британські винахідники

Винаходами британців користуються в усьому світі.

1. Обчисли вирази. Результати, менші **300**, укажуть на винаходи жителів Великої Британії.

$$40 \cdot 6 - 200$$

$$50 \cdot 5 + 20$$

$$70 \cdot 7 - 200$$

$$60 \cdot 4 + 20$$

$$810 : 10 + 200$$

$$60 \cdot 6 + 20$$

2. Ланч в англійців розпочинається о 12 год 30 хв, а вечірнє чаювання — о 17 год. Скільки часу триває перерва від ланчу до вечірнього чаювання?
3. Кожен британець за день випиває 3 чашки чаю. Скільки чашок випила британська сім'я з трьох осіб за квітень?

Твори британських письменників відомі в усьому світі. Оповіданнями про Шерлока Голмса та романом про Робінзона Крузо зачитуються твої однолітки в різних країнах світу.

4. Обчисли вирази, і ти дізнаєшся, яким письменникам належать твори.

Шерлок Голмс — відомий у свій час в Англії детектив.

200
Данієль Дефо

$$70 \cdot 10 - 320$$

Робінзон Крузо —
чоловік, який опинився
один на безлюдному
острові.

380
Артур Конан
Дойл

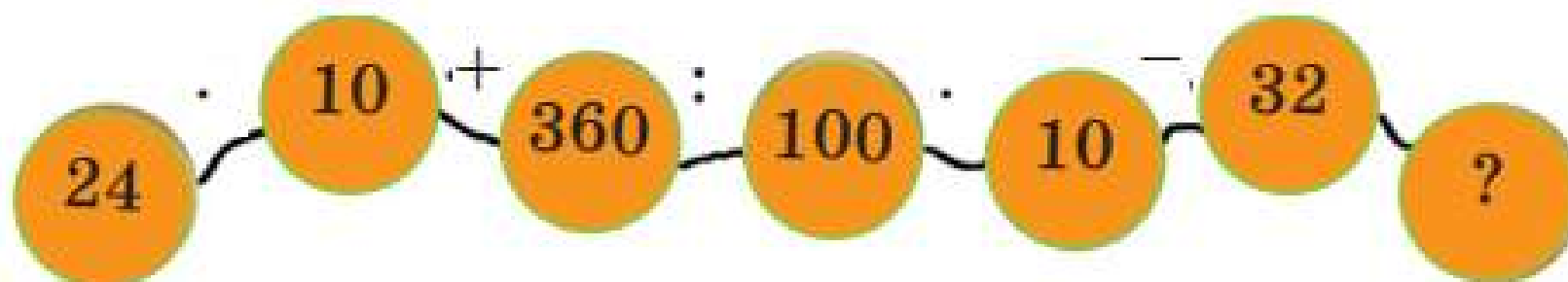
$$80 \cdot 2 + 40$$

5. Допоможи Шерлоку Голмсу відшукати англійські слова в українській мові. Обчисли вирази. Результати виразів, менші **500**, укажуть на запозичені слова.

футбол	$900 : 3 - 127$		комп'ютер	$800 : 2 - 138$
продюсер	$800 : 4 + 130$		джаз	$200 \cdot 3 - 321$
парашут	$300 \cdot 2 - 43$		трамплін	$400 \cdot 2 - 258$
сендвіч	$600 : 2 + 222$		тролейбус	$60 \cdot 10 - 38$

6. Обчисли ланцюговий вираз, і ти дізнаєшся, скільки років Робінзон Крузо жив на безлюдному острові.

7. Після шторму, подолавши відчай, Робінзон Крузо переніс із корабля речі. Обчисли вирази. Найменший результат укаже, яка річ на острові виявилася непотрібною.

дошки	$700 - 40 \cdot 5$	гроші	$270 - 90 \cdot 3$
харчові припаси	$600 + 100 \cdot 2$	сокира	$320 + 60 \cdot 4$
пилка	$600 : 3 \cdot 5$	молоток	$80 \cdot 4 - 140$
рушниця	$450 - 50 \cdot 3$	зерно	$70 \cdot 8 - 210$

8. Тато купив Антону книжки. За «Пригоди Робінзона Крузо» тато заплатив 180 грн, а за оповідання про Шерлока Голмса — у 2 рази більше. Яку решту отримав тато з 1000 грн?

9. Розв'яжи рівняння.

$$x : 2 = 60$$

$$600 : x = 100$$

$$80 : x = 8$$

..... Німеччина – країна порядку та пунктуальних людей

1. Обчисли вирази, і ти дізнаєшся назву столиці Німеччини.

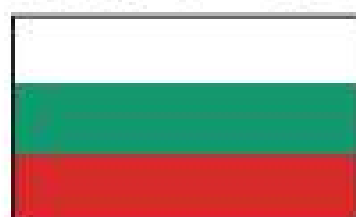
$40 \cdot 2 + 6$	Е	$900 : 300 \cdot 9$	Б
$90 : 30 \cdot 7$	І	$600 : 200 \cdot 8$	Р
$800 : 400 \cdot 20$	Н	$40 : 2 : 4 \cdot 3$	Л

27	86	24	15	21	40

2. Обчисли вирази. Результати з найбільшими значеннями вкажуть на державний прапор і національний одяг жителів Німеччини.

$$28 : 4 \cdot 100$$

$$32 : 8 \cdot 100$$

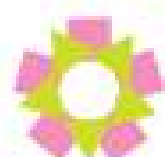
$$54 : 6 \cdot 100$$

$$42 : 6 \cdot 100$$

$$42 : 7 \cdot 100$$

3. Розгляньте та поясніть способи ділення числа на добуток. Завершіть обчислення.

$$1\text{-й спосіб: } 16 : (4 \cdot 2) = 16 : 8 =$$

$$2\text{-й спосіб: } 16 : (4 \cdot 2) = (16 : 4) : 2 = 4 : 2 =$$

$$3\text{-й спосіб: } 16 : (4 \cdot 2) = (16 : 2) : 4 = 8 : 4 =$$

Щоб поділити число на добуток, можна спочатку поділити число на один із множників, а потім результат поділити на інший множник.

4. Виконай обчислення трьома способами.

$$40 : (4 \cdot 2) \qquad 60 : (10 \cdot 2) \qquad 800 : (2 \cdot 20)$$

5. Виконай ділення, розклавши дільник на множники (за зразком).

$$48 : 16 = 48 : (8 \cdot 2) = 48 : 8 : 2 = 6 : 2 = 3$$

$$32 : 16 = 32 : (4 \cdot 4) = \qquad 64 : 16 = 64 : (8 \cdot 2) =$$

6. Виконай обчислення зручним способом біля правильних, на твою думку, тверджень.

$56 : (4 \cdot 2)$	Найпопулярнішим видом спорту в Німеччині є футбол.
$72 : (9 \cdot 2)$	Штраф за зірвану квітку в Німеччині становить 650 євро.
$80 : (10 \cdot 2)$	Німеччина — батьківщина автора казок «Попелюшка» й «Червона Шапочка».
$400 : (10 \cdot 2)$	Німці не люблять працювати.
$72 : 8 \cdot 9$	Найвищий бал у німецьких школах — 1.

7. Розв'яжи задачу.

На комбінат завезли 10 контейнерів яблук по 50 кг у кожному та 3 контейнери груш по 60 кг у кожному. На скільки кілограмів більше завезли яблук, ніж груш на комбінат?

	Кількість контейнерів	Маса	Загальна маса
Яблука	10	?	?, на 320 кг >
Груші	3	60 кг	

8. Два автомати за 3 год запакували 60 бургерів. Скільки бургерів запаковує один автомат за одну годину?

9. За 2 дні три майстри виготовили 18 годинників. Скільки годинників виготовляв один майстер за один день?

10. Обчисли вирази.

$$42 : (7 \cdot 2) \qquad 36 : (6 \cdot 2) \qquad 63 : (7 \cdot 3) \qquad 72 : (9 \cdot 2)$$

121

Ділення круглих чисел виду $600 : 200$.

Розв'язання задач

.....*Німеччина – країна порядку та пунктуальних людей*.....

1. Обчисли вирази. Результати, менші 300, укажуть на визначні місця Німеччини.

Бранденбурзькі
ворота

$$70 \cdot 4 - 110$$

рейхстаг

$$40 \cdot 3 + 80$$

Кельнський
собор

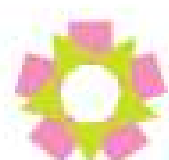

$$50 \cdot 5 - 120$$

монумент
Вашингтона

$$70 \cdot 8 + 110$$

2. Розгляньте способи ділення $600 : 200$.

1-й спосіб — добір одноцифрової частки
 $600 : 200 = a$, $200 \cdot a = 600$; $a = ?$

Способи добору:

$200 \cdot 1 = 200$ (1 — не підходить);

$200 \cdot 2 = 400$ (2 — не підходить);

$200 \cdot 3 = 600$ (3 — підходить). Отже, $600 : 200 = 3$

2-й спосіб — укрупнення розрядних одиниць

$600 : 200 = 6 \text{ с.} : 2 \text{ с.} = 3$

3-й спосіб — послідовне ділення

$600 : 200 = 600 : (100 \cdot 2) = 600 : 100 : 2 = 6 : 2 = 3$

3. Обчисли вирази. Результати, менші 10, укажуть на винаходи жителів Німеччини.

$$400 : 200$$

$$600 : 300$$

$$180 : 60$$

4. Прочитай задачі. Розглянь короткі записи. Чим вони подібні та чим відрізняються? Розв'яжи задачі.

- 1) Лінда купила для гуртка 4 набори олівців по 5 євро за кожний і 6 наборів фарб по 7 євро кожний. Яка вартість усієї покупки?
- 2) Для гуртка Лінда купила 4 набори олівців і кілька наборів фарб на загальну суму 62 євро. Набір олівців коштує 5 євро, а фарб — 7 євро. Скільки наборів фарб купила Лінда?

Ол. — 4 н. по 5 євро
Ф. — 6 н. по 7 євро } ? Ол. — 4 н. по 5 євро
Ф. — ? н. по 7 євро } 62 євро

- Склади за коротким записом ще одну задачу, обернену до першої.

Ол. — 4 н. по 5 євро
Ф. — 6 н. по ? євро } 62 євро

5. Бабуся готувала внукам, які тимчасово проживають у Німеччині, смаколики. Розглянь таблицю. Склади й розв'яжи задачі.

Товар	Ціна	Кількість	Вартість
	10 грн	5 упакувань	?
	8 грн	3 упакування	

6. Обчисли вирази.

$150 : 30$

$240 : 80$

$(400 - 200) : 50$

$240 : 60$

$3 \cdot 50 + 120$

$(900 - 260) : 80$

7. Розв'яжи рівняння.

$x : 60 = 70$

$560 : x = 80$

$720 : x = 90$

..... У гостях у німецьких казкарів

1. Обчисли вирази. Допоможи Бременським музикантам знайти хатинку в Чорному лісі. Вони повинні рухатися шляхом із результатами, меншими 200.

$$500 : 50$$

$$320 : 80$$

$$800 : 4$$

$$900 : 3$$

$$800 : 40$$

$$180 : 60$$

$$490 : 7$$

«Бременські музиканти» — казка німецьких письменників Якоба та Вільгельма Грімм.

2. В опитуванні «Моя улюблена казка братів Грімм» узяло участь 1000 дітей. Досліди діаграму та дай відповіді на запитання, склавши відповідні вирази. Виконай обчислення (усно).

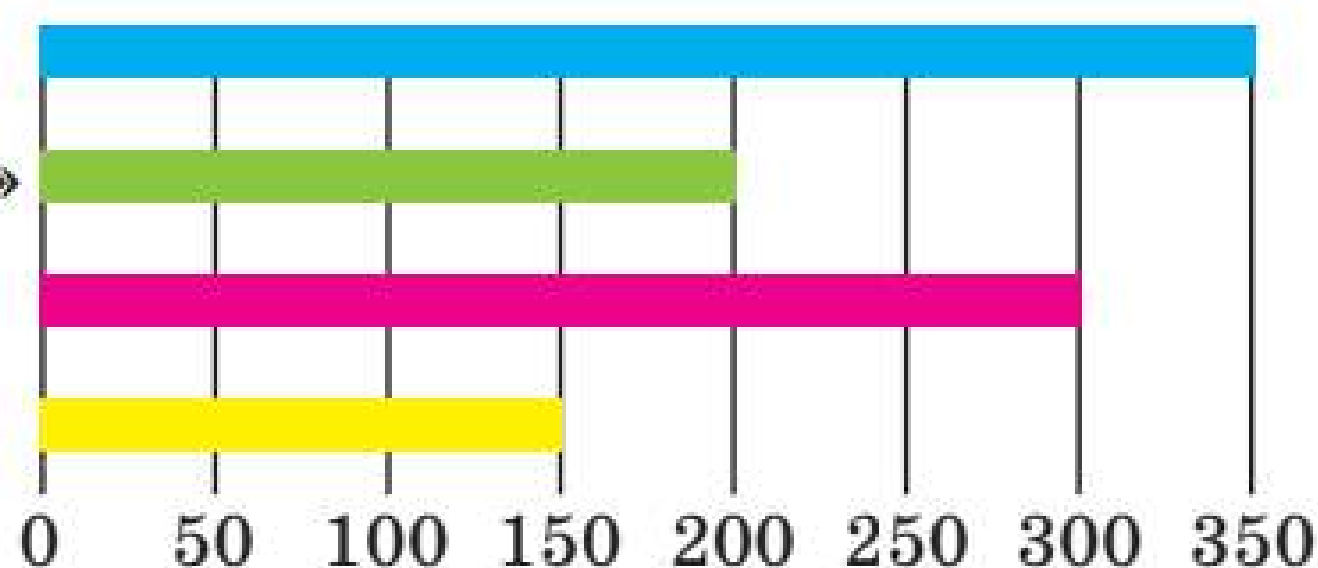
«Моя улюблена казка братів Грімм»

«Червона Шапочка»

«Бременські музиканти»

«Попелюшка»

«Рапунцель»

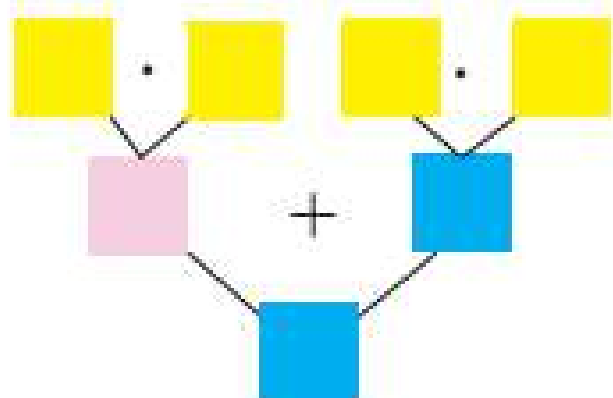
- На скільки більше дітей обрало казку «Червона Шапочка», ніж казку «Рапунцель»?
- Скільки дітей обрало казки «Бременські музиканти» і «Червона Шапочка»?
- На скільки більше дітей обрало казки «Рапунцель» і «Попелюшка», ніж казку «Червона Шапочка»?

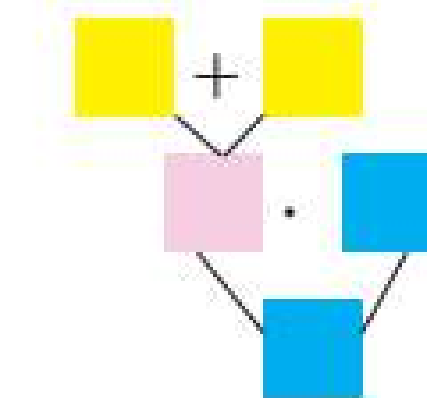
З підручника «Математика» твоїх німецьких однокласників

3. Марія 10 днів читала по 5 сторінок щодня із збірки казок і 10 днів — по 4 сторінки. Скільки сторінок із збірки казок прочитала Марія?

- Задачу можна розв'язати кількома способами. Поясни за схемами кожний спосіб.

$$5 \cdot 10 + 4 \cdot 10$$

$$(5 + 4) \cdot 10$$

$$(5 + 4) \cdot 10 = 5 \cdot 10 + 4 \cdot 10$$

Щоб помножити суму на число, можна помножити на це число кожний доданок і знайдені добутки додати.

$$(a + b) \cdot c = a \cdot c + b \cdot c$$

4. Рапунцель уплела в косу незвичні стрічки зі словами. Результати, менші 100, укажуть, які із цих слів німецького походження.

шлагбаум $(5 + 4) \cdot 6$

курорт $(2 + 8) \cdot 7$

аншлаг $(4 + 3) \cdot 7$

штраф $(6 + 2) \cdot 8$

абзац $(3 + 5) \cdot 4$

піца $(5 \cdot 5) \cdot 10$

айсберг $(7 + 2) \cdot 8$

5. Порівняй вирази й числа. Устав знаки $>$, $<$, $=$. Запиши рівності й нерівності.

$$4 \cdot 50 \square 50 \cdot 4$$

$$6 \cdot 30 \square 18$$

$$6 \cdot 30 + 4 \square 6 \cdot 4 + 3 \cdot 4$$

$$3 \cdot 30 \square 3 \cdot 300$$

$$40 \cdot 6 : 40 \square 80$$

$$120 : 30 \square 120 : 40$$

..... Країна вітряків і тюльпанів

1. Обчисли вирази, і ти дізнаєшся назву столиці Нідерландів.

$90 \cdot 7$	А	$600 : 20$	Д
$40 \cdot 8$	С	$400 : 40$	Е
$150 : 30$	М	$70 \cdot 3$	Р
$180 : 60$	Т		

630	5	320	3	10	210	30	630	5

2. Обчисли вирази. Результати з найбільшими значеннями вкажуть на державний прапор і національний одяг жителів Нідерландів.

$$420 : 70 + 40$$

$$490 : 70 + 50$$

$$600 : 3$$

$$600 : 30$$

$$600 : 300$$

3. Розгляньте записи та поясніть, як знайдено добуток $15 \cdot 3$.

$$15 \cdot 3 =$$

$$\begin{array}{l} \swarrow \searrow \\ 10 + 5 \end{array}$$

$$15 \cdot 3 = (10 + 5) \cdot 3 = 10 \cdot 3 + 5 \cdot 3 = 30 + 15 = 45$$

$$10 \cdot 3 = 30$$

$$5 \cdot 3 = 15$$

$$30 + 15 = 45$$

4. Обчисли вирази.

$$31 \cdot 3$$

$$41 \cdot 2$$

$$17 \cdot 5$$

$$12 \cdot 6$$

$$12 \cdot 5$$

$$18 \cdot 4$$

$$32 \cdot 3$$

$$45 \cdot 2$$

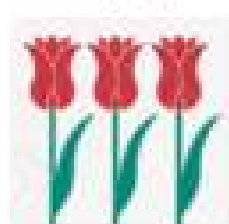
$$19 \cdot 4$$

$$16 \cdot 3$$

5. Обчисли вирази під символами Нідерландів.

$14 \cdot 6$

$18 \cdot 3$

$21 \cdot 4$

$41 \cdot 3$

6. Обчисли вирази. Результати, менші 100, укажуть на істинні твердження.

$17 \cdot 4$	У країні є понад 1000 історичних вітряків.
$16 \cdot 6$	У Нідерландах проживають найвищі люди Європи.
$18 \cdot 3$	У Нідерландах мешканці не вішають штори на вікнах.
$23 \cdot 3$	Нідерландські випускники після закінчення школи вішають біля будинку прапор і рюкзак.
$25 \cdot 5$	У Нідерландах найбільше вирощують кавунів.
$42 \cdot 2$	У Нідерландах велосипедів у 2 рази більше, ніж населення.

7. Біанка читала книжку 3 дні по 14 сторінок щодня. Скільки сторінок прочитала Біанка за три дні?
8. Денис читав книжку 4 дні по 12 сторінок щодня. Скільки сторінок прочитав Денис за чотири дні?

З підручника «Математика» твоїх нідерландських однолітків

9. Склади задачу за таблицею. Розв'яжи задачу зручним способом.

Діти	Тюльпанів в 1 рядку	Кількість рядків	Усього посадили
Барбара	6	4	} ?
Бріт	6	5	

10. Аманда посадила 5 рядків нарцисів по 14 квіток у кожному рядку, а Себастьян — 3 рядки по 21 нарцису в кожному. Хто посадив більше нарцисів і на скільки?

11. Розв'яжи рівняння.

$624 + x = 917$

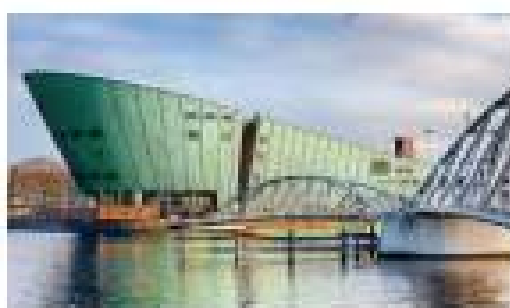
$x - 312 = 156$

$796 - x = 159$

... Країна вітряків і тюльпанів ...

- Обчисли вирази. Результати, менші 100, укажуть на видатні місця Нідерландів.

Музей
Немо

$$17 \cdot 3$$

вітряки,
тюльпани

$$15 \cdot 4$$

Музей
Ван Гога

$$12 \cdot 2$$

замок Сплячої
красуні

$$14 \cdot 4$$

- Обчисли вирази. Результати, більші 100, укажуть на картини, які належать пензлю відомого нідерландського художника Ван Гога.

$$14 \cdot 3 + 67$$

$$21 \cdot 4 + 19$$

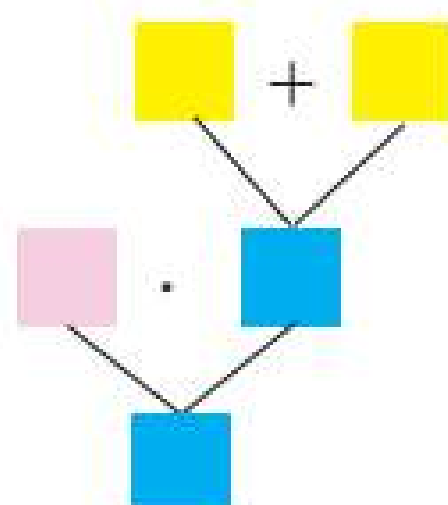
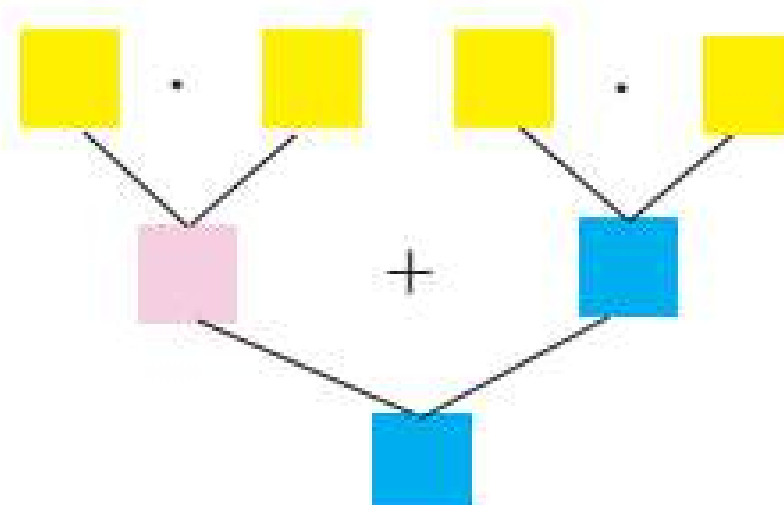
$$32 \cdot 3 + 15$$

$$24 \cdot 3 - 19$$

- Картина з результатом 53 належить ще одному відомому художнику Нідерландів — Рембрандту. Дізнатися про нього більше ти можеш в енциклопедії та інтернеті.

- Під час подорожі Нідерландами Андрієва мама купила 5 наборів червоних тюльпанів по 3 цибулини в кожному і 4 набори жовтих — по 3 цибулини в кожному. Скільки цибулин тюльпанів купила Андрієва мама?

- Поясни за схемами кожний спосіб розв'язання.

4. Обчисли значення кожної пари виразів у стовпчиках і перевір властивість множення числа на суму.

$$\begin{array}{l} 4 \cdot (6 + 3) \\ 4 \cdot 6 + 4 \cdot 3 \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 7 \cdot (2 + 9) \\ 7 \cdot 2 + 7 \cdot 9 \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 6 \cdot (3 + 4) \\ 6 \cdot 3 + 6 \cdot 4 \end{array}$$

5. Повертаючись із Нідерландів, тато Андрія купив 4 сувеніри із зображенням вітряка по 5 євро кожний і 4 сувеніри із зображенням клонів по 3 євро. На скільки більше євро тато заплатив за сувеніри з вітряками, ніж за сувеніри з клонами?

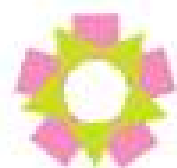
Клони — традиційні дерев'яні черевики.

- Переведи євро в гривні. Дізнайся курс євро Національного банку України в інтернеті.

З підручника «Математика» твоїх нідерландських однолітків

6. Учні однієї зі шкіл Амстердаму відвідали Музей Ван Гога, а потім пішли в Музей Рембрандта. Подивися, як на карті прокладено маршрут від одного музею до іншого. Обчисли цю відстань, а також час, який школярі витратили на дорогу.

7. За допомогою онлайн-карти знайдіть відстань від Амстердаму до Харлему.

8. Ширина клумби дорівнює 3 м. Це становить $\frac{1}{2}$ від її довжини. Знайди периметр клумби.

9. Обчисли вирази.

$$\begin{array}{l} 123 + 4 \cdot (3 + 5) \\ 560 - 5 \cdot (4 + 3) \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 30 \cdot 8 + 254 \\ 40 \cdot 9 - 126 \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 40 : 8 + 40 \cdot 8 \\ 100 \cdot 10 - 100 : 10 \end{array}$$

..... Винаходи нідерландців

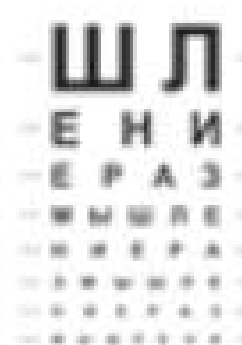
1. Обчисли вирази. Результати, більші 100, укажуть на винаходи жителів Нідерландів.

$$24 \cdot 3 + 48$$

$$32 \cdot 3 + 18$$

$$41 \cdot 2 + 28$$

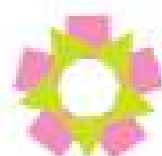
$$900 - 23 \cdot 3$$

$$700 - 28 \cdot 2$$

$$16 \cdot 3 + 19$$

2. Розгляньте записи та поясніть обчислення.

$$4 \cdot 17 =$$

$$\begin{array}{c} \diagup \quad \diagdown \\ 10 + 7 \end{array}$$

$$4 \cdot 10 = 40$$

$$4 \cdot 7 = 28$$

$$40 + 28 = 68$$

$$4 \cdot 17 = 4 \cdot (10 + 7) = 4 \cdot 10 + 4 \cdot 7 = 40 + 28 = 68$$

3. Обчисли вирази з поясненням.

$$2 \cdot 36$$

$$4 \cdot 14$$

$$4 \cdot 19$$

$$3 \cdot 32$$

$$7 \cdot 21$$

$$3 \cdot 25$$

$$6 \cdot 16$$

$$7 \cdot 15$$

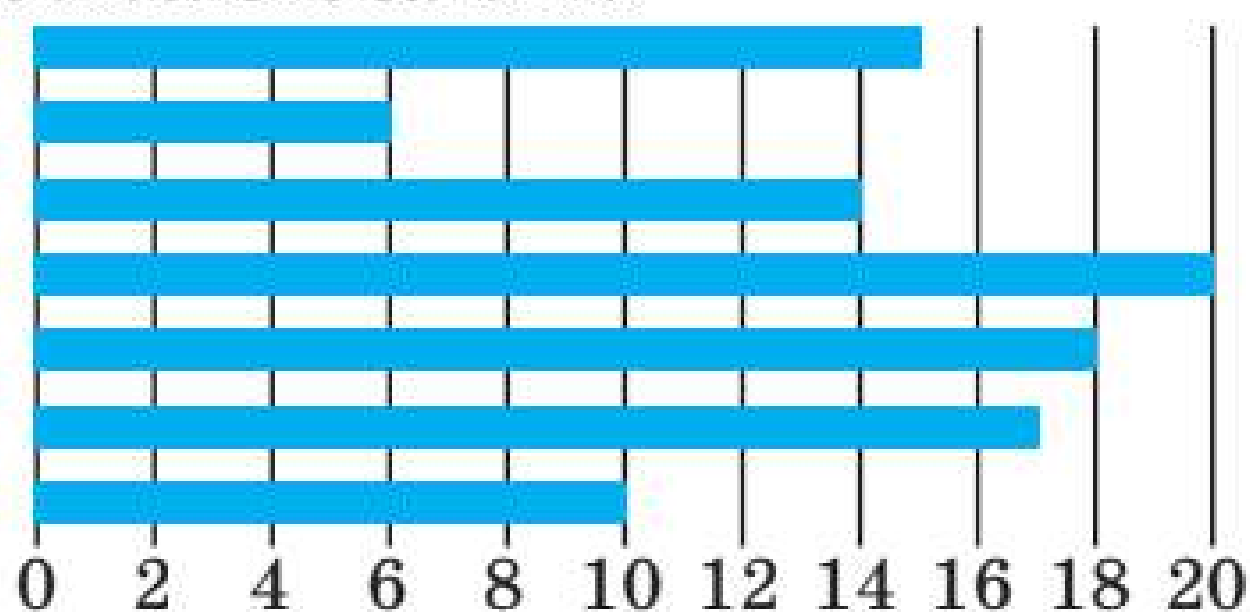
$$9 \cdot 11$$

$$5 \cdot 14$$

4. Розглянь діаграму, на якій подано інформацію про те, чим займаються твої нідерландські однолітки на дозвіллі. Дай відповіді на запитання.

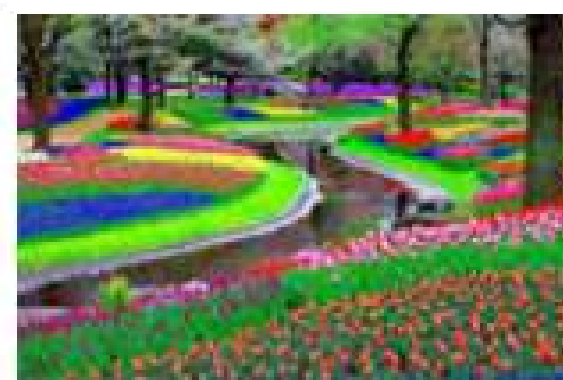
Улюблене заняття

Займатися спортом
Моделювати кораблі
Колекціонувати іграшки
Грати в комп'ютерні ігри
Кататися на роликах
Читати книжки
Відвідувати музеї

- Чим займається більшість дітей на дозвіллі?
- На скільки більше дітей люблять читати, ніж відвідувати музеї?
- Скільки дітей любить займатися спортом і читати книжки?
- Скільки дітей любить кататися на роликах і грати в комп'ютерні ігри?
- Скільки дітей узяло участь в опитуванні?

5. Королівський парк тюльпанів працює для відвідувачів з 20 березня до 10 травня. Скільки місяців парк не працює?

6. Вхідний квиток у парк для дорослого коштує 20 євро, а для дитини — 10 євро. У скільки євро обійдеться вхід до парку для сім'ї з 2 дорослих і 2 дітей?

У Нідерландах більшість населення розмовляє англійською мовою, але $\frac{1}{4}$ всіх жителів говорить нідерландською мовою.

7. Обчисли вирази. Результати, більші 100, укажуть на нідерландські слова в українській мові.

гавань	$17 \cdot 3 + 98$
матрос	$400 - 3 \cdot 39$
шофер	$56 : 7 \cdot 18$

ситець	$27 \cdot 5 - 14$
макіяж	$33 \cdot 3 + 22 \cdot 2$
радіо	$16 \cdot 2 + 19$

8. У змаганнях брали участь 2 команди футболістів по 11 осіб у кожній і 2 команди волейболістів по 6 осіб у кожній. Скільки всього гравців узяли участь у змаганнях?

9. Розв'яжи рівняння.

$$c : 10 = 5$$

$$e : 3 = 17$$

$$a \cdot 10 = 150$$

126

**Повторення вивченого матеріалу.
Самостійна робота**

127

Закріплення вивчених випадків множення і ділення чисел. Розв'язання задач

...Ісландія – країна, де все не так, як у нас...

1. Обчисли вирази, і ти дізнаєшся назву столиці цієї незвичайної країни.

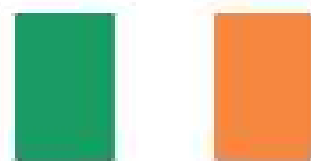
$15 \cdot 3$	К	$16 \cdot 2$	Й
$12 \cdot 3$	Е	$19 \cdot 2$	В
$13 \cdot 3$	І	$24 \cdot 2$	Я
$14 \cdot 2$	Р		

28	36	32	45	,	48	38	39	45

2. Обчисли вирази. Результати з найбільшими значеннями вкажуть на державний прапор і національний одяг жителів Ісландії.

$$5 \cdot 6 + 6 \cdot 16$$

$$23 \cdot 4 - 16 \cdot 2$$

$$3 \cdot 3 + 14$$

$$24 \cdot 3 : 8$$

$$5 \cdot 18 \cdot 10$$

3. Обчисли вирази. Результати, менші 100, укажуть на істинні твердження.

$12 \cdot 3 : 4$	Ісландія — найменш населена країна на планеті.
$36 : 9 \cdot 15$	В Ісландії немає армії, морських і повітряних сил.
$8 \cdot 50 : 100$	В Ісландії в людей відсутні прізвища (до імені додається ім'я батька).
$15 \cdot 4 : 6$	В Ісландії туристів більше, ніж місцевого населення.
$20 \cdot 4 + 36$	В Ісландії немає полярного дня та полярної ночі.
$32 : 8 \cdot 20$	В Ісландії пісок чорного кольору.

4. Обговоріть із сусідом / сусідкою по парті, чому в Ісландії чорний пісок. Обчисліть вираз біля правильного, на вашу думку, твердження.

В Ісландії чорний пісок тому,	$632 - 8 \cdot 15$	що його пофарбували інопланетяни.
	$223 + 347$	що він вулканічного походження.

Предки ісландців — вікінги, воїни-мореплавці.

5. Допоможи вікінгам потрапити на острів. Обчисли вирази. Результати, менші 200, укажуть на морський шлях.

$$64 \cdot 3 - 90$$

$$48 \cdot 4 + 62$$

$$4 \cdot 29 + 83$$

$$34 \cdot 7 - 88$$

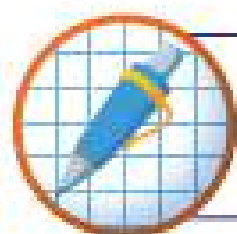
$$17 \cdot 4 + 50$$

$$23 \cdot 3 + 168$$

$$39 \cdot 8 - 183$$

6. Під час квест-гри у вікінгів одна група з 23 осіб здобула по 3 трофеї, а інша група з 27 осіб — по 2 трофеї. Скільки всього трофеїв здобули «вікінги»?

Трофе́й — здобич, захоплена під час нападу на противника.

7. Щоб пошити театральні костюми для спектаклю про вікінгів, купили 180 м тканини. Після того як пошили 10 однакових костюмів, залишилося ще 120 м тканини. Скільки метрів тканини витратили на один костюм?

8. До берега річки підійшли 2 групи туристів. У першій групі було 36 осіб, а в другій — 27. Частину туристів перевезли на другий берег річки 6 човнами по 8 осіб. Скільки туристів ще треба перевезти?

9. Обчисли вирази.

$$7 \cdot 78 + 234$$

$$3 \cdot 39 + 426$$

$$8 \cdot 45 + 216$$

$$300 : 6 \cdot 5$$

... Країна чорного піску та гейзерів ...

- Обчисли вирази. Результати, менші 100, укажуть на факти, що властиві Ісландії. Назви їх.

$19 \cdot 5 - 33$	В Ісландії немає залізниць та поїздів.
$23 \cdot 4 - 28$	В Ісландії немає жодного McDonald's.
$31 \cdot 6 - 76$	В Ісландії опалюють будинки гарячою водою з гейзерів.
$48 \cdot 5 - 39$	В Ісландії немає рослин.
$32 \cdot 3 - 15$	Ісландці вірять в існування ельфів.
$14 \cdot 5 + 18$	Ісландія — спортивна країна.

Гейзер — гаряче джерело, яке періодично викидає фонтан води.

- На спортивному майданчику було 15 хлопців і 12 дівчат. Вони об'єдналися для гри в 3 команди. Як порівному могли об'єднатися діти?

I спосіб

$15 + 12$ — усього дітей на спортивному майданчику.

$(15 + 12) : 3$ — кількість дітей в одній команді.

$(15 + 12) : 3 = 27 : 3 = 9$ (д.)

II спосіб

$15 : 3$ — кількість хлопців в одній команді.

$12 : 3$ — кількість дівчат в одній команді.

$(15 : 3) + (12 : 3)$ — усього дітей в одній команді.

$(15 : 3) + (12 : 3) = 5 + 4 = 9$ (д.)

- Обидва способи розв'язування дали однакові результати. Чим різняться ці способи? $(15 + 12) : 3 = (15 : 3) + (12 : 3)$

Щоб поділити суму на число, достатньо поділити на це число кожний доданок і знайдені частки додати:

$$(a + b) : c = a : c + b : c.$$

3. Обчисли вирази двома способами з поясненням.

$$(10 + 8) : 2$$

$$(12 + 15) : 3$$

$$(6 + 9) : 3$$

4. Обчисліть із сусідом / сусідкою по парті вирази. Обговоріть, який спосіб найзручніший.

$$(21 + 9) : 3$$

$$(24 + 24) : 6$$

$$(30 + 42) : 6$$

5. На екскурсію до гейзерів зібралися туристи. У першій групі було 27 туристів, а в другій — 33. Усі туристи розмістилися в 3 автобуси. Скільки туристів сіло в один автобус?

З підручника «Математика» твоїх ісландських однолітків

6. Який ельф сяде на яку квітку? Віднови та запиши рівності.

5

$$(30 + 18) : 6$$

7

$$(12 + 15) : 3$$

8

$$(16 + 12) : 4$$

6

9

$$(20 + 15) : 7$$

- Для якого ельфа не вистачає квітки?
- Намалюй у зошиті свою квітку. Склади такий вираз, щоб ельф міг сісти на неї.

7. 10 цукерок і 8 яблук розклали у 2 пакети. Скільки смаколиків поклали в один пакет?

8. Обчисли вирази.

$$(14 + 21) : 7$$

$$(18 + 12) : 6$$

$$(27 + 36) : 9$$

$$(6 + 9) : 3$$

$$(10 + 14) : 6$$

$$(15 + 20) : 5$$

$$(24 + 16) : 5$$

$$(24 + 6) : 5$$

$$(79 + 2) : 9$$

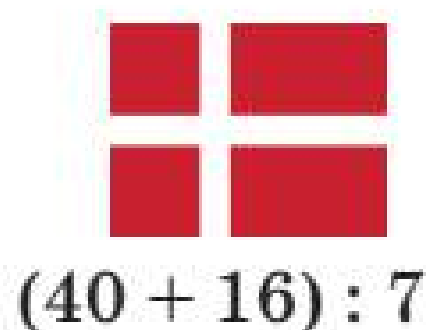
..... Данія – батьківщина не тільки лего

1. Обчисли вирази, і ти дізнаєшся назву столиці Данії.

$(10 + 10) : 2$	О	$(9 + 6) : 3$	Н
$(14 + 16) : 5$	Е	$(20 + 8) : 4$	А
$(42 + 48) : 6$	Г	$(70 + 11) : 9$	П
$(30 + 18) : 6$	К		

8	10	9	6	5	15	7	15	6	5

2. Обчисли вирази. Результати з найбільшими значеннями вкажуть на державний прапор і національний одяг жителів Данії.

$(40 + 16) : 8$

$(60 + 40) : 20$

$(30 + 15) : 5$

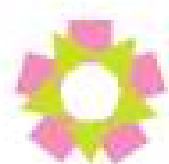
$(24 + 16) : 8$

3. Розклади числа 14, 16, 18, 20 на два доданки так, щоб кожний із них можна було поділити на 2 (за зразком).

$14 = 10 + 4$

$10 : 2 = 5$

$4 : 2 = 2$

4. Розгляньте записи та поясніть спосіб знаходження частки $36 : 3$.

$36 : 3 =$
 $\begin{array}{c} \diagup \quad \diagdown \\ 30 + 6 \end{array}$

$30 : 3 = 10$

$6 : 3 = 2$

$10 + 2 = 12$

$36 : 3 = (30 + 6) : 3 = 30 : 3 + 6 : 3 = 10 + 2 = 12$

5. Обчисли вирази. Результати, менші 100, укажуть на факти, що властиві Данії.

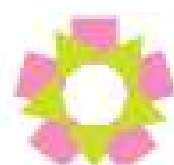
48 : 2	Улюблений транспорт населення Данії — велосипед.
84 : 4	Кожний другий день там іде дощ або сніг.
40 · 3	Плавання не є частиною програми навчання в школі.
86 : 2	У Данії винайшли лего.

Усі деталі конструкторів лего виготовляють так, щоб сучасні кубики можна було з'єднати з кубиками, які виготовили кілька років тому.

З підручника «Математика» твоїх даних однокласників

6. У татовому наборі лего було 125 кубиків різних кольорів. Коли він був маленьким, то частину з них загубив. Скільки деталей загубив тато, якщо в нього залишилося по 12 кубиків кожного із семи кольорів?

7. Проведіть опитування серед однокласників / однокласниць і з'ясуйте, який вид спорту їм найбільше до вподоби.

Побудуйте за допомогою цеглинок лего діаграму. Нехай кожний / кожна візьме цеглинку, що відповідає вказаному виду спорту. Складіть цеглинки однакового кольору в один стовпчик. Порівняйте стовпчики й зробіть висновок.

гімнастика	футбол	хокей	плавання
карате	фігурне катання	спортивна гімнастика	інший вид спорту

8. У Карла було 24 великі кубики лего та 18 маленьких кубиків. Усі кубики він розклав порівну у 2 коробки. Скільки кубиків лего поклав Карл в одну коробку?

9. Обчисли вирази.

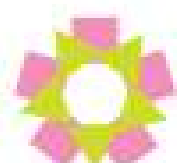
48 : 4	96 : 3	86 : 2	42 : 2
88 : 8	39 : 3	64 : 2	55 : 5

Данія – це острів Тренландія та казки Т. К. Андерсена

- Обчисли вирази. Результати, менші 100, укажуть на цікаві факти про Данію.

$48 : 4$	Автобуси в Данії мають особливість нахилятися вправо, щоб полегшити посадку людям з інвалідністю і батькам із дітьми у візках.
$56 : 2$	У Данії не люблять читати.
$96 : 3$	Данії належить найбільший острів планети — Гренландія.
$66 : 3$	Данія — батьківщина Дюймовочки та Снігової Королеви.

- Під час подорожі до Гренландії Карл зробив 36 кольорових фото та 24 чорно-білі. Усі фото Карл наклеїв в альбом по 6 штук на сторінку. Скільки сторінок із фотографіями Гренландії наклеїв Карл?

- Обчисліть вирази під світлинами, які, на вашу думку, зробив Карл. Обґрунтуйте свій вибір.

$$(15 + 25) : 5$$

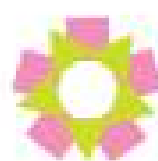

$$(35 + 42) : 7$$

$$(32 + 24) : 8$$

- Розклади числа 54, 72, 84 на два доданки так, щоб і перший, і другий доданки можна було поділити на 3.

- Розгляньте записи та поясніть, як знайдено частку $42 : 3$.

$ \begin{array}{r} 42 : 3 = \\ \swarrow \quad \searrow \\ 30 + 12 \end{array} $	$ \begin{array}{l} 30 : 3 = 10 \\ 12 : 3 = 4 \\ 10 + 4 = 14 \end{array} $
$42 : 3 = (30 + 12) : 3 = 30 : 3 + 12 : 3 = 10 + 4 = 14$	

6. Знайди частки, скориставшись підказкою.

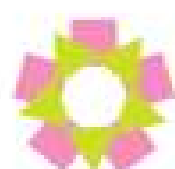
$$\begin{array}{c} 45 : 3 \\ \swarrow \searrow \\ 30 \quad 15 \end{array}$$

$$\begin{array}{c} 65 : 5 \\ \swarrow \searrow \\ 50 \quad 15 \end{array}$$

$$\begin{array}{c} 84 : 7 \\ \swarrow \searrow \\ 70 \quad 14 \end{array}$$

$$\begin{array}{c} 52 : 4 \\ \swarrow \searrow \\ 40 \quad 12 \end{array}$$

*Данія — батьківщина відомого казкаря
Ганса Крістіана Андерсена.*

7. Розкажіть однокласникам / однокласницям, які казки Г. К. Андерсена ви знаєте.

8. У палаці короля з казки «Принцеса на горошині» на ліжках було 85 перин. На ліжко принцеси поклали 3 шари по 8 перин у кожному. Скільки перин залишилося на інших ліжках у палаці?

9. Допоможи тваринам Розбійниці з казки «Снігова Королева» втекти до лісу. Вони мають бігти лісовою стежкою з результатами виразів, меншими 40.

$$96 : 3$$

$$48 : 3$$

$$86 : 2$$

$$60 : 2$$

$$90 : 2$$

$$90 : 2$$

$$99 : 3$$

$$70 : 2$$

$$68 : 2$$

10. Розв'яжи задачу двома способами.

У звіринці Розбійниці з казки «Снігова Королева» жило 18 зайців і 36 голубів. Розбійниця розмістила всіх тварин у три клітки. Скільки тварин було в одній клітці?

11. На нове вбрання короля ткачі приготували 2 сувої парчі по 19 м у кожному та 4 однакові сувої шовку. Скільки метрів було в кожному сувої шовку, якщо ткачі приготували на все вбрання 90 метрів тканини?

12. Квіти маленької Іди пішли в палац на бал о 23.00, а повернулися о 4-й годині. Скільки годин квіти танцювали на балу в палаці?

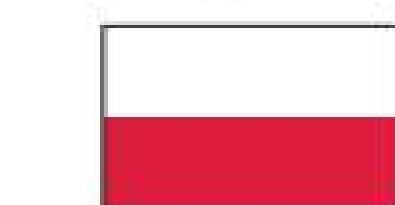
..... *Польща – одна з країн,
що межує з Україною*

1. Обчисли вирази, і ти дізнаєшся назву столиці Польщі.

$52 : 4$	A	$44 : 4$	Ш
$72 : 6$	P	$60 : 4$	B

15	13	12	11	13	15	13

2. Обчисли вирази. Результати з найбільшими значеннями вкажуть на державний прапор і національний одяг жителів Польщі.

$$48 : 4 + 65$$

$$63 : 3 + 14$$

$$84 : 6 \cdot 5$$

$$57 : 3 \cdot 2$$

$$85 : 5 \cdot 3$$

3. Виконай ділення. Перевір множенням.

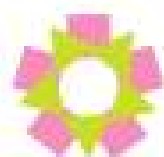
$96 : 6$	$68 : 4$	$52 : 2$	$78 : 6$	$39 : 3$
----------	----------	----------	----------	----------

4. Обчисли вирази. Результати, менші 100, укажуть на істинні твердження.

$72 : 4 + 18$	У Польщі була прийнята перша Європейська конституція.
$84 : 6 + 12$	У Варшаві є вулиця, названа на честь Вінні-Пуха.
$44 : 4 \cdot 2$	Основна їжа поляків — суп.
$(38 + 4) : 2$	Котів у Польщі кличуть не киць-киць, а кіч-кіч.
$28 \cdot 3 + 60$	У Польщі багато бездомних тварин.

5. Обговори із сусідом / сусідкою по парті, яке твердження вас найбільше вразило.

6. Прокоментуйте обчислення.

$$70 : 2 = (60 + 10) : 2 = 60 : 2 + 10 : 2 = 30 + 5 = 35$$

$$96 : 4 = (80 + 16) : 4 = 80 : 4 + 16 : 4 = 20 + 4 = 24$$

7. У магазин завезли кілька ящиків яблук по 9 кг у кожному. Після того як 34 кг яблук продали, залишилося ще 20 кг. Скільки ящиків яблук завезли в магазин?

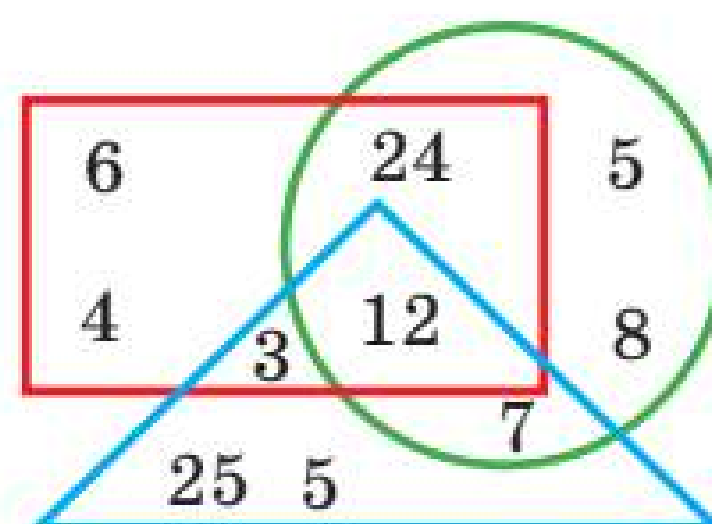
8. Вінні-Пух важив 32 кг. У гостях у Кролика він з'їв 2 банки меду по 3 кг, 1 банку джему масою 2 кг і 3 яблука по 100 г. Якою стала маса тіла Вінні-Пуха?

З підручника «Математика» твоїх польських однолітків

9. Запиши й обчисли вирази.

- Добуток чисел, які містяться за межами кола та трикутника;
- добуток чисел, що містяться за межами трикутника та прямокутника;
- добуток чисел, які містяться всередині трикутника й кола;
- частка від ділення чисел, які містяться за межами кола та прямокутника;
- добуток чисел, які містяться всередині трикутника й прямокутника.

10. В українській мові є слова польського походження. Вирази з результатами, меншими 100, укажуть на них. Назвіть їх.

гудзик	$14 : 7 \cdot 2$	аґрус	$88 : 4 \cdot 3$
скроня	$78 : 6 + 15$	газон	$24 : 2 \cdot 4$
пан	$32 \cdot 2 - 21$	повидло	$39 : 3 \cdot 2$
промінь	$45 : 3 \cdot 2$	футбол	$82 : 2 \cdot 5$

11. У 7 ящиків розклали порівну 91 кг яблук, а у 8 ящиків — 72 кг груш. Порівняй масу яблук і груш в одному ящику.

12. Обчисли вирази.

$$270 - 64 : 4$$

$$57 : 3 \cdot 4$$

$$(12 + 12) \cdot 3$$

..... *Польща — одна з країн,
що межує з Україною*

1. Обчисли вирази. Результати, менші 100, укажуть на винаходи поляків.

$$4 \cdot (14 : 7)$$

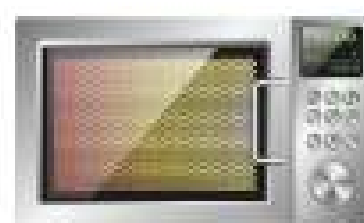
$$70 : 2 + 24$$

$$90 : 2 + 17$$

$$96 : 6 + 28$$

$$(36 - 24) : 4$$

$$78 : 6 + 140$$

2. Прокоментуйте обчислення.

$$64 : 4 = (40 + 24) : 4 = 40 : 4 + 24 : 4 = 10 + 6 = 16$$

$$64 : 4 = (32 + 32) : 4 = 32 : 4 + 32 : 4 = 8 + 8 = 16$$

3. Розклади ділене на зручні доданки по-різному й знайди частки.

$$84 : 6$$

$$52 : 4$$

$$90 : 6$$

$$90 : 5$$

4. Учні підготували 65 повідомлень про видатних людей Польщі. $\frac{1}{5}$ всіх повідомлень становили факти про М. Коперника. Скільки повідомлень про інших видатних людей підготували учні?

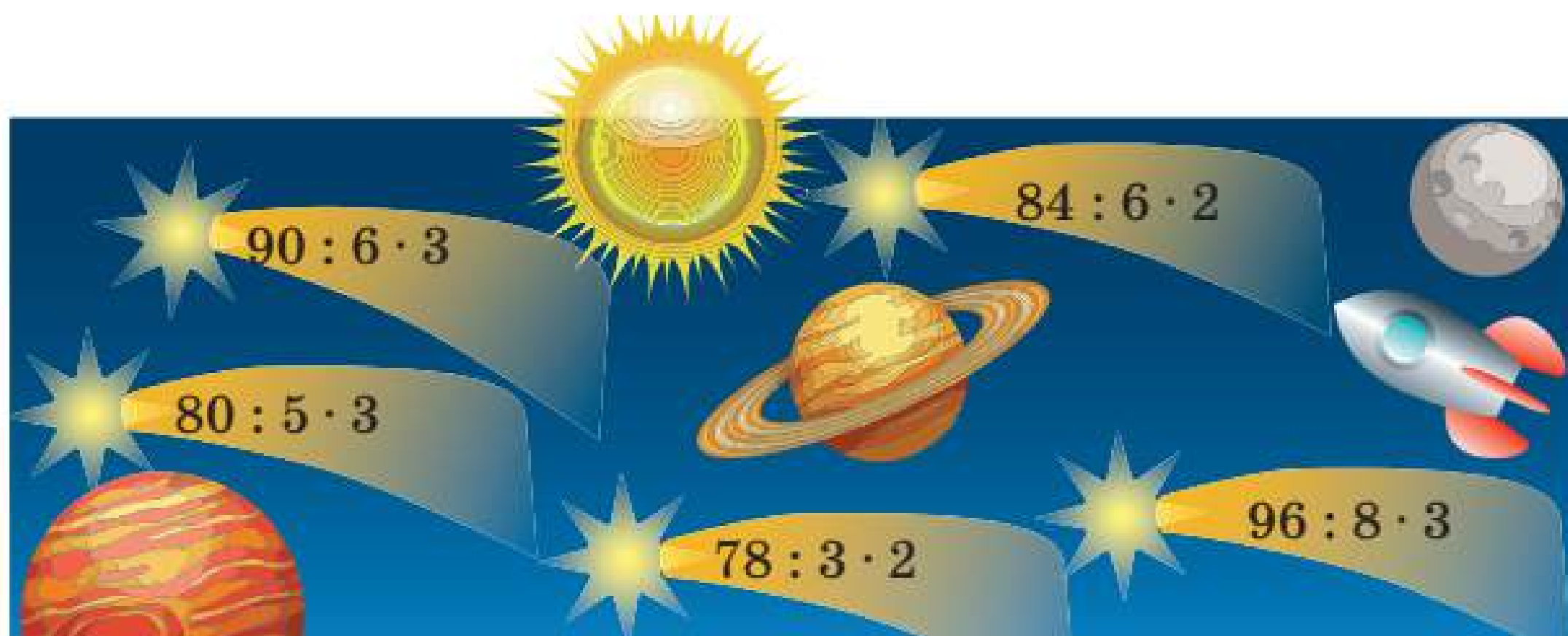
Ім'я польського вченого Миколая Коперника відоме всьому світові.

5. Обчисли вираз біля відкриття, яке зробив М. Коперник. Обґрунтуй свій вибір.

$84 : 7 \cdot 3$	Земля — центр Усесвіту. Сонце рухається навколо Землі.
$96 : 8 \cdot 4$	Земля рухається навколо своєї осі й навколо Сонця.

6. Здійсни віртуальну космічну подорож. Обчисли вирази. Результати вкажуть на цікаві факти про М. Коперника.

- 28 М. Коперник знав польську, німецьку, англійську та латинську мови.
30 М. Коперник знав українську мову.
36 Один із кратерів на Місяці має назву Коперник.
45 На Марсі є кратер Коперник.
47 Коперник — відомий мореплавець.
48 У космосі є астероїд, названий іменем М. Коперника.
52 Національний банк Польщі випустив банкноту номіналом 1000 злотих із зображенням М. Коперника.
54 Із 2005 року М. Коперник є покровителем наукового центру у Варшаві.
7. Готуючи презентацію про Варшаву, Єва використала 48 слайдів, Зофія — на 12 слайдів менше, а Патрик — у 2 рази менше, ніж Зофія та Єва разом. Скільки слайдів про Варшаву підготував Патрик?

8. Розв'яжи рівняння.

$$x : 5 = 16$$

$$76 : x = 4$$

$$x \cdot 5 = 80$$

9. Обчисли вирази.

$$(54 - 36) \cdot 2$$

$$(12 + 24) \cdot 2$$

$$(47 - 19) \cdot 2$$

$$(76 - 63) \cdot 3$$

$$(70 - 51) \cdot 3$$

$$(42 - 27) \cdot 4$$

... Італія – батьківщина піци, пасти ...

1. Обчисли вирази, і ти дізнаєшся назву столиці Італії.

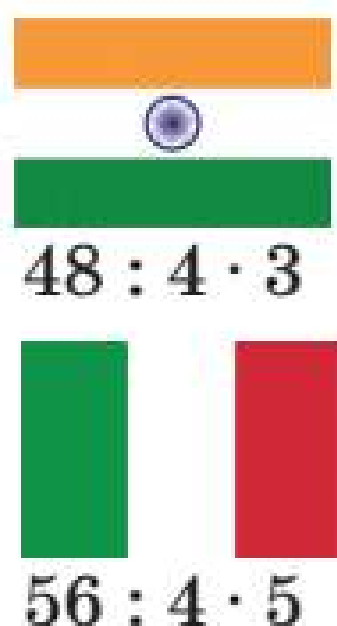
$$69 : 3 \cdot 2 \quad \text{М}$$

$$72 : 3 \cdot 2 \quad \text{И}$$

$$93 : 3 \cdot 2 \quad \text{Р}$$

62	48	46

2. Обчисли вирази. Результати з найбільшими значеннями вкажуть на державний прапор і національний одяг жителів Італії.

$$48 : 4 \cdot 3$$

$$56 : 4 \cdot 5$$

$$22 \cdot 3 - 15$$

$$88 : 2 + 19$$

$$27 \cdot 3 : 9$$

3. Знайди частину від числа.

$$\frac{1}{6} \text{ від } 24;$$

$$\frac{1}{2} \text{ від } 64;$$

$$\frac{1}{5} \text{ від } 30;$$

$$\frac{1}{8} \text{ від } 64.$$

4. Піца — улюблена їжа італійців. Маса кожної піци 900 г. Дізнайся, хто скільки з'їв піци, якщо Сальвадор з'їв $\frac{1}{2}$ піци.

$$\text{Антоніо з'їв } \frac{1}{3} \text{ піци.}$$

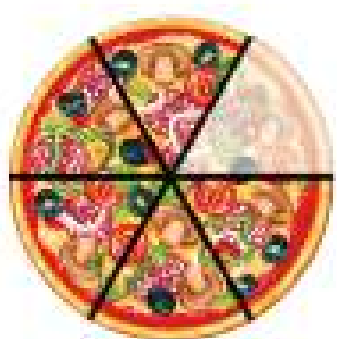
$$\text{Джулія з'їла } \frac{1}{4} \text{ піци.}$$

$$\text{Алісія з'їла } \frac{1}{6} \text{ піци.}$$

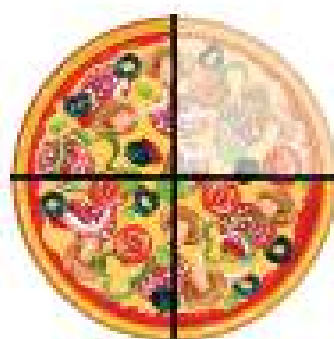

Якщо ціле число ділити на більше число рівних частин, то числове значення однієї частини буде зменшуватися.

5. Допоможи кухарю піцерії розрахувати потрібну кількість інгредієнтів для виготовлення піци. Під кругами із зображенням піци, розділеними на рівні частини, позначено масу інгредієнтів. За числовими значеннями й кількістю рівних частин кругів дай відповіді на запитання кухаря. Запиши вирази в зошит.

24 кг
борошна

12 кг
томатів

13 кг
шинки

4 кг
грибів

3 кг
сиру

- Яку кількість борошна потрібно, якщо зафарбована частина становить 24 кг?
- Яку кількість томатів потрібно, якщо затемнена частина становить 12 кг?
- Яку кількість шинки потрібно, якщо затемнена частина становить 13 кг?
- Яку кількість грибів потрібно, якщо затемнена частина становить 4 кг?
- Яку кількість сиру потрібно, якщо затемнена частина становить 3 кг?

Щоб знайти число за його частиною, треба значення цієї частини помножити на кількість частин.

6. Знайди число.

$\frac{1}{4}$ становить 20; $\frac{1}{8}$ становить 9; $\frac{1}{7}$ становить 12;

7. Знайди частину від числа.

$\frac{1}{2}$ від 64; $\frac{1}{3}$ від 69; $\frac{1}{4}$ від 76; $\frac{1}{3}$ від 39.

8. Знайди ціле число.

$\frac{1}{4}$ становить 25; $\frac{1}{6}$ становить 18; $\frac{1}{5}$ становить 30.

134

Обчислення частки способом послідовного ділення. Перевірка ділення множенням

.....*Батьківщина Колізею і вежі, що падає*.....

1. Обчисли вираз під схематичним зображенням Італії (вона подібна до чобота).

$$48 : 3 \cdot 2$$

$$96 : 3 \cdot 2$$

$$(95 : 5) \cdot 4$$

2. Перевір, чи правильно знайдено частину від числа. Правильний результат укаже на істинні твердження.

$\frac{1}{4}$ від 128 = 32	На території Італії є держава Ватикан.
$\frac{1}{6}$ від 90 = 15	В Італії є місто на воді — Венеція.
$\frac{1}{3}$ від 96 = 32	Італія має найдовший у світі тунель і міст.
$\frac{1}{5}$ від 84 = 15	На території Італії немає активних вулканів.

Більше цікавих фактів про Італію ти можеш дізнатися з енциклопедії та інтернету.

3. Обчисли частки за допомогою послідовного ділення.
 $48 : (4 \cdot 2)$ $96 : (4 \cdot 6)$ $75 : (5 \cdot 3)$
4. Виконай ділення, розклавши дільник на множники. Перевір за допомогою множення (за зразком).

$$32 : 16 = 32 : (8 \cdot 2) = 32 : 8 : 2 = 4 : 2 = 2$$

$$2 \cdot 16 = 32$$

$$32 : 16$$

$$45 : 15$$

$$64 : 16$$

$$42 : 14$$

Ділене завжди дорівнює добутку частки й дільника. Якщо після множення частки на дільник не отримали ділене, то в обчисленнях припустилися помилки.

5. Обчисли вирази. Результати, менші 5, укажуть на архітектурні шедеври Італії.

Колізей

$$39 : 13$$

Пізанська вежа

$$84 : 42$$

Софійський собор

$$75 : 15$$

6. Віднови рівності. Запиши вирази в зошит.

Колізей

$$48 : 24$$

3

— дзвіниця собору, яка відома тим, що дуже нахилена.

Пізанська вежа

$$36 : 12$$

2

— грандіозний амфітеатр для різних видовищ.

7. Прочитай задачу. Розглянь короткий запис задачі в таблиці. Що є невідомим? Розв'яжи її.

Для розмальовок архітектурних шедеврів Італії на суму 50 грн купили 2 коробки олівців. Скільки коробок фарб можна купити на суму 90 гривень, якщо коробка фарб на 5 гривень дорожча, ніж коробка олівців?

Товар	Ціна коробки	Кількість коробок	Вартість
Кольорові олівці	?	2	50 грн
Фарби	?, на 5 грн >	?	90 грн

8. На суму 51 грн родина купила 3 листівки про визначні місця Італії. Скільки листівок вона могла б купити на 85 гривень?

9. Обчисли вирази.

$$94 : 47$$

$$45 : 9$$

$$(800 - 718) : 41$$

... Венеція – унікальне місто Італії ...

1. Обчисли вирази. Результати, менші 50, укажуть на винаходи жителів Італії.

$$75 : 5 + 18$$

$$51 - 84 : 21$$

$$42 : 21 \cdot 20$$

$$46 : 23 + 36$$

Скрипка Страдіварі коштує 20 млн доларів!

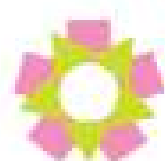
2. Виконай ділення. Перевір за допомогою множення.

$$36 : 8$$

$$87 : 29$$

$$90 : 15$$

$$44 : 11$$

3. Розв'яжіть нерівність.

$$x \cdot 33 \leq 100$$

Міркуйте так: потрібно знайти таке число x , щоб добуток цього числа й числа **33** був менший, ніж **100**.
Скористаємося способом добору.

$$x = 1; 1 \cdot 33 = 33 \quad 33 < 100 \text{ (1 — підходить);}$$

$$x = 2; 2 \cdot 33 = 66 \quad 66 < 100 \text{ (2 — підходить);}$$

$$x = 3; 3 \cdot 33 = 99 \quad 99 < 100 \text{ (3 — підходить);}$$

$$x = 4; 4 \cdot 33 = 132 \quad 132 > 100 \text{ (4 — не підходить).}$$

Очевидно, що числа, більші за число **4**, не підходять.

Перевіримо також число **0**:

$$0 \cdot 33 < 100 \text{ (число 0 — підходить).}$$

Розв'язками нерівності є числа **0, 1, 2, 3**.

4. Розв'яжи нерівності.

$$5 \cdot a < 20$$

$$8 \cdot a < 64$$

$$x + 9 < 20$$

5. Обчисли вирази. Результати, більші 50, укажуть на істинні твердження про Венецію.

$99 : 33 \cdot 20$	Замість вулиць у Венеції канали з водою.
$128 : 32 \cdot 50$	У Венеції немає автобусів, автомобілів.
$66 : 11 \cdot 20$	Транспорт Венеції — гондоли, якими керують гондольєри.
$78 : 39 \cdot 40$	Замість пожежних машин у Венеції пожежні катери.
$90 : 45 \cdot 20$	У Венеції є велосипеди.

Гондо́ла — традиційний венеційський гребний човен.

6. Довжина гондоли становить 11 м, а ширина — 140 см. На скільки довжина гондоли більша від її ширини?
7. Першого дня туристам у Венеції було продано сувенірів на 220 євро, другого дня — на 20 євро більше, ніж першого, а третього — на 170 євро менше, ніж першого й другого дня разом. На яку суму було продано сувенірів третього дня?

8. У 8 гондол сідає 48 пасажирів. Скільки пасажирів розміститься в 30 гондолах?

9. Обчисли вирази.

$$70 \cdot 5 + 50$$

$$20 : 4 + 20$$

$$600 : 6 + 270$$

$$400 : 4 + 340$$

$$160 : 8 \cdot 2$$

$$140 : 7 \cdot 3$$

Задачі на знаходження четвертого пропорційного

Італія – батьківщина Цибуліно
... й Піноккіо ...

Героями казок письменників Джанні Родарі та Карла Коллоді захоплюються діти в багатьох країнах світу.

- 1.** Обчисли вирази, і ти дізнаєшся, хто є автором казок.

Джанні Родарі

$$556 - 65 : 5$$

652

«Пригоди Піноккіо»

Карло Коллоді

$$678 - 78 : 3$$

543

«Пригоди Цибуліно»

- 2.** Прочитай задачу. Розглянь короткий запис задачі в таблиці. Що є невідомим? Розв'яжи задачу.

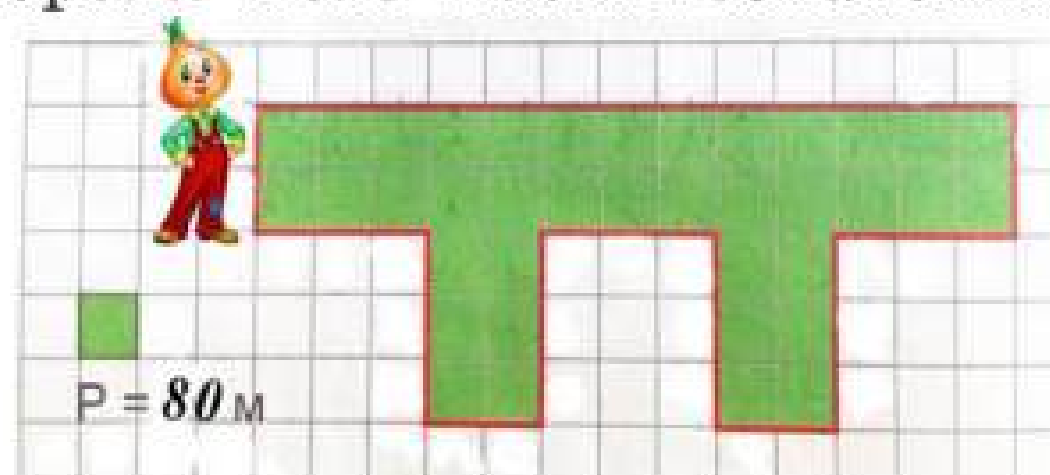
Паоло прочитав казку «Пригоди Цибуліно» за 3 дні, читаючи щодня по 16 сторінок. За скільки днів прочитає цю казку Емма, якщо вона щодня читає по 24 сторінки?

Імена	Читає щодня сторінок	Кількість днів	Загальна кількість сторінок
Паоло	16	3	однакова
Емма	24	?	

З підручника «Математика» твоїх італійських однокласників

3. Цибуліно, маленький мандрівник і борець за справедливість, вирушив у подорож. Його шлях позначений червоним кольором. Розглянь схематичне зображення шляху й обчисли, яку відстань пройшов Цибуліно.
-
- Р = 80 м

4. Під час подорожі Цибуліно побував у трьох незвичайних королівствах: Лимонії, Апельсинії, Мандаринії — і дізнався, що в них проживає 757 жителів. Скільки жителів у кожному королівстві, якщо в Лимонії та Апельсинії живе 568 жителів, а в Апельсинії і Мандаринії — 510 жителів?

5. Прочитай задачу. Розглянь короткий запис задачі в таблиці. Що є невідомим? Розв'яжи.

Казку Карла Коллоді «Пригоди Піноккіо» Франческо читав три дні по 20 сторінок щодня. За скільки днів прочитає цю казку Сільвія, якщо вона щодня читає на 5 сторінок менше?

Імена	Читає щодня сторінок	Кількість днів	Загальна кількість сторінок
Франческо	20 ←	3	однакова
Сільвія	?, на 5 с. <—	?	

6. Непосида Піноккіо відшукав італійські слова в українській мові. Обчисли вирази. Результати, менші 10, укажуть на ці слова.

макарони
 $96 : 16$

помідор
 $56 : 14$

туфлі
 $60 : 15$

готель
 $112 : 7$

комедія
 $100 : 25$

опера
 $128 : 32$

7. За 2 іграшки Цибуліно турист заплатив 120 євро. Іграшка Піноккіо коштує на 10 євро дорожче. Скільки грошей заплатив турист за 2 іграшки Піноккіо?

8. Розв'яжи рівняння.

$$17 \cdot x = 51$$

$$734 - x = 168$$

$$62 : x = 31$$

..... Третія оливками славиться

1. Обчисли вирази, і ти дізнаєшся назву столиці Греції.

$$94 : 47 \quad \text{А}$$

$$55 : 11 \quad \text{И}$$

$$63 : 21 \quad \text{Н}$$

$$48 : 12 \quad \text{Ф}$$

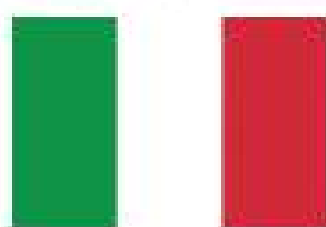
$$72 : 12 \quad \text{І}$$

2	4	6	3	5

2. Обчисли вирази. Результати з найбільшими значеннями вкажуть на державний прапор і національний одяг жителів Греції.

$$64 : 2 \cdot 3$$

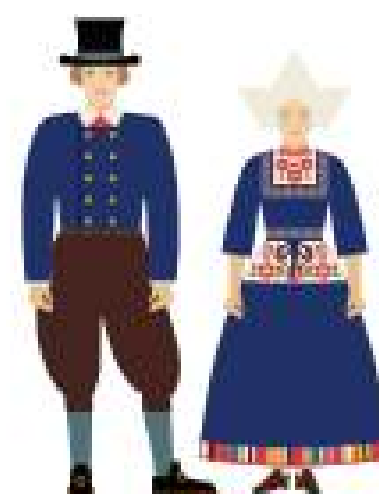
$$90 : 5 : 2$$

$$74 : 2 + 15$$

$$48 : 2 + 3$$

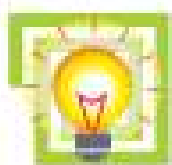
$$60 : 3 : 2$$

3. Знайди частку двома способами.

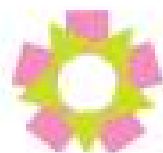
$$36 : 12$$

$$100 : 20$$

$$56 : 28$$

4. Сільвія дуже любить свого брата Лукаса, якому 24 місяці. Скільки йому років?

5. Розгляньте записи та поясніть, як знайдено кожну частку.

$$96 : 3 = (90 + 6) : 3 = 90 : 3 + 6 : 3 = 30 + 2 = 32$$

$$420 : 4 = (400 + 20) : 4 = 400 : 4 + 20 : 4 = 100 + 5 = 105$$

$$112 : 7 = (70 + 42) : 7 = 70 : 7 + 42 : 7 = 10 + 6 = 16$$

6. Обчисли частки за допомогою способу добору. Результати, менші 5, укажуть на цікаві факти про Грецію.

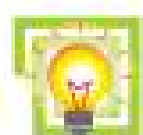
128 : 32	У Греції найбільше міжнародних аеропортів.
138 : 46	У Греції слово «ні» означає «так».
110 : 55	Грецька мова найдавніша у світі.
105 : 21	У Греції багато річок.

Греція славиться на весь світ оливковими деревами й олією.

7. У Греції щороку на 1 жителя виробляють 20 л оливкової олії. Скільки літрів оливкової олії використає сім'я із 4 осіб за 3 роки?

Греції належить більше 2000 островів. На острові Родос знаходиться найвідоміша долина метеликів.

8. Вартість квитка на острів метеликів коштує 5 євро. Скільки євро має заплатити група туристів із 20 осіб? Скільки це буде гривень? Скористайся курсом Нацбанку України.

9. У долині Родос Хлоя і Софія роблять туристам аквагрим у формі метеликів. Хлоя за 5 год роботи розмальовує 20 туристів, а Софія за 8 год — 40 туристів. За скільки годин Хлоя і Софія розмалюють 72 туристів, якщо працюватимуть разом?

10. Обчисли вирази.

$$92 : 46 \quad 63 : 21 \quad 44 : 22 \quad 96 : 32 \quad 75 : 25$$

11. Розв'яжи рівняння.

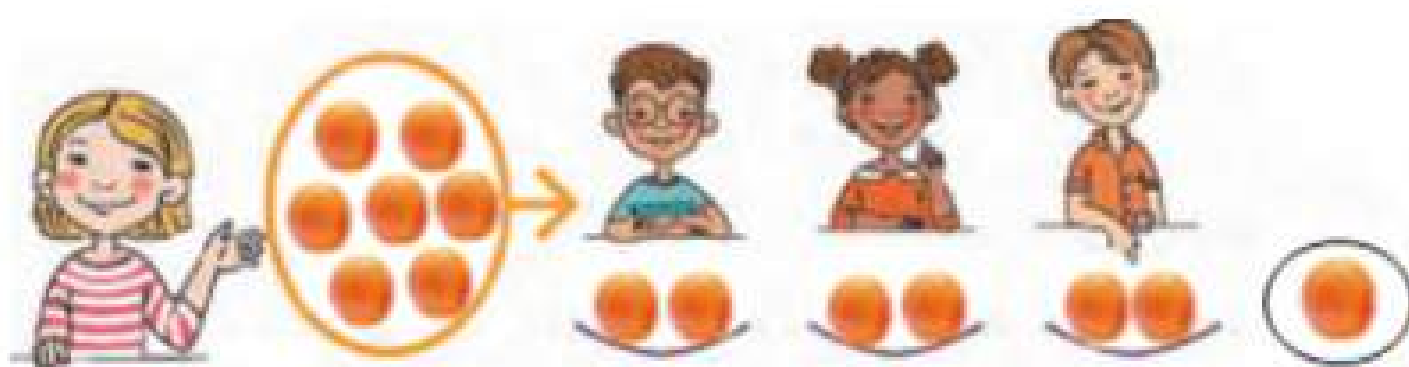
$$x : 42 = 2 \quad 450 : x = 90 \quad 120 : x = 60$$

... Треція – виробник оливкової олії ...

1. Фермер Георгій розлив 102 л оливкової олії в 10 контейнерів по 10 л у кожний. Скільки літрів олії не вмістилося в контейнери?

2. До Софії на день народження прийшли в гості Мартін, Марк та Олена. Розгляньте малюнок і скажіть, чи вдалося Софії розділити 7 апельсинів між її трьома друзями.

2 — це неповна частка.
1 — це остача.

- Скільки разів по 2 вміщується в 7?
- Скільки залишилось апельсинів?
- Запишіть рівність — $7 : 3 = 2$ (ост. 1).
- Прочитайте складену рівність: «Сім ділимо на три, у частці отримуємо два, а в остачі — один».

3. Прочитай записи.

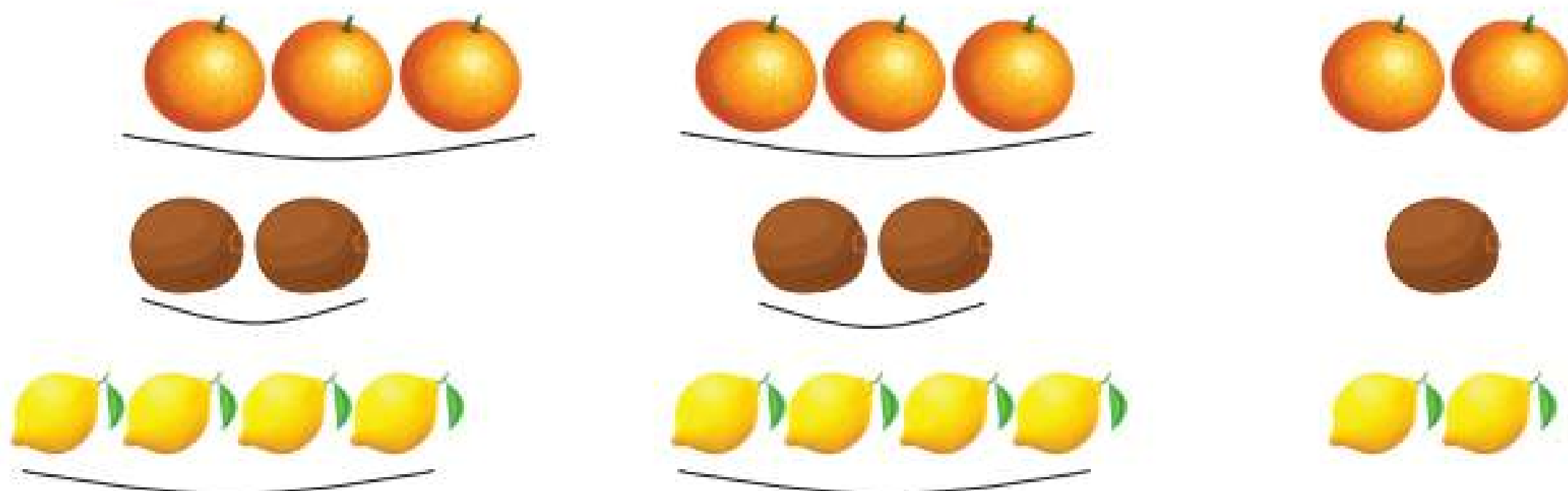
$$43 : 5 = 8 \text{ (ост. 3)}$$

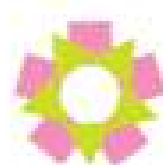
$$34 : 4 = 8 \text{ (ост. 2)}$$

$$57 : 7 = 8 \text{ (ост. 1)}$$

$$70 : 8 = 8 \text{ (ост. 6)}$$

4. Склади рівності на ділення з остачею за малюнками.

5. Розгляньте, як складено рівності на ділення. Зверніть увагу на остачу.

$$12 : 4 = 3$$

$$13 : 4 = 3 \text{ (ост. 1)}$$

$$14 : 4 = 3 \text{ (ост. 2)}$$

$$15 : 4 = 3 \text{ (ост. 3)}$$

$$16 : 4 = 4$$

$$48 : 6 = 8$$

$$49 : 6 = 8 \text{ (ост. 1)}$$

$$50 : 6 = 8 \text{ (ост. 2)}$$

$$53 : 6 = 8 \text{ (ост. 5)}$$

$$54 : 6 = 9$$

Запам'ятай!

Остача завжди менша за дільник.

6. У кіоск привезли 43 банки консервованих оливок. Продавець розставив їх на полицки по 10 банок на кожну. Скільки полицок він заповнив оливками повністю?
7. Відшукай винаходи греків, які змінили світ. На них укажуть частки з остачею. Обчисли вирази.

$$17 : 2$$

$$19 : 3$$

$$16 : 5$$

$$19 : 6$$

$$21 : 4$$

$$35 : 5$$

8. Маса 5 однакових ящиків з апельсинами 30 кг. Маса ящика з мандаринами на 2 кг більша від маси ящика з апельсинами. Яка маса 8 ящиків із мандаринами?
9. Випиши лише ті вирази, у результаті яких є частка з остачею.

$$20 : 2$$

$$30 : 3$$

$$12 : 3$$

$$14 : 2$$

$$21 : 2$$

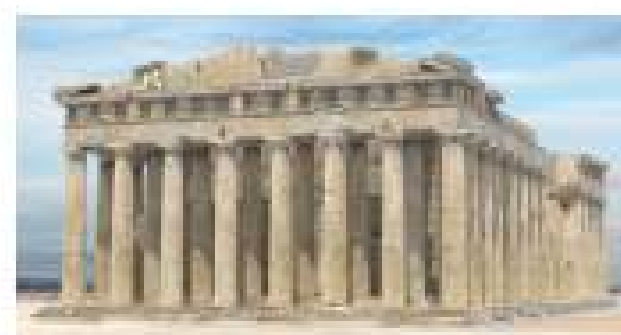
$$31 : 3$$

$$13 : 3$$

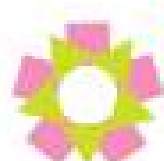
$$15 : 2$$

Греція – батьківщина Олімпійських ігор

У Греції багато історичних пам'яток. Афінський акрополь — одна з них. Йому понад 2500 років.

1. Мартін під час екскурсії до Афін зробив 43 фото акрополя і розмістив їх в альбомі по 5 фото на сторінці. Скільки сторінок заповнив фото Мартін?

2. Виконайте ділення з остачею.

$$23 : 7$$

$$65 : 9$$

$$83 : 20$$

$$103 : 10$$

Міркуйте так: потрібно поділити число 23 на 7. Знаходимо найбільше із чисел від 1 до 23, яке можна поділити на 7. Це число 21, бо $21 : 7 = 3$.

Знаходимо остачу: $23 - 21 = 2$; остача менша від дільника. Отже, $23 : 7 = 3$ (ост. 2).

3. Обчисли вирази. Частка з остачею вкаже, як називають одяг давніх греків.

$$25 : 3 \text{ — хітон}$$

$$24 : 3 \text{ — сарі}$$

$$420 : 10 \text{ — кімоно}$$

8 (ост. 1)

8

42

У Греції найбільша у світі кількість театрів.

З підручника «Математика» твоїх грецьких однолітків

4. У театрі ставили п'єсу «Одіссея». Щоб виготовити хітони для акторів, театр закупив 25 м тканини. На кожен хітон витратили по 4 м. Скільки хітонів пошили? Скільки метрів тканини залишилося?

5. Запиши вирази. Обчисли значення.

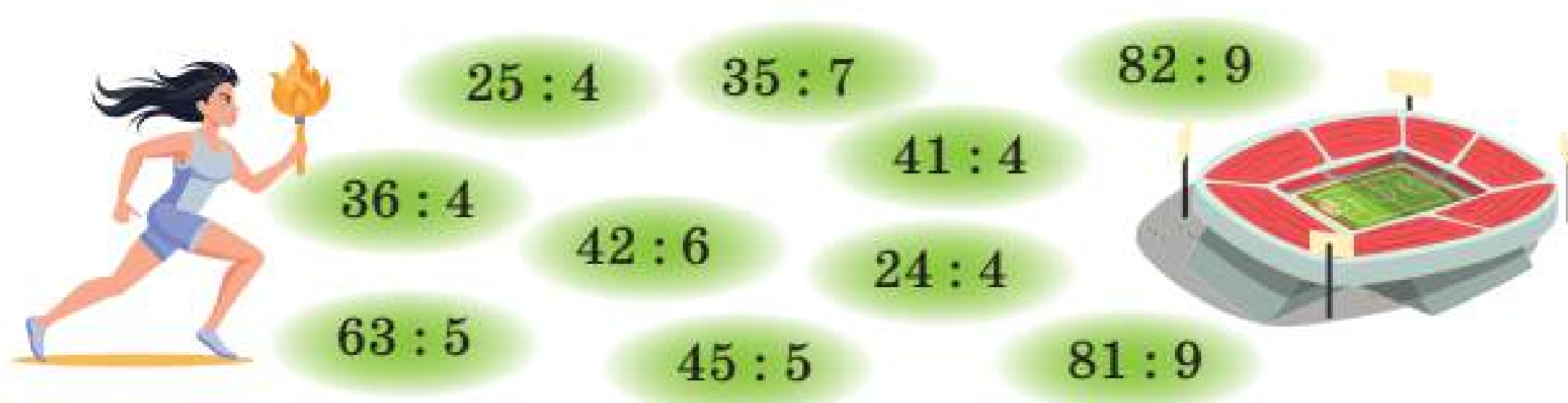
Добуток чисел 5 і 4 збільшити у 2 рази.

Від різниці чисел 724 і 326 відняти 100.

Суму чисел 250 і 320 зменшити в 10 разів.

У Греції на горі Олімп один раз на чотири роки запалюють вогонь, який спортсмени несуть у місто проведення Олімпійських ігор.

6. Допоможи спортсменці пронести олімпійський вогонь тим шляхом, де частки мають остачу.

Емблема Олімпійських ігор — п'ять переплечених кілець різного кольору, які символізують п'ять різних частин світу.

7. Обчисли вирази. Результати вкажуть на колір, яким позначено частину світу.

синій	$240 : 10 \cdot 2$		48	Європа
чорний	$400 : 5 \cdot 3$		210	Азія
червоний	$30 : 6 \cdot 2$		240	Африка
жовтий	$420 : 6 \cdot 3$		10	Америка
зелений	$560 : 7 \cdot 4$		320	Австралія

8. Обчисли вирази. Частки з остачею вкажуть на слова грецького походження в українській мові.

республіка студент екзамен квадрат куб пальто
 $24 : 5$ $18 : 4$ $31 : 5$ $43 : 6$ $50 : 7$ $42 : 7$

9. Розв'яжи рівняння.

$$x + 147 = 200$$

$$x : 3 = 45$$

$$x \cdot 3 = 48$$

>140

Перевірка правильності ділення з остачею.
Розв'язання задач

..... Іспанія – країна таємниць
і несподіванок

1. Обчисли вирази, і ти дізнаєшся назву столиці Іспанії.

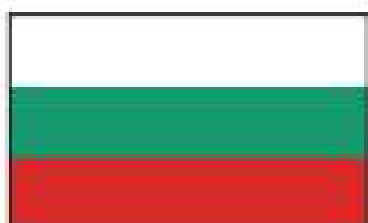
$(200 - 80) : 2$	А	$(490 + 320) : 9$	М
$(540 - 160) : 10$	И	$(180 + 320) : 10$	Р
$(530 - 280) : 10$	Д		

90	60	25	50	38	25

2. Обчисли вирази. Частки з остачею вкажуть на державний прапор і національний одяг жителів Іспанії.

$$48 : 5$$

$$35 : 5$$

$$64 : 8$$

$$64 : 7$$

$$48 : 4$$

3. Обчисли частку й остачу.

8	9	10	11	12	13	14	15	16	: 2
---	---	----	----	----	----	----	----	----	-----

- Який висновок можна зробити?

Парні числа діляться на 2 без остачі.

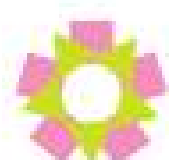
4. Виконай ділення з остачею.

$$37 : 5 \quad 42 : 2 \quad 54 : 5 \quad 33 : 5$$

- Яка остача може бути при діленні на 5?
- Чи може остача при діленні на 5 дорівнювати 8?

5. Обчисли вирази. Частки з остачею вкажуть на істинні твердження.

45 : 7	В Іспанії придумали знаменитий футбольний клич «оле-оле-оле».
57 : 8	Усі жителі Іспанії мають подвійне прізвище (батька і матері).
56 : 7	В Іспанії не люблять футбол.
34 : 6	В Іспанії туристів більше, ніж місцевих жителів.

6. Розгляньте записи. Поясніть, як складено рівності.

$$45 : 8 = 5 \text{ (ост. 5)}$$
$$45 = 5 \cdot 8 + 5$$

$$103 : 10 = 10 \text{ (ост. 3)}$$
$$103 = 10 \cdot 10 + 3$$

Щоб перевірити ділення з остачею, треба до добутку частки й дільника додати остачу. Якщо отримаємо ділене, то ділення виконано правильно.

7. Виконай ділення з остачею. Перевір.

$67 : 15$

$27 : 4$

$35 : 16$

$93 : 30$

8. В Іспанії 200 пляжів. На одному з них Леонора знайшла 68 мушель. Вона зробила намисто, використовуючи по 20 мушель на 1 разок. Скільки разків намиста виготовила Леонора? Скільки мушель залишилося?

9. У футбольному клубі 27 спортсменів поділили на команди по 11 осіб. Скільки було створено команд? Скільки гравців сіло на лаву запасних?

10. Виконай ділення з остачею. Перевір.

$35 : 3$

$78 : 8$

$67 : 9$

$56 : 6$

11. Ширина прямокутника 4 см. Це $\frac{1}{2}$ його довжини. Знайди периметр прямокутника.

... Іспанія – країна незвичайних фестивалів ...

1. Обчисли вирази. Частки з остачею вкажуть на винаходи іспанців, які змінили світ.

$$89 : 9$$

$$32 : 3$$

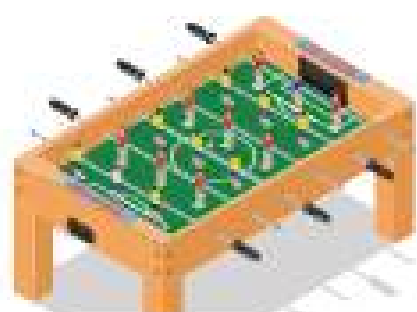
$$65 : 8$$

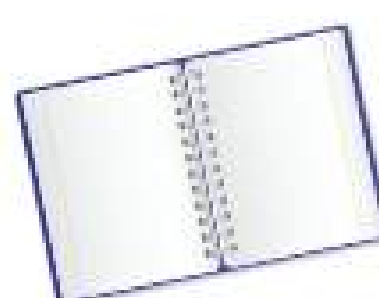
$$36 : 5$$

$$45 : 6$$

$$65 : 7$$

$$53 : 7$$

$$49 : 7$$

2. Обчисли частку й остачу.

10	14	15	20	35	37	50	: 5
----	----	----	----	----	----	----	-----

- Який висновок можна зробити?

На 5 без остачі діляться числа, запис яких закінчується цифрою 5 або 0.

3. В Іспанії є сієста (пообідній відпочинок), яка розпочинається о 12 год 30 хв і закінчується о 15 год. Яка тривалість сієсти?

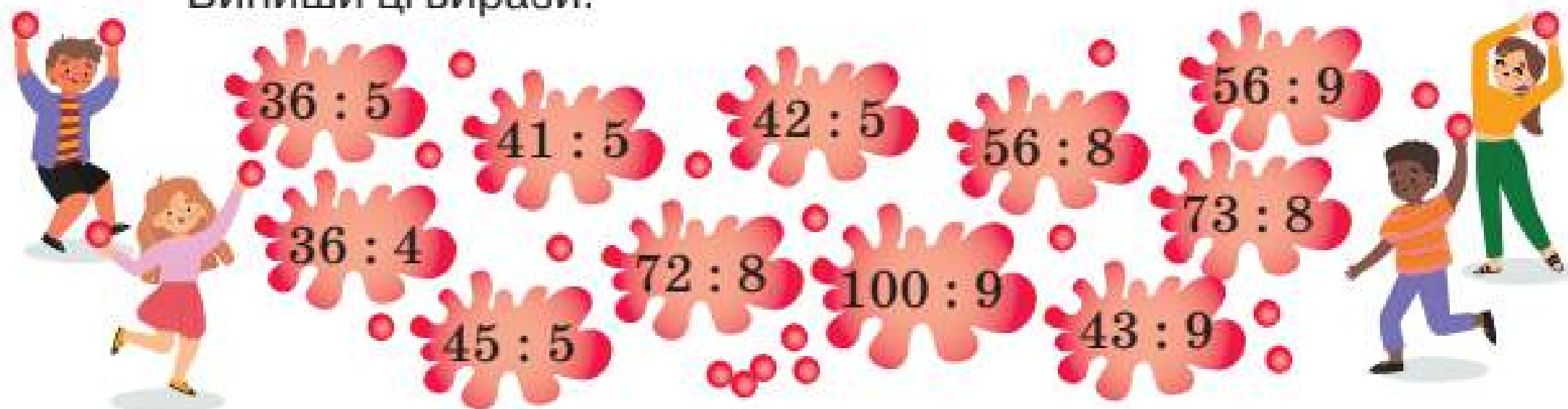
В Іспанії щороку в останню середу серпня відбувається фестиваль «Ла Томатіна» — найбільша у світі помідорна битва.

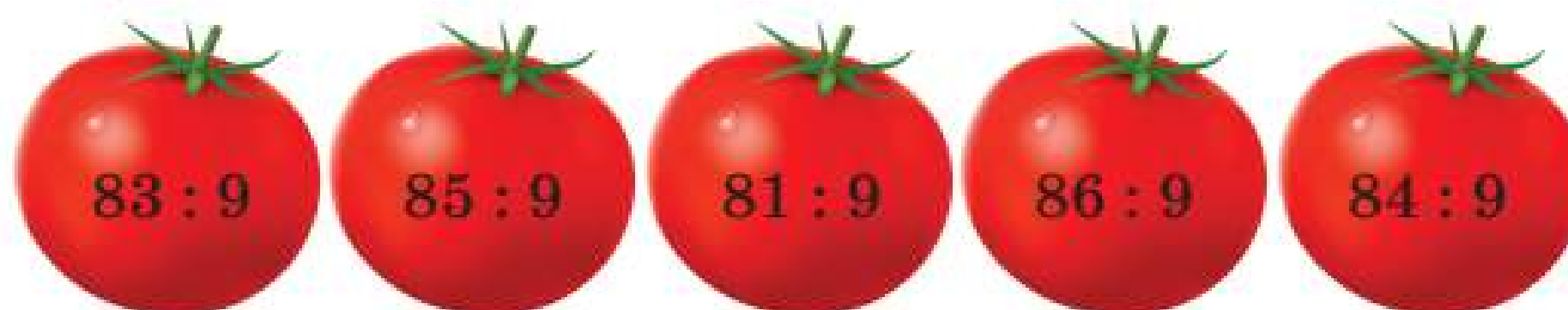
З підручника «Математика» твоїх іспанських однолітків

4. Для участі у фестивалі «Ла Томатіна» сім'я Карла взяла 122 помідори, а сім'я Софії — на 8 помідорів більше. Усі помідори розділили порівну на 10 осіб. Скільки помідорів виявилися «зайвими»?

5. Допоможи родинам купити помідори для приготування соусу. Для цього їм потрібно пройти шляхом із частками з остачею. Випиши ці вирази.

6. Відшукай «зайвий» помідор.

7. Назви слова, які з іспанської мови потрапили в українську. На них укажуть вирази з результатами, більшими 100.

$734 - 120 \cdot 2$	банан
$120 \cdot 3 - 154$	гітара
$70 \cdot 5 - 131$	карамель

лимон	$80 \cdot 3 - 112$
жасмин	$480 : 10 \cdot 3$
огірок	$150 - 7 \cdot 9$

8. Для підготовки проекту про європейські країни Антон скачав 120 мегабайтів за 10 с. Скільки секунд витратить на скачування цієї інформації Олена, якщо в її комп'ютера швидкість скачування цього самого файлу на 2 мегабайти за секунду менша, ніж у комп'ютера Антона?

9. Обчисли вирази.

$$(27 + 13) \cdot 8$$

$$(56 - 26) \cdot 9$$

$$(82 - 22) : 6$$

$$63 : (25 - 16)$$

$$120 : (26 + 14)$$

$$150 : (26 + 24)$$

>142–143

Діагностувальна робота
з аналізом

144

Повторення нумерації трицифрових чисел. Додавання і віднімання виразів, на основі нумерації чисел

... Єгипет — країна пірамід і верблюдів ...

1. Обчисли вирази, і ти дізнаєшся назву столиці Єгипту.

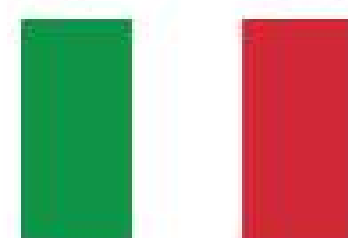
$$\begin{array}{ll} 200 + 50 + 8 & \text{А} \\ 400 + 140 + 4 & \text{Ї} \\ 736 - 700 & \text{Р} \\ 346 - 40 & \text{К} \end{array}$$

306	258	544	36

2. Обчисли вирази. Результати з найбільшими значеннями вкажуть на державний прапор і національний одяг жителів Єгипту.

$$734 + 100$$

$$728 - 100$$

$$\begin{array}{r} + 242 \\ 450 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} + 321 \\ 670 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} + 112 \\ 337 \end{array}$$

3. Запиши цифрами числа.

Вісімсот двадцять п'ять, тридцять чотири, чотириста дев'яносто три, вісімсот шість, дев'ятсот дев'яносто дев'ять.

4. Обчисли вирази. Результати, більші **500**, укажуть на істинні твердження про Єгипет.

$432 + 216$	Більша частина Єгипту — пустеля.
$310 + 226$	При температурі $+10^{\circ}\text{C}$ єгиптяни не йдуть до школи через холод.
$236 + 403$	У Єгипті найбільша річка — Ніл, одна з найдовших у світі.
$215 + 123$	У Єгипті немає верблюдів.

Корінні мешканці Єгипту — бедуїни — ведуть кочовий спосіб життя і займаються розведенням верблюдів.

5. У Сеїда було 32 одногорбих верблюди, а двогорбих — на 16 більше. Він подарував $\frac{1}{8}$ верблюдів своєму братові для започаткування бізнесу — катання туристів. Скільки верблюдів залишилося в Сеїда?
6. Давид займається катанням туристів на верблюдах. Одна година катання на верблюді коштує 3 єгипетські фунти. Скільки грошей заробить Давид за 5 годин, якщо туристів кататимуть на 10 верблюдах?
7. Скільки грошей залишиться в Давида, якщо сума податку становить $\frac{1}{10}$ від заробітку?
8. Обчисли вирази. Результати, менші 200, укажуть на винаходи єгиптян, які змінили світ. Назви їх.

$$567 - 100 \cdot 5$$

$$300 \cdot 2 - 480$$

$$40 \cdot 2 + 502$$

$$346 - 80 \cdot 3$$

$$(420 - 400) \cdot 5$$

$$(900 - 870) \cdot 10$$

9. Обчисли вирази.

$$\begin{array}{r} + 673 \\ 124 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} - 230 \\ 138 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} + 924 \\ 413 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} + 758 \\ 232 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} - 986 \\ 374 \end{array}$$

10. Дано квадрат, периметр якого 12 см. Побудуй квадрат, периметр якого на 4 см більший. Якою буде довжина сторони квадрата?

145

Повторення нумерації трицифрових чисел.
Додавання і віднімання чисел, на основі
нумерації чисел

... Єгипет – країна пірамід і верблюдів ...

1. Обчисли вирази. Результати, більші 200, укажуть на нові цікаві факти про Єгипет. Назви їх.

400 – 250	Усі єгиптяни вміють читати.
540 – 124	Єгиптяни перші винайшли папір і чорнило.
678 – 250	Єгиптяни стали першими, хто визначив 365 днів у році та 24 години в добі.
956 – 324	Кішку в Єгипті вважають священною твариною.

2. У Єгипті розмовляють арабською мовою. Деякі слова з арабської мови ввійшли в українську. Обчисли вирази. Частки з остачею вкажуть на ці слова.

кава
48 : 5

алгебра
25 : 8

цифра
42 : 5

халва
37 : 6

сорочка
74 : 8

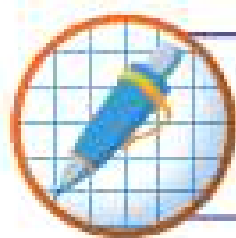
тариф
43 : 7

3. Обговори й обчисли із сусідом / сусідкою по парті вирази біля правильних, на твою думку, тверджень.

У Стародавньому Єгипті правила	
675 – 143	царі
284 + 232	депутати
784 – 626	фараони
Фараонів ховали	
315 + 171	у кургані
752 – 151	у колумбарії
643 – 122	у піраміді

Єгипетські піраміди — усипальниці фараонів.

З підручника «Математика» твоїх єгипетських однолітків

Школярка Дая багато читала про єгипетські піраміди й захотіла їх побачити, але з Каїру доїхати до них непросто.

4. В автопарку, де батько Даї орендував машину, було 30 автомобілів. Джипи мали по 6 коліс, а легкові машини — по 4 колеса. Скільки автомобілів було в автопарку, якщо всього в них 168 коліс?
5. Вхід на територію єгипетських пірамід коштує 12 єгипетських фунтів. Яку решту отримав тато зі 100 фунтів, якщо він купив квитки собі й мамі?
6. Під час відвідування єгипетських пірамід Дая запитала в тата:
 - Яка висота піраміди?
 - Вона в 100 разів вища від тебе, — сказав тато.
 - Яка висота піраміди, якщо зріст Даї 1 м 50 см?
7. Дая з батьками виїхала на екскурсію до пірамід о 8 год 40 хв. Додому вони повернулися о 16 год. Скільки часу сім'я Даї була на екскурсії, якщо дорога туди й назад тривала 3 години?

8. Обчисли вирази.

$$54 : 18$$

$$37 \cdot 2$$

$$180 : 10$$

$$19 : 8$$

$$42 : 21$$

$$240 : 3$$

$$420 : 7$$

$$23 : 9$$

9. Розв'яжи рівняння.

$$x - 158 = 652$$

$$x + 126 = 359$$

$$873 - x = 452$$

146

Повторення письмового віднімання трицифрових чисел

Єгипет — країна пірамід і незвичних сувенірів

1. Обчисли вирази під світлинами транспорту, яким можна з України дістатися до Єгипту.

$$900 - 137$$

$$801 - 252$$

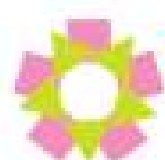
$$700 - 236$$

$$600 - 324$$

2. Туристи виїхали з готелю на екскурсію трьома автобусами. У перший автобус сіло 28 туристів, у другий — 30, а в третій — 32 туристи. Чи можна туристів розмістити порівну в 3 автобуси?

3. Обчисліть вирази. За допомогою ключа ви розшифруєте єгипетське прислів'я.

1
$$\begin{array}{r} + 173 \\ 416 \end{array}$$

3
$$\begin{array}{r} - 853 \\ 237 \end{array}$$

5
$$\begin{array}{r} - 945 \\ 387 \end{array}$$

7
$$\begin{array}{r} - 803 \\ 538 \end{array}$$

9
$$\begin{array}{r} + 564 \\ 279 \end{array}$$

2
$$\begin{array}{r} - 576 \\ 324 \end{array}$$

4
$$\begin{array}{r} + 348 \\ 426 \end{array}$$

6
$$\begin{array}{r} + 438 \\ 262 \end{array}$$

8
$$\begin{array}{r} + 249 \\ 286 \end{array}$$

Ключ:

589
усе

774
боїться

535
боїться

616
світі

700
але

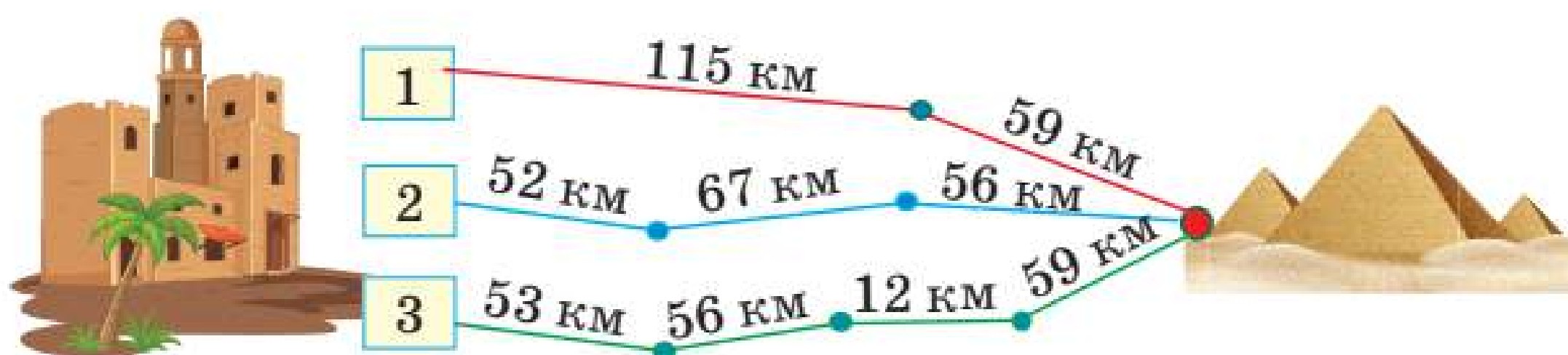
558
часу,

265
час

843
пірамід

252
на

4. Розглянь ілюстрації. Від готелю до пірамід прокладено маршрути.

Дай відповіді на запитання.

- Яка довжина кожного маршруту?
 - Яким кольором позначений найдовший маршрут?
 - Відправлення з готелю о 10:00. До пірамід туристи їхали 2 год 30 хв, а назад — 3 год 15 хв. Біля пірамід вони були 2 год. Яка тривалість екскурсії? О котрій годині вони повернулися до готелю?
5. На одному з єгипетських базарів можна придбати такі сувеніри (ціна вказана в гривнях).

262

315

242

310

- Яку решту отримав кожен турист із 1000 грн, якщо придбав 1 сувенір?
- Який із цих сувенірів придбав / придбала б ти? Склади про це задачу.

6. Обчисли вирази.

$$800 - (354 + 126)$$

$$415 - (700 - 343)$$

$$326 + (800 - 526)$$

$$902 - 457 + 116$$

$$806 - 537 + 219$$

$$605 - 426 + 115$$

7. Накресли квадрат із довжиною сторони, яка в три рази коротша від довжини поданого відрізка. Визнач периметр квадрата.

147

Письмове множення на одноцифрове число

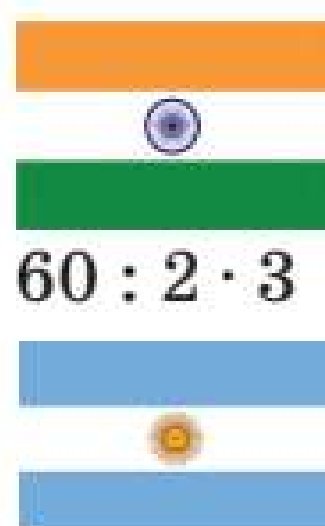
.....Індія – країна таємниць і загадок.....

1. Обчисли вирази, і ти дізнаєшся назву столиці Індії.

$66 : 2$	Ю	$27 \cdot 2$	Е
$90 : 4$	І	$30 \cdot 5$	Ь
$24 \cdot 2$	Л	$15 \cdot 4$	Д
$21 \cdot 3$	Н		

63	150	33	-	60	54	48	360

2. Обчисли вирази. Результати з найбільшими значеннями вкажуть на державний прапор і національний одяг жителів Індії.

$$60 : 2 \cdot 3$$

$$96 : 3 \cdot 2$$

$$96 : 3 : 4$$

$$90 : 4 : 3$$

$$90 : 4 : 10$$

Дію множення, як і дію додавання, можна виконувати в стовпчик.

3. Розгляньте зразок множення.

Міркуйте так: потрібно помножити число 48 на 3.

Множимо одиниці:

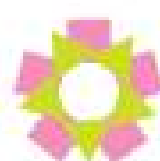
$$8 \text{ од.} \cdot 3 = 24 \text{ од.}; 24 \text{ од.} \text{ — це } 2 \text{ д. } 4 \text{ од.}$$

Цифру 4 пишемо під одиницями, а 2 десятки запам'ятовуємо (ставимо крапку) і додаємо до десятків після множення десятків.

$$\text{Множимо десятки: } 4 \text{ д.} \cdot 3 = 12 \text{ д.}$$

До 12 десятків додаємо 2 десятки, які отримали, коли множили одиниці. Буде 14 десятків, або 1 сотня і 4 десятки. Записуємо цифру 4 під десятками, а 1 сотню — ліворуч від десятків. Читаємо відповідь: 144.

	4	8
×		3
	1	4
		4

4. Розгляньте, як записують числа під час множення.

$$2 \cdot 4$$

$$\begin{array}{r} 2 \\ \times 4 \\ \hline 8 \end{array}$$

$$5 \cdot 3$$

$$\begin{array}{r} 5 \\ \times 3 \\ \hline 15 \end{array}$$

$$12 \cdot 4$$

$$\begin{array}{r} 12 \\ \times 4 \\ \hline 48 \end{array}$$

$$121 \cdot 3$$

$$\begin{array}{r} 121 \\ \times 3 \\ \hline 363 \end{array}$$

5. Виконай множення.

$$\begin{array}{r} 42 \\ \times 4 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 34 \\ \times 3 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 121 \\ \times 4 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 311 \\ \times 4 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 221 \\ \times 3 \\ \hline \end{array}$$

Зверни увагу!

Під час виконання письмового множення (у стовпчик) виконуємо порозрядне множення. Починаємо множити з нижчого розряду — з одиниць.

6. Обчисли вирази. Результати, більші 200, укажуть на факти, які властиві Індії.

$64 \cdot 4$	Індія — потужна військова держава, але за останні 10 тисяч років вона не воювала на території іншої країни.
$125 \cdot 5$	Індуси — найбільш англомовна нація світу.
$147 \cdot 3$	В Індії зародилися основи хірургії.
$184 \cdot 2$	В Індії корів вважають священними тваринами.

7. Виконай письмово множення.

$$\begin{array}{r} 39 \\ \times 4 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 45 \\ \times 3 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 126 \\ \times 4 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 149 \\ \times 4 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 132 \\ \times 3 \\ \hline \end{array}$$

8. Турист у Каїрі придбав 4 пакети чаю по 65 г у кожному та 7 пакетів по 75 г у кожному. Скільки всього грамів чаю придбав турист?

9. Виконай множення в стовпчик.

$$123 \cdot 6$$

$$134 \cdot 5$$

$$112 \cdot 7$$

$$415 \cdot 2$$

.....Індія – країна таємниць і несподіванок.....

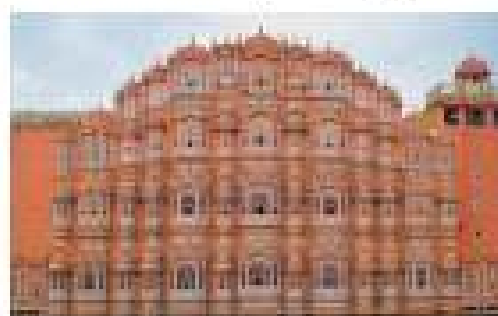
1. Обчисли вирази під зображеннями архітектурних шедеврів Індії.

Тадж-Махал

$$115 \cdot 4$$

Палац вітрів

$$343 \cdot 2$$

Києво-Печерська лавра

$$112 \cdot 5$$

2. Запиши кожне число як суму розрядних доданків.

314

103

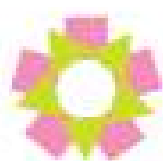
560

805

302

320

- У яких сумах записано всього два доданки? Чому?

3. Розгляньте записи та прочитайте пояснення.

Міркуйте так: потрібно помножити 103 на 2 .

Множимо одиниці: $3 \text{ од.} \cdot 2 = 6 \text{ од.}$;

пишемо цифру 6 під одиницями.

Множимо десятки: $0 \text{ д.} \cdot 2 = 0 \text{ д.}$;

пишемо цифру 0 під десятками.

Множимо сотні: $1 \text{ с.} \cdot 2 = 2 \text{ с.}$;

пишемо цифру 2 під сотнями.

Читаємо відповідь: 206 .

$$\begin{array}{r} \times 103 \\ 2 \\ \hline 206 \end{array}$$

4. Обчисли вирази. Результат із більшим значенням укаже на традиційне вбрання індійок.

сарі

$$802 - 208 \cdot 2$$

кімоно

$$803 - 304 \cdot 2$$

5. Порівняй вирази. Що в них спільне, а що відмінне? Запиши в зошит та обчисли вирази.

$17 \cdot 4$

$45 \cdot 2$

$23 \cdot 3$

$38 \cdot 2$

$107 \cdot 4$

$405 \cdot 2$

$203 \cdot 3$

$308 \cdot 2$

6. В ательє з білої тканини пошили 18 костюмів, витрачаючи на кожний по 5 м тканини, а на 5 костюмів — по 6 м чорної тканини. У скільки разів більше витратили білої тканини, ніж чорної?

- За поданою таблицею склади обернену задачу.

	Кількість костюмів	Кількість м на 1 костюм	Загальна кількість м
Біла	?	5 м	?, у 3 рази >
Чорна	5	6 м	?

- Які ще обернені задачі можна скласти?
7. На пошиття одного сарі потрібно 6 м тканини. Скільки сарі можна пошити з 54 метрів тканини?
8. Обчисли вирази. Результати, більші 500, укажуть на рослини, батьківщина яких — Індія.

баньян

$203 \cdot 3$

огірок

$215 \cdot 4$

лотос

$128 \cdot 4$

береза

$203 \cdot 2$

9. У флориста було 20 лотосів. Він зробив із них 6 квіткових композицій. Скільки лотосів в одній композиції?

В одного флориста було 14 лотосів, а в іншого 28. Вони зробили з них квіткові композиції по 7 штук у кожній. Скільки композицій зробили два флористи разом? На скільки більше композицій зробив другий флорист, ніж перший?

10. Обчисли вирази.

$257 \cdot 3 - 543$

$36 \cdot 4 + 58 \cdot 3$

$431 \cdot 2 - 86 \cdot 3$

$947 - 24 \cdot 9$

$256 \cdot 3 - 112 \cdot 4$

$318 \cdot 3 - 95 \cdot 6$

149

Повторення множення на розрядні числа.
Письмове множення на розрядне число
виду $13 \cdot 60$

... *Індія – країна несподіваних винаходів* ...

1. Аніла з Рашидом відвідали магазин сувенірів, щоб придбати подарунок українським друзям. Розглянь малюнки. Яку решту отримають Аніла та Рашид із 1000 рупій, якщо придбають 1 сувенір.

Рупія — індійська грошова одиниця.

286 рупій

315 рупій

423 рупії

724 рупії

2. Обговори із сусідом / сусідкою по парті, що із цих сувенірів хотів би / хотіла б придбати ти. Запропонуй свою задачу.
3. Заміни кожне з розрядних чисел: 40, 50, 600 — добутком за зразком.

$$40 = 4 \cdot 10$$

4. Виконай множення послідовно.

$$9 \cdot 70$$

$$4 \cdot 200$$

$$9 \cdot 80$$

5. Розгляньте записи та поясніть обчислення.

$$13 \cdot 60 = 780$$

$$6 \cdot 10$$

$$13 \cdot 6 = 78$$

$$78 \cdot 10 = 780$$

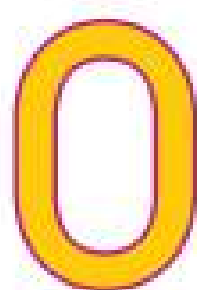
Цей добуток можна записати в стовпчик.

$$\begin{array}{r} 13 \\ \times 60 \\ \hline 780 \end{array}$$

Зверни увагу!

Як записують другий множник під час виконання письмового множення на розрядне число, що закінчується на нуль.

6. Виконай письмово множення (у стовпчик). Результати, більші 700, укажуть на винаходи індійців.

$12 \cdot 60$

$19 \cdot 40$

$24 \cdot 30$

$12 \cdot 30$

Індія — батьківщина шахів. Шахи — захоплива гра, яка розвиває логічне мислення і математичні здібності. У школах Індії гра в шахи — обов'язковий навчальний предмет.

7. Обчисли вирази. Результати вкажуть, як називають фігури в шахах.

$16 \cdot 20$

320 пішак (8 шт.)

$45 \cdot 20$

$19 \cdot 40$

760 тура (2 шт.)

630 кінь (2 шт.)

$37 \cdot 20$

$21 \cdot 30$

900 слон (2 шт.)

740 ферзь (1 шт.)

$18 \cdot 30$

540 король (1 шт.)

Для майбутніх гросмейстерів

Кожна фігура «ходить» по-різному. Наприклад, кінь рухається на 2 клітинки по вертикалі, а потім на одну по горизонталі, або навпаки, тобто буквою Г.

Навчися грати в шахи — це краще, корисніше й цікавіше, ніж ігри в телефоні.

8. Тато купив дітям шашки й шахи. Шашки коштують 92 грн, а шахи — у 6 разів дорожче. Яку решту отримав тато, якщо розплатився купюрою в 1000 грн?

9. Обчисли вирази в стовпчик.

$17 \cdot 50$

$19 \cdot 30$

$27 \cdot 20$

$23 \cdot 30$

$16 \cdot 40$

$15 \cdot 30$

$38 \cdot 20$

$13 \cdot 50$

... Китай — країна давніх традицій і винаходів ...

1. Обчисли вирази, і ти дізнаєшся назву столиці Китаю.

$402 \cdot 2 \quad \text{Е}$

$115 \cdot 3 \quad \text{І}$

$214 \cdot 4 \quad \text{Н}$

$67 \cdot 5 \quad \text{П}$

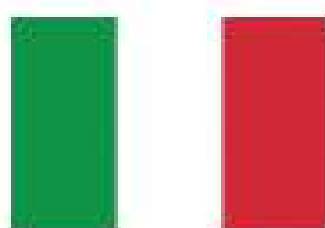
$84 \cdot 3 \quad \text{К}$

335	804	252	345	856

2. Обчисли вирази. Частки з остачею укажуть на державний прапор і національний одяг жителів Китаю.

$720 : 100$

$720 : 10$

$91 : 30$

$600 : 2$

$900 : 3$

3. Обчисли вирази. Результати з остачею вкажуть на істинні твердження.

$(215 - 173) : 5$	Китай — одна з країн із найбільшою кількістю жителів.
$(100 - 68) : 3$	У Китаї існує 206 мов.
$(307 - 216) : 9$	Китайці їдять усе, що рухається: змії, скорпіонів, ящірок.
$(109 - 64) : 5$	Китайці постійно носять маски індивідуального захисту.

4. Група з 53 туристів вирушила в подорож до Великої китайської стіни на кількох автобусах, кожний з яких уміщував 20 пасажирів. Скільки автобусів знадобилося для цих туристів? Чи є в цих автобусах вільні місця?
5. Туристична подорож до Великої китайської стіни розпочалася о 9 год і тривала 7 год. Який із годинників показує час закінчення подорожі?

6. Котру годину показують електронні годинники? Назви, яка це частина доби.

7. Віднови рівності.

$$2 \text{ год} = \square \text{ хв}$$

$$3 \text{ год } 20 \text{ хв} = \square \text{ хв}$$

$$2 \text{ хв } 40 \text{ с} = \square \text{ с}$$

$$140 \text{ хв} = \square \text{ год } \square \text{ хв}$$

$$100 \text{ хв} = \square \text{ год } \square \text{ хв}$$

$$200 \text{ с} = \square \text{ хв } \square \text{ с}$$

8. У магазині Пекіна турист купив кавовий сервіз за 90 юанів і чайний сервіз, який на 6 юанів дешевший. Скільки юанів коштують обидва сервізи?
- Щоб дізнатися, скільки це гривень, вартість сервізів помнож на 5.

9. Розв'яжи рівняння.

$$x - 134 = 259$$

$$x + 164 = 800$$

$$x + 60 = 74$$

10. Обчисли вирази.

$$1000 - (252 + 248)$$

$$(189 + 451) : 10$$

$$752 - 217 - 343$$

$$(250 - 20) : 100$$

$$285 + 396 - 417$$

$$4 \cdot (100 - 42)$$

... Особливості китайської культури ...

- Обчисли вирази. Результат із найбільшим значенням укаже на ведмедя, який є символом Китаю.

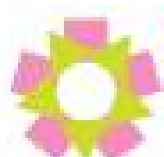
$$(18 : 2) \cdot 10$$

$$(40 : 2) \cdot 5$$

$$(40 : 8) \cdot 10$$

- Розгляньте записи та прочитайте пояснення.

Якщо важко виконати ділення усно,
то його виконують письмово.

$$\begin{array}{r} 92 \overline{) 4} \\ 8 \overline{) 23} \\ 12 \\ 12 \\ 0 \end{array}$$

Міркуйте так: потрібно поділити **92** на **4**.

Визначаємо кількість цифр у частці. Для цього знаходимо перше неповне ділене.

Число **92** містить **9** десятків: $9 > 4$. **9 десятків** — перше неповне ділене.

Отже, перша цифра в частці позначатиме десятки, тому в частці буде 2 цифри.

Ділимо десятки.

Поділимо $9 : 4$, у частці буде **2 десятки**.

Помножимо: $4 \cdot 2 = 8$. Поділили **8 десятків**.

Віднімаємо: $9 - 8 = 1$. Залишилося поділити **1 десяток**.

Порівнюємо остачу з дільником: $1 < 4$.

Ділимо одиниці: **1 десяток і 2 одиниці** — це **12 одиниць** (друге неповне ділене).

Поділимо: $12 : 4 = 3$. У частці буде **3 одиниці**.

Помножимо: $4 \cdot 3 = 12$. Поділили **12 одиниць**.

Віднімаємо: $12 - 12 = 0$. Поділили всі одиниці.

Читаємо відповідь: **23**.

3. Допоможи панді пройти до бамбукового лісу. Для цього обчисли частки.

$96 : 4$

$78 : 3$

$74 : 2$

$87 : 3$

$32 : 6$

$92 : 2$

$96 : 6$

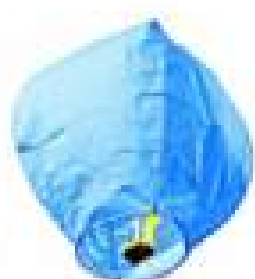
$12 : 4$

Усі панди на планеті — власність Китаю!

Китай не продає панд, а здає їх в оренду зоопаркам.

4. У Китаї щороку відбувається фестиваль ліхтариків. Люди запускають у нічне небо тисячі ліхтариків. Серед ліхтариків відшукай ліхтарик школярки Чунь Сяо, вираз біля якого має найбільше значення.

$72 : 2$

$78 : 6$

$72 : 3$

$60 : 4$

$51 : 3$

5. У школі, де навчається Чунь Сяо, 900 учнів. З них 245 займаються плаванням, бігом — на 176 учнів більше, а решта — іншими видами спорту. Скільки учнів займаються іншими видами спорту?

6. У класі Чунь Сяо навчається 30 учнів. На уроці фізкультури для веселих стартів потрібно було утворити кілька команд по 9 учнів у кожній. Скільки команд утворили? Скільки учнів залишили в запасних?

7. Обчисли вирази з остачею.

$52 : 4$

$25 : 3$

$42 : 3$

$90 : 6$

$50 : 9$

$28 : 3$

$23 : 3$

$57 : 6$

$41 : 4$

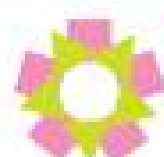
$37 : 6$

$45 : 8$

$73 : 8$

Повторення ділення трицифрових чисел на одноцифрове число. Письмове ділення чисел виду $628 : 4$

... Китай – країна несподіваних винаходів ...

1. Розгляньте ділення трицифрового числа на одноцифрове (усне й письмове).

$$628 : 4 = (400 + 200 + 28) : 4 = 400 : 4 + 200 : 4 + 28 : 4 = 100 + 50 + 7 = 157$$

Визначаємо кількість цифр у частці.

Для цього знаходимо перше неповне ділене. Число **628** містить 6 сотень. **$6 \geq 4$** .

6 — перше неповне ділене. Отже, перша цифра частки позначатиме сотні, тому всього в частці буде **3 цифри**.

с. д. о. д.

$$\begin{array}{r} 6284 \\ - 4 \\ \hline 22 \\ - 20 \\ \hline 28 \\ 28 \\ \hline 0 \end{array}$$

с. д. о. д.

Ділимо сотні	Ділимо десятки
<p>Поділимо 6 на 4.</p> <p>У частці буде 1 сотня.</p> <p>Помножимо: $1 \cdot 4 = 4$.</p> <p>Поділили 4 сотні.</p> <p>Віднімаємо: $6 - 4 = 2$.</p> <p>Залишилося поділити 2 сотні.</p> <p>Порівнюємо остачу з дільником: $2 < 4$.</p>	<p>2 сотні й 2 десятки — це 22 десятки (друге неповне ділене).</p> <p>Продовжте міркування самостійно.</p>

Китай знаменитий Великим шовковим шляхом — системою давніх торгових доріг.

2. Допоможи каравану верблюдів пройти Великим шовковим шляхом. Він має іти шляхом із виразами, результати яких менші 50.

65 : 5

134 : 2

96 : 2

480 : 10

75 : 3

69 : 3

96 : 4

44 : 2

3. Обчисли вирази біля правильних, на твою думку, тверджень.

Рис вирощують	Найшвидше росте рослина
$74 : 2$ на залитих водою полях	$81 : 3$ бамбук
$81 : 3$ у пустелі	$54 : 2$ баобаб
$54 : 2$ у савані	$51 : 3$ сосна

4. Обчисли вирази під винаходами китайців, які змінили світ.

$$345 : 3$$

$$936 : 3$$

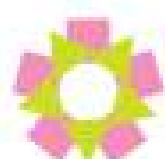
$$988 : 4$$

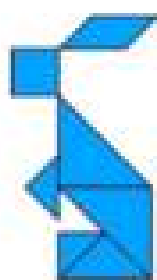
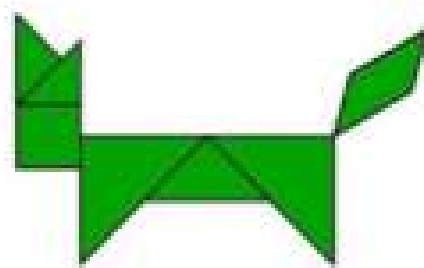
$$815 : 5$$

5. Для виготовлення парашута потрібно 12 м синьої тканини, а рожевої — у 2 рази менше. Скільки метрів тканини потрібно для виготовлення 20 парашутів?

Китай — батьківщина танграма, однієї з улюблених розвивальних ігор твоїх китайських однолітків.

6. Зробіть танграм — паперовий квадрат розміром 10×10 см розріжте на 7 частин так, як показано на малюнку. Із цих частин складіть подані зображення тварин і предметів.

• Складіть із паперу інші фігури.

7. Розв'яжи рівняння.

$$245 : x = 5$$

$$x \cdot 3 = 699$$

$$x : 8 = 123$$

8. Обчисли вирази.

$$342 : 3$$

$$448 : 4$$

$$96 : 2$$

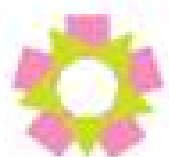
$$200 : 4$$

153

Повторення вивчених випадків ділення.

Письмове ділення чисел виду $141 : 3$

... Японія – Країна сонця, що сходить ...

1. Розгляньте знаходження частки $141 : 3$.

$$141 : 3 = (120 + 21) : 3 = 120 : 3 + 21 : 3 = 40 + 7 = 47$$

Визначаємо кількість цифр у частці. Для цього знаходимо перше неповне ділене. У діленому є **1 сотня**. **1 сотню** не можна поділити на **3** так, щоб у частці були сотні. Утворимо перше неповне ділене з **1 сотні й 4 десятків**.

14 д. — це буде перше неповне ділене. Отже, у частці найвищим розрядом будуть десятки. Результат ділення — двоцифрове число.

Ділимо десятки: $14 : 3$, буде **4 десятки**.

Продовжте міркування самостійно.

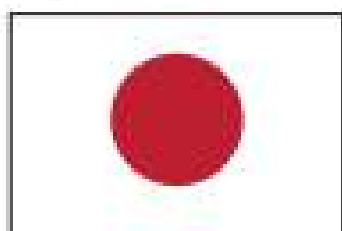
С.	Д.	ОД.							
1	4	1	3						
-	1	2		4	7				
	-	2	1						
		-	2	1					
			0						

2. Обчисли вирази, і ти дізнаєшся назву столиці Японії.

$$\begin{array}{ll} 988 : 4 & \text{О} \\ 628 : 4 & \text{І} \end{array} \quad \begin{array}{ll} 345 : 3 & \text{К} \\ 916 : 2 & \text{Т} \end{array}$$

458	247	115	157	247

3. Обчисли вирази. Результати з найбільшими значеннями вкажуть на державний прапор і національний одяг жителів Японії.

$$210 : 3$$

$$150 : 3$$

$$480 : 2$$

$$560 : 2$$

$$420 : 2$$

4. Розклади числа на розрядні доданки.

$$730 \quad 156 \quad 811 \quad 704 \quad 740$$

5. Розглянь частки й визнач, у яких із них у результаті буде двоцифрове число. Обґрунтуй.

$564 : 6$

$162 : 3$

$216 : 2$

$476 : 4$

6. Обчисли вирази. Частки з двоцифровим числом у результаті вкажуть на істинні твердження про Японію.

$201 : 3$	Японія — країна передових технологій.
$168 : 3$	Навчальний рік у Японії починається у квітні.
$245 : 5$	У Японії немає смітєвих баків.
$468 : 4$	Улюблена їжа японців — борщ.
$203 : 7$	У Японії замість підпису ставлять іменну печатку.

7. Обчисли вираз біля правильної, на твою думку, назви японського національного одягу.

$945 : 3$ сарі

$868 : 4$ кімоно

$308 : 4$ вишиванка

8. На пошиття 4 костюмів кімоно було витрачено 24 м тканини. Скільки костюмів кімоно можна пошити з 258 метрів тканини?

На вулицях японських міст є стійки з парасольками. Якщо розпочинається дощ, можна взяти будь-яку парасольку, а коли дощ закінчиться — поставити в стійку в будь-якому іншому місці.

9. Скільки парасольок було в стійці, якщо після того, як 4 групи туристів по 12 осіб у кожній узяли по парасольці, у стійці залишилося 52 парасольки?

10. Маса 5 пакетів рису становить 625 г. Яка маса 8 таких самих пакетів рису?

11. Обчисли вирази.

$652 - 652 : 4$

$951 - 951 : 3$

$564 - 564 : 4$

... Японія – Країна сонця, що сходить ...

1. Обчисли вирази. Результати, більші 500, укажуть на істинні твердження про Японію.

$357 + 268$	У Японії поважають тих, хто може сказати їхньою мовою хоча б дві фрази.
$324 \cdot 3$	Японці ніколи не запрошують гостей додому.
$452 + 265$	У японському метро в час пік є окремі вагони для жінок і дівчат.
$973 - 629$	Японці не люблять працювати.

Сакура — одна з улюблених рослин японців.

2. На центральній площі міста висадили 345 саджанців сакури, а в парку — у 5 разів менше. Скільки всього сакур висадили?

3. Обчисли вирази під винаходами японців. Можеш скористатися інтернетом.

мікро-
комп'ютер

$$412 - 275$$

відеокамера

$$824 - 638$$

QR-код

$$545 - 297$$

флеш-
пам'ять

$$563 + 175$$

плеєр

$$900 - 333$$

компакт-диск

$$437 + 189$$

калькулятор

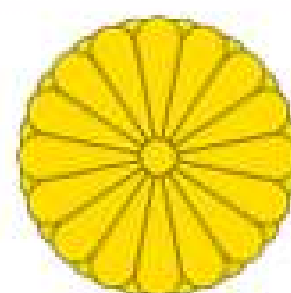
$$187 + 359$$

шахи

$$352 + 189$$

Японія — країна, у якої немає герба. Його замінює зображення хризантеми, яка слугує державною емблемою країни.

4. Садако з мамою обгородили парканом клумбу з хризантемами завдовжки 8 м, завширшки 6 м. Скільки вони заплатили за паркан, якщо 1 погонний метр паркану коштує 6 японських єн?

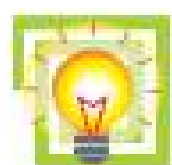
Єна — японська грошова одиниця.

- Щоб дізнатися, скільки це коштує в гривнях, поділи вартість паркану на 3.

Основні правила гри-головоломки судоку

Кожний рядок має містити числа від 1 до 9, до того ж кожне число можна використати один раз.

5. **Судоку** — улюблена математична гра-головоломка японців. Суть її полягає в заповненні чисел у клітинках. Відскануй запропоновані судоку або відшукай в інтернеті подібні та розв'яжи їх. Судоку бувають різної складності. Почни з найпростіших.

2	3	2	4
4		3	1
3	1		2

2		3	1
	1		
1		4	
	3		2

1		3	
4		2	1
	4		2
		4	

6. Компанія виставила на продаж 125 відеокамер, комп'ютерів — на 65 менше, а плеєрів — у 2 рази більше, ніж відеокамер і комп'ютерів разом. Скільки всього товару виставила компанія на реалізацію?

7. Розв'яжи рівняння.

$$572 - c = 134$$

$$65 : x = 5$$

$$c \cdot 3 = 693$$

155

Дія з іменованими числами на визначення часу. Розв'язання задач

... Батьківщина кенгуру – Австралія ...

1. Обчисли вирази, і ти дізнаєшся назву столиці Австралії.

$130 \cdot 6 \quad \text{А}$

$810 : 3 \quad \text{Р}$

$96 : 6 \quad \text{Е}$

$110 \cdot 6 \quad \text{Б}$

$60 : 4 \quad \text{К}$

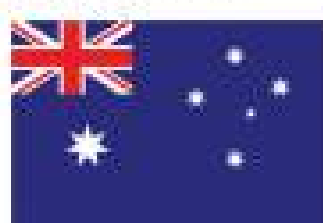
$720 : 8 \quad \text{Н}$

15	780	90	660	16	270	270	780

2. Обчисли вирази. Результати з найбільшими значеннями вкажуть на державний прапор і національний одяг австралійців.

$51 : 17$

$90 : 15$

$45 : 15$

$88 : 11$

$70 : 14$

3. Обчисли вирази з іменованими числами на визначення часу. Вони вкажуть на істинні твердження про Австралію.

45 хв + 15 хв	Австралія — це єдина у світі країна-континент.
1 год – 20 хв	В Австралії верблюдів більше, ніж в інших країнах.
10 діб + 24 доби	Більшу частину країни займають пустелі.
42 с + 25 с	Літо в Австралії триває з грудня по лютий.
5 м 10 см + 20 см	В Австралії діти не ходять до школи.

В Австралії посушливий клімат, тому офіційно обмежено використання води.

4. З 10-ї год до 14-ї год не можна поливати клумбу, наповнювати басейни. Скільки годин триває заборона на поливання клумб і наповнення басейнів?

5. Олівер із бабусею переглядають родинний альбом. Хлопчик запитує:

- Бабусю, скільки тобі років?
- Я на 24 роки старша за твого тата.
- А скільки років татові?
- Він на 3 роки старший за твою маму.
- А скільки років мамі?
- Мама вдвічі старша за двоюрідну сестру Марту.
- А скільки років Марті?
- Через 5 років їй буде 23.

- Обчисли вік усіх членів родини Олівера.

6. Олівер домовився з Марком зустрітися в парку о 18.00. О 16 год 30 хв в Олівера розпочинається тренування з карате, яке триває 40 хв. Щоб занести додому спортивну форму, він витрачає 15 хв. Чи встигне Олівер вчасно прийти на зустріч із Марком, якщо шлях від його дому до парку він проходить за $\frac{1}{3}$ години.

7. Джулія із Софією домовилися зустрітися о 16 год 45 хв у парку, щоб покататися на роликах. Софія ще хоче подивитися по телевізору три серії мультфільму про губку Боба, який розпочинається о 16 год. Кожна серія триває 15 хв. До парку Софії добиратися 10 хв. Чи встигне вона вчасно прийти на зустріч? Якщо Софія запізниться, то на скільки?

8. Обчисли вирази.

3 год 50 хв – 27 хв

1 год 15 хв + 2 год 10 хв

3 год 10 хв + 4 год

1 доба – 3 год

9. Які числа пропущені? Віднови рівності.

12 год + год = 1 доба

23 год + год = 1 доба

... Батьківщина кенгуру – Австралія ...

1. Обчисли вирази з іменованими числами на визначення часу біля істинних тверджень про життя в Австралії.

$45 \text{ хв} + 30 \text{ хв}$	Гроші в Австралії роблять не з паперу, а з пластику.
$37 \text{ с} + 30 \text{ с}$	В Австралію заборонено ввозити будь-які рослини, харчові продукти й навіть землю на підшвах черевиків.
$22 \text{ год} + 12 \text{ год}$	В Австралії заборонено розводити кроликів.
$45 \text{ кг} + 60 \text{ кг}$	В Австралії немає кенгуру.

2. Обчисли вирази з іменованими числами під зображеннями архітектурних шедеврів Австралії.

$$29 \text{ хв} + 47 \text{ хв}$$

$$34 \text{ хв} + 20 \text{ хв}$$

$$1 \text{ год} - 30 \text{ хв}$$

3. У сіднейський оперний театр вхідний квиток для дорослого коштує 120 доларів, а для дитини — 40 доларів. Скільки заплатила за квитки група туристів із 5 дорослих і 2 дітей?
4. Обчисли вирази під зображеннями тварин, які є тільки в Австралії.

кенгуру

$$345 : 3$$

собака линго

$$448 : 4$$

качконіс

$$472 : 4$$

вомбат

$$860 : 4$$

коала

$$738 : 3$$

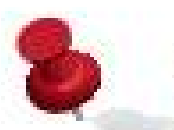
вовк

$$615 : 3$$

5. Обчисли вираз, і ти дізнаєшся, скільки годин на добу може нерухомо сидіти коала.

$$(176 - 144) : 2$$

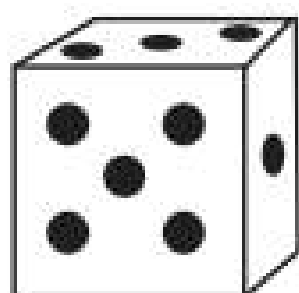
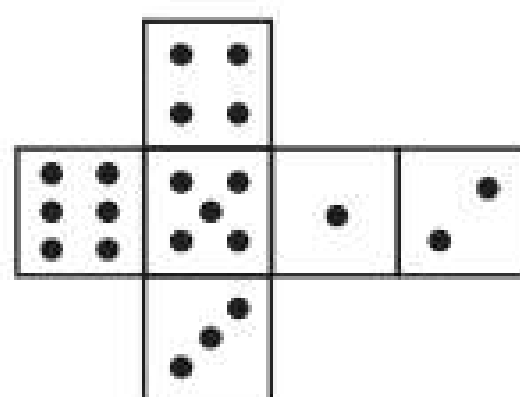

З підручника «Математика» твоїх австралійських однолітків

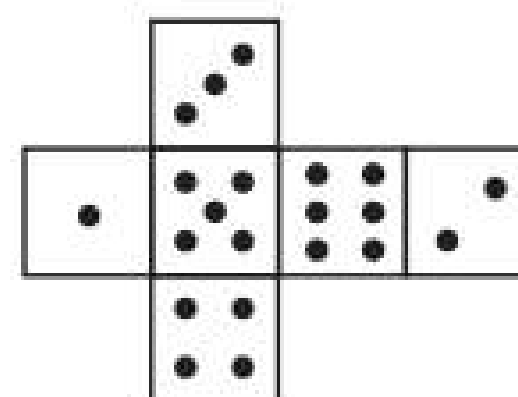
6. В Австралії живе отруйна «сороконіжка». Щоб її гуманно знешкодити, заповни порожні клітинки (усно).

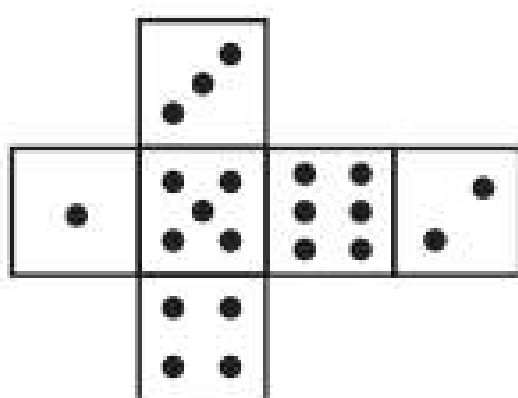
7. Серед 5 розгорток кубиків є та, з якої можна склеїти намальований кубик. Обчисли вирази. Вираз під потрібною розгорткою запиши в зошит іншим кольором.

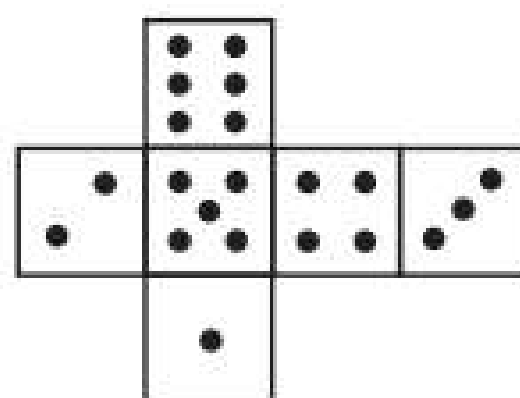
$$630 : 7$$

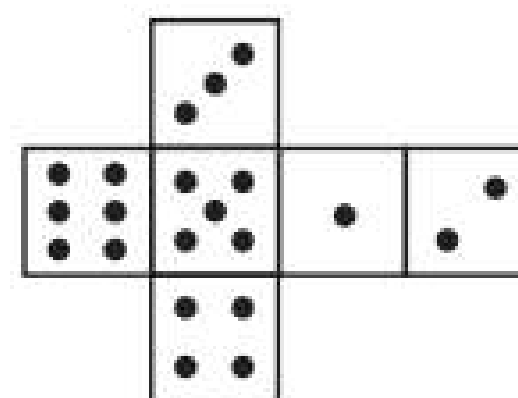
$$682 - 279$$

$$240 : 6$$

$$344 + 565$$

$$273 + 372$$

8. Обчисли вирази.

$$1 \text{ год} - 30 \text{ хв}$$

$$1 \text{ хв} - 15 \text{ с}$$

$$1 \text{ год} : 4$$

$$\text{доба} : 4$$

$$1 \text{ ц} - 25 \text{ кг}$$

$$1 \text{ кг} - 350 \text{ г}$$

9. Накресли прямокутник із довжинами сторін 4 і 6 см. Знайди периметр.

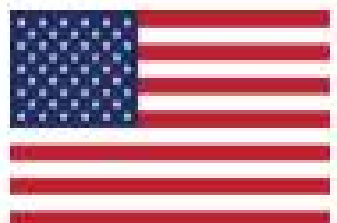
Сполучені Штати Америки – країна надможливостей

1. Обчисли вирази, і ти дізнаєшся назву столиці США.

$16 \cdot 4$	И	$85 : 17$	Ш
$120 \cdot 3$	О	$170 + 130$	Н
$320 : 4$	А	$24 \cdot 3$	Т
$810 : 9$	В	$43 \cdot 2$	Г

90	80	5	64	300	86	72	360	300

2. Обчисли вирази. Результати з найбільшими значеннями вкажуть на державний прапор і національний одяг американців.

 $5 \text{ м } 72 \text{ см} + 23 \text{ см}$

 $7 \text{ м } 15 \text{ см} + 14 \text{ м}$

 $96 \text{ см} + 15 \text{ см}$

 $96 \text{ м} + 15 \text{ м}$

 $96 \text{ км} + 15 \text{ км}$

3. Обчисли вирази під світлинами монументів США (для підказки використай інтернет або допомогу вчителя / учительки, батьків або близьких людей).

статуя Свободи	монумент Вашингтона	монумент Ісуса Христа	монумент Батьківщина-Мати
			
$37 \cdot 4$	$45 \cdot 3$	$249 : 3$	$150 : 3$

4. Порівняй. Постав знаки ($>$, $<$, $=$).

$1 \text{ м} \square 160 \text{ см}$

$6 \text{ м} \square 1 \text{ дм}$

$5 \text{ м } 6 \text{ дм} \square 81 \text{ дм}$

$3 \text{ м } 4 \text{ мм} \square 43 \text{ см}$

$7 \text{ м } 2 \text{ дм} \square 7 \text{ м } 30 \text{ см}$

$2 \text{ м } 2 \text{ дм} \square 3 \text{ м } 20 \text{ см}$

5. Устав пропущені числа.

$6 \text{ дм } 5 \text{ см} = \square \text{ см}$

$2 \text{ м} = \square \text{ дм}$

$2 \text{ м} = \square \text{ см}$

$4 \text{ м } 7 \text{ см} = \square \text{ см}$

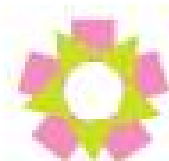
$7 \text{ м} = \square \text{ дм}$

$1000 \text{ м} = \square \text{ км}$

$7 \text{ м } 1 \text{ дм} = \square \text{ см}$

$4 \text{ дм } 2 \text{ см} = \square \text{ см}$

На прапорі США кількість зірок позначає кількість штатів.

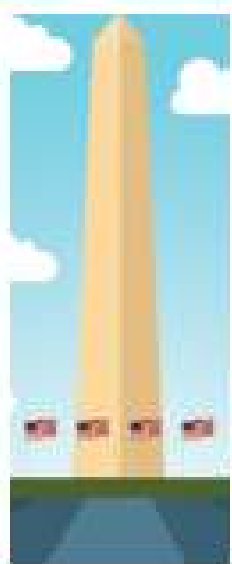
6. Число, що позначає кількість штатів, помножте на 10. Від добутку відніміть 221. Результат поділіть на 3, і ви дізнаєтеся про висоту статуї Свободи. Яка висота статуї Свободи?

7. Визнач таємні числа. Назви колір віконця.

Яка висота?

169 м	780 м
280 м	289 м

- Це не $350 \text{ м} + 430 \text{ м}$
- Це не $760 \text{ м} - 480 \text{ м}$
- Це не $720 \text{ м} - 431 \text{ м}$

Яка висота?

39 м	38 м
48 м	57 м

- Це не $78 \text{ м} : 2$
- Це не $24 \text{ м} \cdot 2$
- Це не $189 \text{ м} - 132 \text{ м}$

8. На скільки метрів монумент Вашингтона нижчий від Ейфелевої вежі, якщо її висота 324 м?

9. До Статуї Свободи веде 192 сходинки, а на Тарасову гору у Каневі – 392 сходинки.

- Склади задачу на різницеве порівняння.

10. Обчисли.

$4 \text{ м} - 1 \text{ м } 30 \text{ см}$

$4 \text{ м} - 1 \text{ м } 3 \text{ дм}$

$12 \text{ м} : 6 \text{ м}$

$12 \text{ м} : 3$

$8 \text{ м} - 352 \text{ см}$

$4 \text{ м} - 37 \text{ дм}$

$8 \text{ м} - 65 \text{ см}$

$1 \text{ дм} - 8 \text{ см}$

... США – країна надможливостей ...

1. Обчисли вирази. Результати, менші 200, укажуть на істинні твердження про США.

$381 : 3$	У США відсутня державна мова.
$292 : 2$	У США винайдено інтернет.
$892 : 4$	У штаті Огайо в неділю можна купувати кукурудзяні пластівці.
$756 : 3$	У штаті Колорадо святкують День півня.

У США вперше було відправлено електронний лист.

2. Міа, працюючи в офісі, за 3 год відправляє 36 електронних листів, а Емілія за 4 год — 52 листи. За скільки годин вони відправлять 100 листів, якщо працюватимуть разом?
3. **Працюй самотійно.** За дві години роботи перша бригада асфальтує 40 м дороги, а друга за цей час — 30 м. За скільки годин спільної роботи обидві бригади заасфальтують 400 м дороги, якщо працюватимуть із такою самою продуктивністю?

- За схемами розв'яжи задачу двома способами.

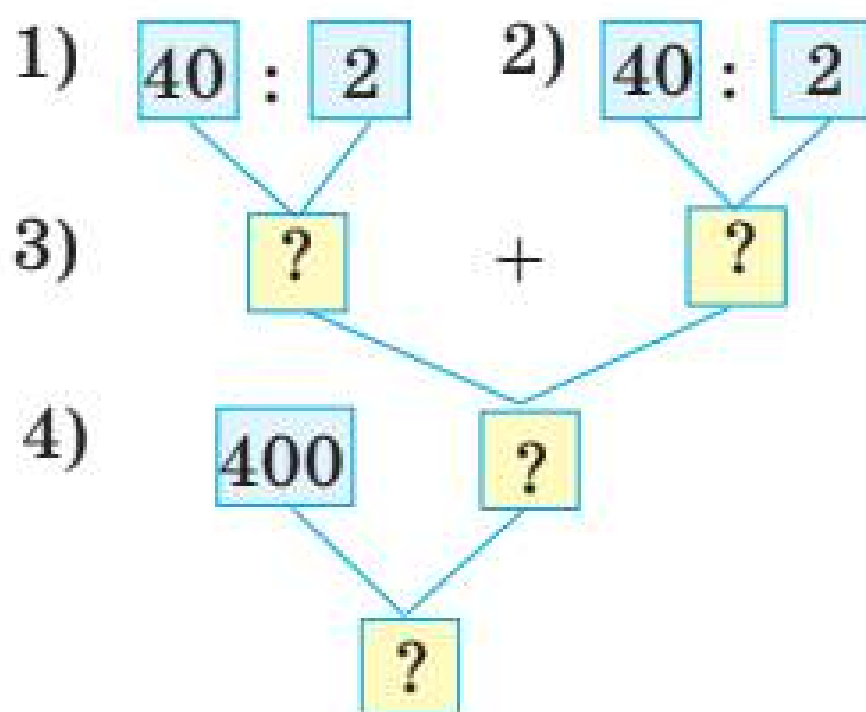

Схема 1

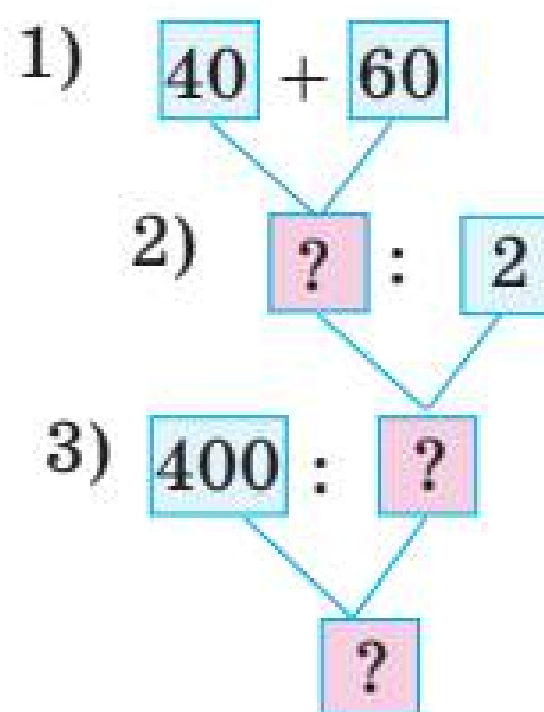

Схема 2

6. Обчисли вирази. Результати вкажуть, скільки золотих монет хотів принести Том Соєр із друзями.

7. 28 липня в літньому таборі було 88 дітей. У наступні дні щодня приїжджало 7 дітей, а 4 покидали табір. Якого числа в таборі стало 100 дітей?

8. Обчисли вирази.

$$207 - 134$$

$$260 + 340$$

$$400 : 10$$

$$420 : 7$$

9. Виконай дії з іменованими числами. Результати з одиницями довжини вкажуть на винаходи США.

$$1 \text{ км} : 4$$

$$17 \text{ м} - 3 \text{ см}$$

$$12 \text{ см} : 4 \text{ см}$$

$$3 \text{ дм} - 22 \text{ см}$$

$$1 \text{ ц} - 27 \text{ кг}$$

$$2 \text{ дм} : 5$$

10. Знайди значення буквених виразів.

$$(a + 132) : 5,$$

$$\text{якщо } a = 168; a = 53;$$

$$(v - 164) : 3,$$

$$\text{якщо } v = 425; v = 269;$$

$$974 - (c + 125),$$

$$\text{якщо } c = 317; c = 459.$$

11. За 3 спінери заплатили 66 грн. Скільки коштує 8 спінерів?

12. Розв'яжи рівняння.

$$128 + x = 634$$

$$904 - x = 763$$

$$x : 6 = 92$$

.....Окремі закони США.....

1. Обчисли вирази. Результати, більші 100, укажуть на істинні твердження про закони, які прописані в окремих штатах Америки.

$345 : 3$	Не можна рибалити верхи на верблюді.
$246 : 2$	Заборонено викидати оленя з літака.
$936 : 4$	Котам заборонено заманювати собак до високовольтних ліній.
$805 : 7$	Поліцейський має право вкусити собаку, аби він замовк.
$945 : 3$	У лісах США взимку не можна будити ведмедів, щоб сфотографуватися з ними.

2. Обчисли вирази під зображеннями, де такі «закони» порушують.

$2 \text{ ц} : 4$

$1 \text{ км} - 340 \text{ м}$

$6 \text{ дм} - 7 \text{ см}$

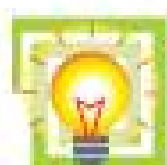
$1 \text{ год} - 24 \text{ хв}$

26 квітня в США відзначають Національний день дітей і домашніх тварин.

3. За 1 день кошеня Мім з'їдає 60 г сухого корму. Чи вистачить йому на тиждень коробки корму, що має масу 400 г?

З підручника «Математика» твоїх американських однолітків

4. Для тварин заготовили корми. Якого корму найменше?

5. Щоб дістатися до Центру порятунку ведмедів, Джон пройшов лісом 1 км, а полем — на 275 м менше. Яку відстань подолав Джон?

6. В озері було 168 жаб. Після 23.00 $\frac{1}{8}$ всіх жаб продовжувала квакати. Скільки жаб виявилось законослухняними?

У США існує «безглуздий» закон, за яким жабам після 23.00 заборонено квакати.

7. Антон, який проживає в США, улітку приїхав до дідуся в Україну. Він спав третину доби, четверту частину доби купався в річці й ганяв із хлопцями у футбол, шосту частину доби допомагав діду на пасіці, восьму частину доби дресирував песика, 2 год читав книжки українських письменників, 1 год грав у комп'ютерні ігри. А решту часу Антон нудьгував за життям в Америці. Скільки часу він нудьгував за американським життям?

8. Обчисли вирази.

$$1 \text{ кг} - 250 \text{ г}$$

$$1 \text{ м} : 10 \text{ дм}$$

$$1 \text{ ц} - 65 \text{ кг}$$

$$1 \text{ т} - 7 \text{ ц}$$

$$2 \text{ дм} : 4$$

$$1 \text{ ц} + 105 \text{ кг}$$

$$1 \text{ т} - 450 \text{ кг}$$

$$3 \text{ дм} : 6$$

$$1 \text{ м} - 7 \text{ мм}$$

*Канада — країна кленового сиропу
... .. та любителів хокею на льоду*

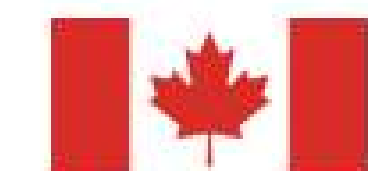
1. Обчисли вирази, і ти дізнаєшся назву столиці Канади.

$$\begin{array}{ll} 206 \cdot 3 & \text{В} \\ 314 \cdot 3 & \text{А} \end{array}$$

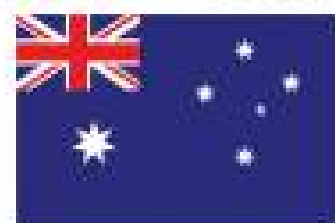
$$\begin{array}{ll} 209 \cdot 4 & \text{Т} \\ 105 \cdot 8 & \text{О} \end{array}$$

840	836	836	942	618	942

2. Обчисли вирази. Результати з найбільшими значеннями вкажуть на державний прапор і національний одяг жителів Канади.

$$(715 - 346) \cdot 2$$

$$(115 + 40) \cdot 2$$

$$460 : 4$$

$$220 : 4$$

$$960 : 4$$

3. Обчисли вирази. Результати, більші 200, укажуть на правильні твердження про життя канадців.

$(126 + 51) \cdot 4$	Кордон між США та Канадою найдовший з усіх сучасних кордонів.
$(323 - 69) \cdot 2$	Канада має найбільшу на планеті кількість озер.
$(547 - 96) \cdot 2$	В Оттаві в неділю не можна їсти морозиво.
$(441 - 159) : 2$	У Канаді не люблять хокей на льоду.

4. На виготовлення 5 л кленового сиропу потрібно 250 л соку спеціального цукрового клена. Скільки літрів кленового сиропу можна отримати з 1000 л соку?

Канада — виробник кленового сиропу, який має неповторний смак і аромат.

5. Тривалість хокейного матчу становить 3 періоди по 20 хв кожний. Тривалість перерви між періодами — 17 хв. О котрій годині Марк із татом повернуться з хокейного матчу, якщо вони виїхали з дому о 17.00, а тривалість маршруту в один кінець 30 хв?

Улюблена гра канадців — хокей на льоду.

6. Майкл понад усе любить хокей на льоду. Обчисли вирази. Результати вкажуть, яку шайбу йому вдалося забити у ворота під час тренування.

7. Для хокейного клубу волонтери купили 3 шайби по 75 грн за кожну й кілька клюшок по 92 грн. За все разом заплатили 961 грн. Скільки клюшок купили волонтери? За який спортивний інвентар вони заплатили більше та на скільки?

8. Хокейне поле завдовжки 60 м, а завширшки у 2 рази менше двічі обгородили по периметру канатом. Якої довжини використали канат?

9. Обчисли вирази.

$$500 - 1 - 90$$

$$(180 + 220) : 4$$

$$199 + 1 + 700$$

$$(540 - 300) : 6$$

$$25 \cdot 6 + 331$$

$$800 : (48 - 40)$$

Канада — країна кленового сиропу ... та любителів хокею на льоду ...

1. Обчисли вирази. Результати, менші 100, укажуть на істинні твердження про канадські «закони».

$480 : 5$	Заборонено носити рожеві штани після обіду в неділю.
$546 : 7$	Заборонено грати в сніжки без дозволу міської ради.
$312 : 8$	Заборонено поливати газони й клумби під час дощу.
$690 : 6$	Дітям можна з'являтися на вулиці з розв'язаними шнурками.

На кордоні Канади та США знаходиться Ніагарський водоспад. Він вражає силою і неймовірним гуркотом, який чути на багато кілометрів.

2. Розглянь схему відстаней від міст Канади до Ніагарського водоспаду.

- Яка відстань від Квебеку до Ніагарського водоспаду?
- Яка відстань від Торонто до Ніагарського водоспаду?
- Яка відстань від Монреалю до Ніагарського водоспаду?
- Яка відстань від Оттави до Ніагарського водоспаду?
- Від якого міста шлях до Ніагарського водоспаду найдовший?
- На скільки коротший шлях до водоспаду від Торонто, ніж від Оттави?

3. До Ніагарського водоспаду йшло 3 групи туристів по 28 осіб у кожній групі, а повернулося від водоспаду 2 групи по 32 особи. На скільки більше туристів ішло до водоспаду, ніж повернулося?

4. Три групи туристів по 30 осіб у кожній купили по 2 магніти із зображенням Ніагарського водоспаду. Скільки магнітів купили туристи?

5. У Канаді є пам'ятник українській писанці. Петро, який тимчасово проживав у Канаді, уявив, що ця писанка із шоколаду. Йому наснилося, що на свято прийшло 35 дорослих і 20 дітей. Цю шоколадну писанку масою 750 кг він розділив між усіма гостями. До того ж дітям давав шматки у 2 рази більші, ніж дорослим. Скільки кілограмів шоколаду отримав би сам Петро, якби його сон став реальністю?

6. Порівняй вирази. Постав знаки ($>$, $<$, $=$).

$$84 : 3 + 15 \quad \square \quad 90 - 18 : 3$$

$$51 : 17 \cdot 9 \quad \square \quad 96 : 4 + 12$$

$$8 \cdot 15 - 70 \quad \square \quad 96 : 6 + 35$$

$$50 \cdot 3 : 10 \quad \square \quad 170 : 10$$

$$84 : 4 + 20 \quad \square \quad 130 - 17 \cdot 5$$

$$64 : 8 \cdot 12 \quad \square \quad 340 : 17 + 36$$

7. Накресли один відрізок завдовжки 2 см, другий відрізок у 4 рази довший, а третій на 2 см 5 мм коротший, ніж другий відрізок.

... Мексика – батьківщина кактусів і ковбоїв ...

1. Обчисли вирази, і ти дізнаєшся назву столиці Мексики.

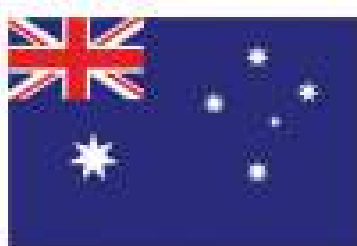
$315 + 216$	E	$302 - 111$	O
$400 - 205$	I	$900 - 205$	M
$217 + 218$	X	$223 + 316$	K

695	531	435	195	539	191

2. Обчисли вирази. Результати з найбільшими значеннями вкажуть на державний прапор і національний одяг жителів Мексики.

$$718 - 325 : 5$$

$$213 + 415 : 5$$

$$216 : 3 \cdot 2$$

$$978 : 3 \cdot 2$$

$$315 : 3 \cdot 2$$

3. Обчисли вирази. Результати, менші 100, укажуть на істинні твердження про Мексику.

$420 : 7 - 39$	Столиця Мексики — Мехіко — розташована між двома вулканами.
$240 : 8 - 19$	У Мехіко найбільше музеїв у світі.
$540 : 6 - 69$	Мексика подарувала світові шоколад.
$320 : 4 - 49$	Більшість людей у Мексиці розмовляють іспанською мовою.
$720 : 8 + 42$	У раціоні мексиканців немає комах.

Сомбрéро — мексиканський капелюх особливої форми.

4. На мексиканському базарі сомбреро продають як сувенір. Склади задачу про купівлю сомбреро за поданим малюнком. Ціни вказані в мексиканській валюті — песо.

125 песо

312 песо

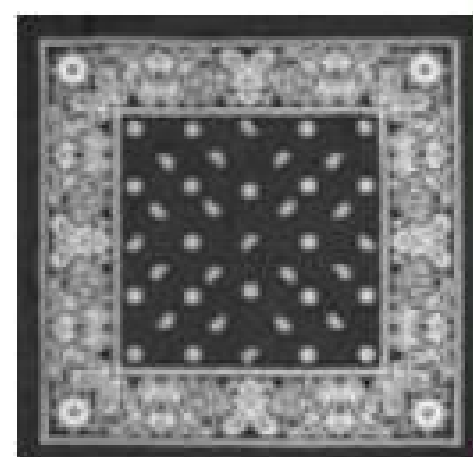
147 песо

Щоб дізнатися вартість покупки двох самбреро в гривнях, результат помнож на 2.

5. Діаметр сомбреро 60 см. Накресли коло, діаметр якого в 10 разів менший. Чому дорівнює радіус такого кола?
6. Ковбой Педро доглядав 245 корів, це на 32 корови більше, ніж доглядав ковбой Артур. Скільки корів доглядали Артур і Педро разом?

Складником дрес-коду ковбоїв, окрім сомбреро, була бандана — хустка, яка захищала органи дихання від пилу.

7. Українець Андрій, який проживає в Мексиці, придбав 2 бандани. На скільки сантиметрів периметр чорної бандани менший від червоної?

30 см

36 см

8. Накресли коло, радіус якого 2 см 8 мм. Обчисли діаметр.

9. Обчисли вирази.

$$184 : 2 - 88 : 4$$

$$140 : 5 + 172$$

$$720 : 5 + 310 - 142$$

Мексика – батьківщина кактусів, кукурудзи, помідорів

1. Обчисли вирази. Результати, більші 100, укажуть на істинні твердження про мексиканців.

$180 : 3 - 5$	У Мексиці найбільша у світі кількість таксі.
$240 : 6 \cdot 7$	У Мексиці відбувається найбільший у світі книжковий ярмарок.
$320 : 4 \cdot 8$	У Мексиці найбільша у світі кількість черепах.
$120 : 3 : 2$	У Мексиці немає кукурудзи.

2. Обчисли вирази. Результат із найбільшим значенням укаже на квітку, яка є національним символом Мексики.

$$254 + 180 : 3$$

$$315 + 84 : 4$$

$$320 + 140 : 2$$

3. Букет із 3 жоржин коштує 153 песо. Скільки песо коштує букет із 5 жоржин?
4. Виконай дії з іменованими числами. Результати, виражені одиницями маси, укажуть на рослини, які в Україну були завезені з Мексики.

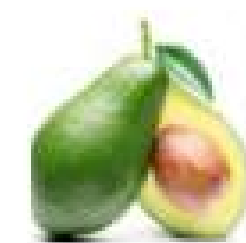
$$1 \text{ т} - 250 \text{ кг}$$

$$2 \text{ ц} - 316 \text{ кг}$$

$$2 \text{ ц} : 5$$

$$25 \text{ кг} \cdot 4$$

$$2 \text{ м} - 15 \text{ см}$$

$$3 \text{ ц} - 205 \text{ кг}$$

5. Маса трьох плодів авокадо 1 кг. Знайди масу третього плоду, якщо маса першого — 340 г, а другого — на 170 г більше.

Кактуси в Мексиці — одна з найважливіших рослин. Їх варять, додають у салати, бутерброди, роблять сік.

6. Плантація кактусів має довжину 354 м, а ширину — на 208 м менше. Який периметр кактусової плантації?
7. 3 коробки зацукрованих скибок кактуса коштують 96 песо. Скільки песо коштують 8 коробок зацукрованих скибок кактуса?
8. Обчисли вирази біля правильних, на твою думку, тверджень, і ти дізнаєшся, чому кактус має колючки.

$(351 + 149) : 5$	Йому так подобається.
$(154 + 116) : 3$	Щоб лякати ворогів.
$(500 - 200) : 6$	Щоб менше випаровувалася волога.

Вовки та собаки бояться кактусів, навіть коли бачать їх уперше.

9. Господар обгородив дротом ділянку для випасу худоби завдовжки 100 м. Через кожний метр посадив кактуси. Скільки кактусів посадив господар?

10 травня — усьесвітній день кактусів.

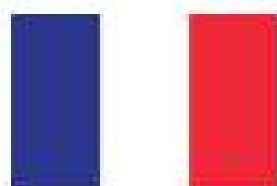
10. Тато через інтернет замовив 2 кактуси по 145 грн та один кактус за 270 грн. Кур'єру дав чайових 50 грн. Скільки грошей заплатив тато?

11. Обчисли вирази.

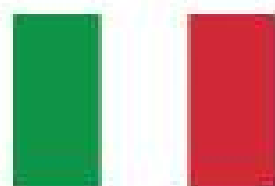
$(345 + 55) : 4$	$(410 + 130) : 6$	$(220 + 200) : 7$
$(150 + 50) : 5$	$(420 + 80) : 10$	$(320 + 40) : 6$

..... Талопам по Європі

1. Допоможи туристам повернутися додому. Обчисли вирази в такій послідовності: вираз біля туриста, країна, столиця, архітектурна пам'ятка.

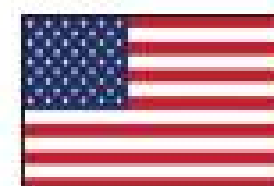
Джулія
 $4 \cdot 100 + 250$

Роберт
 $678 - 78 : 3$

Марія
 $8 \cdot 12 + 173$

Олександр
 $636 : 3 \cdot 4$

Колізей
 $645 : 3 - 112$

Сполучені Штати Америки
 $750 : 5 + 190$

Єгипет
 $351 : 9 \cdot 3$

Вашингтон
 $700 - 828 : 6$

Ейфелева вежа
 $156 - 84 : 3$

статуя Свободи
 $488 : 4 \cdot 3$

Рим
 $65 : 5 + 217$

Париж
 $5 \cdot 28 + 143$

Каїр
 $173 - 300 : 5$

Італія
 $96 : 8 \cdot 7$

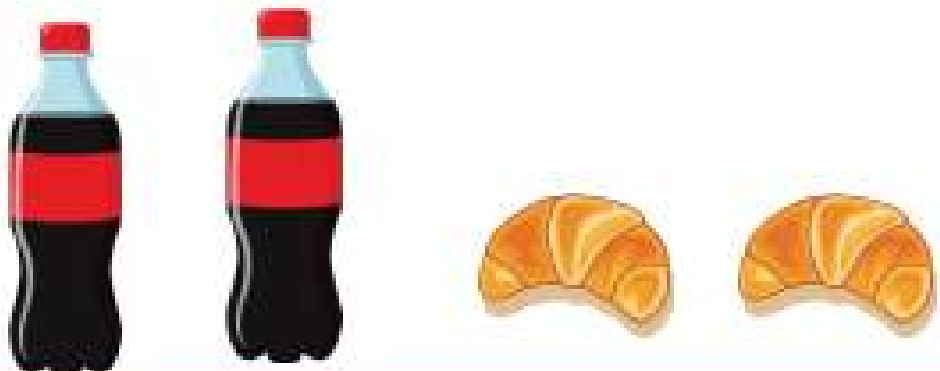

Франція
 $(783 - 695) \cdot 10$

піраміди
 $18 \cdot 5 + 90$

2. Після туристичної поїздки до країн Європи, 183 туристи вирішили відвідати їх ще раз. З них: 67 туристів, щоб побачити інші архітектурні пам'ятки, щоб помилуватися природними ландшафтами — на 24 туристи більше, а решта — відпочити на курортах. Скільки туристів вирішило повернутися до країн Європи, щоб відпочити на курортах?

3. Під час зупинки туристи купили продукти, щоб поїсти. Обчисли, скільки коштував кожний товар, якщо тобі відома загальна вартість придбаного.

<p>1. Товар Джулії та Роберта коштував 58 грн.</p> 	<p>Яка ціна рогалика?</p>
<p>2. Товар Марії та Олександра коштував 73 грн.</p> 	<p>Яка ціна напою?</p>

4. Під час збору полуниць на плантаціях Польщі бригада Яни зібрала 480 кг полуниць, а бригада Олександра на 60 кг полуниць менше. $\frac{1}{10}$ кількості зібраних полуниць відправили в заготівельний пункт, а решту — у магазини. Скільки кілограмів полуниць відправили в магазини?

5. Знайди значення виразу $700 - v \cdot c$, якщо: $v = 80$, $c = 2$.

6. Довжина прямокутника 7 см, а ширина на 2 см коротша. Яку довжину матиме квадрат із таким же периметром?

7. Розв'яжи рівняння.

$$x + 124 = 390 + 220$$

8. Серед 150 сувенірів, які туристи везли додому, 12 — статуетки, листівок — у 5 разів більше, а решта — магнітики. Скільки магнітиків везла група туристів додому?

9. Розв'яжи рівняння.

$$x + 124 = 390$$

$$x : 8 = 123$$

$$150 : x = 30$$

165–166 Повторення вивченого матеріалу

..... Чудеса світу

У Дмитра є маленька сестричка Єва. За її кумедні витівки тато, жартуючи, називає її восьмим чудом світу.

— А чому восьмим? — поцікавився Дмитро.

— А тому, що 7 чудес уже є, — відповіла бабуся.

Класичні 7 чудес світу унікальні й надзвичайно складні, вони й досі належать до найбільш незвичних явищ планети.

Дмитро з татом здійснили віртуальну подорож, щоб більше дізнатися про 7 чудес світу.

До сьогодні із 7 чудес світу збереглася лише піраміда Хеопса в Єгипті.

1. Знайди суму всіх чисел на блоках. Результат укаже, яку висоту має піраміда Хеопса.

2. Обчисли вираз. Результат укаже, скільки років будували піраміду Хеопса.

$$(370 - 270) : 5$$

Друге чудо світу — висячі сади Семіраміди. Вони були розміщені високо над землею, неначе висіли в повітрі. Їх знищила повінь.

3. Основа нижнього ярусу садів Семіраміди мала форму неправильного чотирикутника зі сторонами 72 м, 70 м, 68 м і 66 м. Який периметр нижнього ярусу висячих садів Семіраміди?

4. Сади мали 4 яруси. По периметру кожного ярусу було 250 колон. Скільки всього колон мало це чудо світу?

Александрійський маяк — третє чудо світу — мав три мармурові вежі, слугував указівником для моряків. Його зруйнував землетрус.

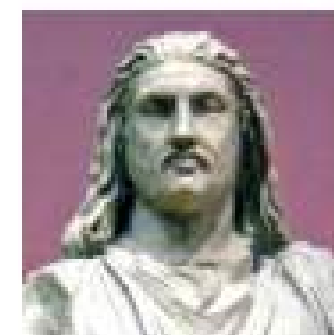
5. Перша вежа була прямокутною, заввишки 71 м. Над нею — восьмикутна вежа, заввишки 34 м. Верхня вежа формою була подібна до циліндра, у якому горів вогонь, його було видно кораблям. Знайди висоту верхньої вежі, якщо загальна висота маяка — 135 м.

Ще одне із чудес світу — храм Артеміди. На жаль, від нього залишилися лише руїни.

6. Дитячі 3D-конструктори можуть відтворити вигляд храму Артеміди. Дерев'яний конструктор складається з 280 деталей. У пластиковому — на 110 деталей менше, ніж у дерев'яному. А в керамічному — на 800 деталей більше, ніж у пластиковому. Зі скількох деталей складається керамічний конструктор?

Мавзолей у Галікарнасі мав символізувати могутність царя Мавсола. Рештки мавзолею зберігаються в Британському музеї в Лондоні.

7. Обчисли вирази під зображеннями мавзолеїв. Результат із найбільшим значенням укаже на Мавзолей у Галікарнасі.

$$748 : 2 + 233$$

$$927 : 3 - 168$$

$$415 : 5 \cdot 9$$

8. **Для тебе та твоєї родини.** Відшукай за допомогою інтернету або енциклопедії інформацію про ще два чудеса світу. Склади задачу або вираз на визначення їхніх розмірів і презентуй на наступному уроці.

167–168

Діагностувальна робота.

Аналіз діагностувальної роботи

169–170

Повторення вивчених випадків множення і ділення чисел

.....Скрізь добре, а вдома – найкраще.....

1. Утвори рівності. Результати вкажуть, з ким із зарубіжних однолітків дружать діти з України.

Марія

$$(380 + 220) : 3$$

Іван

$$112 : 2 + 34$$

Андрій

$$(190 + 210) : 8$$

Олена

$$47 \cdot 2 + 206$$

Джон

$$(270 - 120) : 3$$

Садако

$$(400 - 130) : 3$$

Алія

$$(72 + 78) \cdot 2$$

Веньян

$$270 : 3 + 110$$

Говерла — найвища гора Українських Карпат і мрія мандрівників, які ще її не підкорили.

2. У Марії було 300 грн. Які сувеніри на цю суму вона зможе купити біля підніжжя Говерли?

125 грн

90 грн

50 грн

35 грн

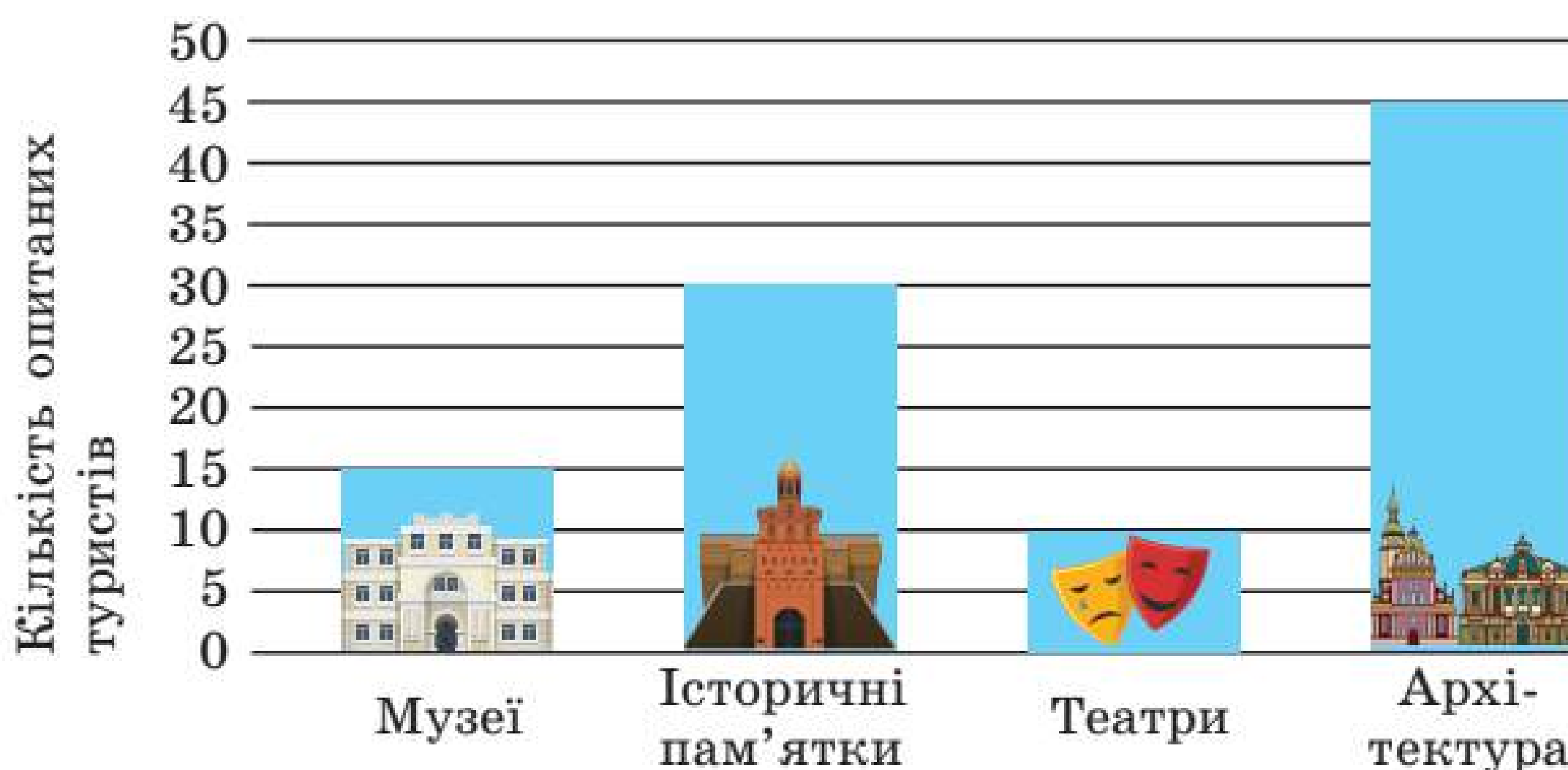
150 грн

3. Використовуючи математичні знання, віднови втрачені слова з віршів Лесі Українки.

Вже засвітились у небі зорі, усе заснуло, заснуло й	$357 \cdot 2$	<div> <div>71 горе</div> <div>714 море</div> </div>
З гір на долину біжу, стрибаю,	$480 : 5$	<div> <div>95 лину</div> <div>96 рину</div> </div>
Весна мені співає про любов, про молодощі, радощі,	$720 : 8$	<div> <div>90 надії</div> <div>80 мрії</div> </div>

4. Розглянь діаграму. Дай відповіді на запитання.

Що туристи вважають найцікавішим в українських містах?

- Скільки туристів вважають найцікавішим вивчення архітектури?
- На скільки більше опитаних туристів вважають цікавішим відвідування музеїв, ніж театрів?
- Скільки всього туристів вважають привабливим вивчення архітектури й історичних пам'яток?
- Скільки всього туристів узяло участь в опитуванні?

171–172

Повторення вивченого матеріалу

..... Їхні імена відомі всьому світу

1. Використовуючи знання з математики, склади мапу біографії Т. Г. Шевченка або Лесі Українки.

- Обміняйтеся думками, який факт вас вразив найбільше.

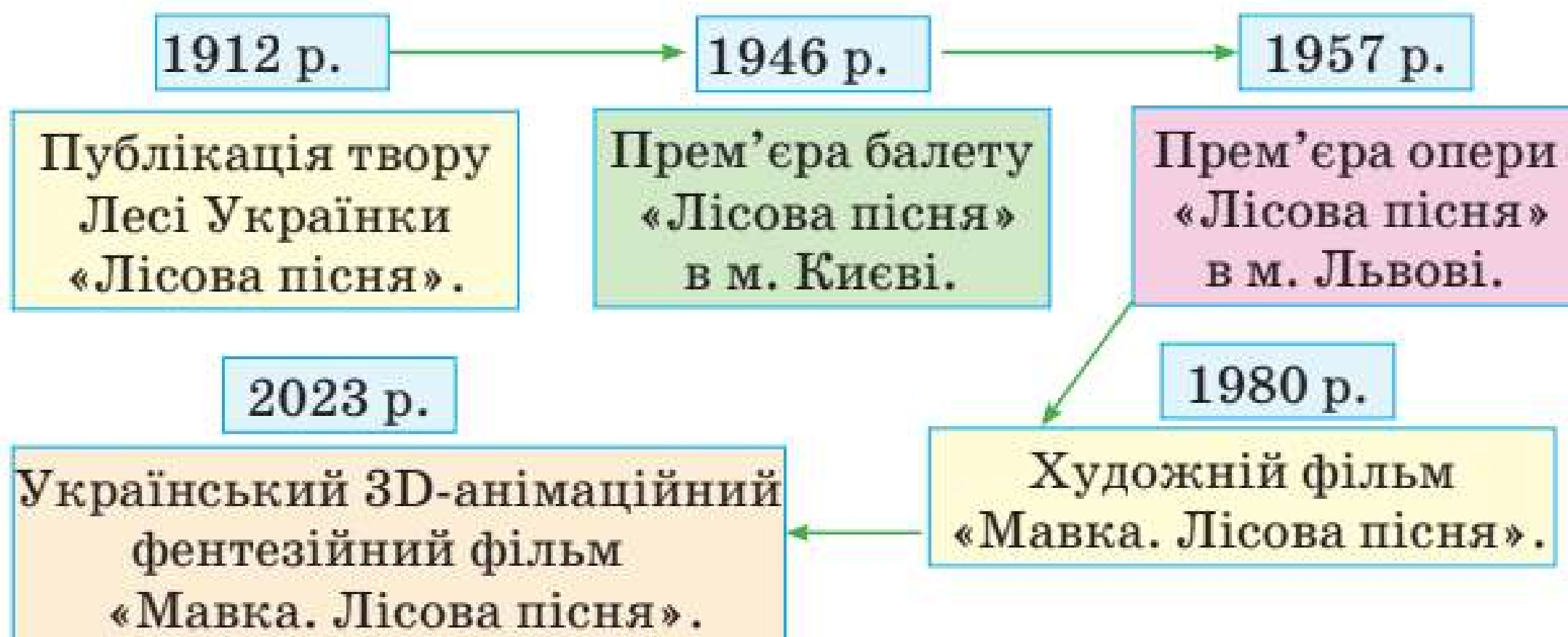

2. Обчисли вирази, і ти дізнаєшся цікаві факти з біографії Т. Шевченка.

$220 \cdot 3 : 4$	Зріст Тараса Шевченка.
$450 \cdot 2 - 65$	Яка кількість художніх творів поета збереглася.
$(511 + 324) : 5$	Скільки населених пунктів в Україні названі на честь поета.
$1000 : 2 - 353$	Скількома мовами перекладений «Кобзар».

3. Розглянь лінію часу та з'ясуй, скільки років минуло від першої публікації п'єси «Лісова пісня» до інших культурних подій.

>173–174

Проект

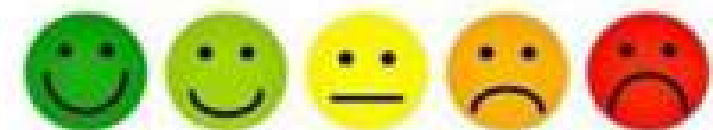
.....Сім чудес України.....

План виконання проекту

1. Пошук інформації про відповідний об'єкт, який є одним із семи чудес України, у довідковій літературі чи інтернеті:
 - а) короткі історичні відомості про об'єкт, коли створено, ким, для чого;
 - б) його параметри, довжина, ширина, висота;
 - в) складання задачі або виразу на знаходження якоїсь величини, яка властива обраному об'єкту.
2. Добір ілюстративного матеріалу.
3. Оформлення проекту як електронної презентації.
4. Презентація проекту в класі.

Не забувайте, що вашими помічниками можуть бути батьки, друзі, а також технічні засоби.

Оцініть свою роботу над проектом.
Оберіть відповідний знак.

>175

Резервний урок

Дорогий школяре / школярко!

Вітаємо з настанням літніх канікул. Бажаємо насиченого відпочинку, веселих походів і неймовірних пригод. До зустрічі в 4-му класі.

Авторки